

31644

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మార్చి నెల 10-వ తేది గురువారము } No. 286
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర ఫాల్గుణమాస శుద్ధ సప్తమి. } సంచిక ౨౮౬

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగావ్యవారీచే చేలకువేలు
యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది

తలనొప్పులమాన్పును, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పొట్లబోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంచీవివరించిది.
సంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు. 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, వద్రాసు
లేక
249, ప్రేరివోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

కానుబంగారమునను, మంచి వెండికిని గాఢబట్టి చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకపాలెప్పి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

3137

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

వి.సుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యరు,
నగల వర్తకులు, 2, 3 కుప్పముత్తు వీధి, తిరువట్టిళ్ళరంపేట,
పోస్టుబాక్సు నెం. 423 ట్రిప్లి కేసు, మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన రాళ్లనగలు, వెండిబంగారు వస్తువులు, అన్ని తరగతులలోను తయారుచేసి
వ్యాపారముచేయుదుము. బజారు వస్తువులకు మా వస్తువులకు హక్కిమకాంతరమును గమనింపుడు.

క్యాటలాగు కోరినవారి కుచితము 3379

వర్తకుల కొకసలహా!

ఆలోచనఎందుకు! నిర్భయముగా వారిపారిస్వస్థలములనుండియే
లాభమును శ్రమపడకయే గడించవచ్చును.

ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును మాకు ఏజంట్లు కావలెను. వారికి వెండి, బంగారునగలు, పాత్రలు, వేదక సామానులు, పువ్వురాగములు, కంపులుచే కట్టబడిన మోపులు, తోడులు, తేగరీలు, మొదలగునవి తోటగా సరఫరా చేయబడును.

సవరం బంగారుకు, నీమవెండికి పూచీ నియ్యబడును.

పూర్తివివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,
(1842-2) నగల వర్తకులు, 25, వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మంచితరూము త్వరపడుడు
శ్రీమదాంధ్ర కార్తీక మాహాత్యము
పురాణము 3165

గ్రంథకర్త—అనిపెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు.

ఇది స్కాందపురాణములోని సప్తమ్యంశుర కథాంతా
పరిగణితమును దానికి సూత్రవాంఛితము. కథ లత్యయ్యత
ములు. శైలి మనోహరము. అనేక సుందరీపులవే మెప్పు జెంది
నది. కార్తీకమాసములో నేమి, యిదికాలములో నేమి.
గొందువు తెల్లబడిన పురుషులకు నాస్తికపండిత గ్రంథము.
పద్యములు సులభశైలితో వ్రాయబడినవి. 180 పేజీలు.

పోస్టు ఖర్చులు గాక వెల రు 1-0-0 మాత్రమే
అనిపెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు,
కొత్వారు, పచ్చిమగోదావరిశిల్పి,

హిందూస్థాన్ కో ఆపరేటివ్
ఇన్సూరెన్సు సొసైటీ (లిమిటెడ్)

స్థాపితము 1907: హెడ్ ఆఫీసు: కలకత్తా

కేవలము హైదరాబాదులోనే నడుపబడు జీవితముల భీమా ఆఫీసు.

భీమా చేయబడిన మొత్తము రు	2,00,00,000
రాబడి రు	75,00,000
భీమా నిధి రు	60,00,000

రాజధానియందంతయు ప్రచారకులు కావలె
ను. విశేషములకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు.

పి. రంగస్వామయ్యగారు
బ్రాంచి మానేజరు పోస్టుబాక్సు 223 మద్రాసు.
పులవర్తి సూర్యనారాయణరావు
గోదావరి, కృష్ణానది ప్రతినిధి, కాకినాడ,

ఆంధ్ర నట ప్రకాశిక నిర్ణేతలును బహుసాటిక గ్రంథకర్తలును నగు బ్ర. శ్రీ పసుమర్తి యజ్ఞనారాయణశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన సావిత్రి అను 6 అంకముల నాటకము

పెక్కు సంఖ్యాభిప్రాయములతో ముద్రింపబడి విక్రయమునకు సిద్ధమైనది. వెల రు. 1-0-0
తెచ్చిపొందవలయును.

వలయువారు:—ఆంధ్ర ముద్రణాలయము, బందరు అనిగాని, గ్రంథకర్తగారిపేరున కొజ్జలిపేట
బందరు అనిగాని వ్రాసికొనిన బడయగలరు.

మహా ఘనత వహించిన నిజాం సర్కారువారి ఇనుపదారి

(నట్టుముల ప్రకారం ఇంగ్లాండులో స్థాపించబడినది)

భద్రాచలం శ్రీరామనవమి పుత్సవము

శ్రీరామనవమి పుత్సవమునకు పోదలచిన యాత్రీకులు భద్రాచలమునకు ౨౦ మైళ్లుమాత్రం
దూరములోవున్న, నైజాంరైల్వే కొత్తగూడం స్టేషనుకు టికెట్లు తీసుకోవలయును.

పుత్సవ కాలములో బెజవాడ కొత్తగూడంలమధ్య ప్రతిదినమున్ను, అవసరమునబట్టి యింకా
యెక్కువ తరుచుగానున్న రైళ్లు నడపబడును
చాలినంత మంచి నీటినదుపాయమున్ను, ఆహార పదార్థములున్ను కొత్తగూడం వద్ద యేర్పాటు చేయ
బడినవి.

ట్రాఫిక్ మ్యానేజరు ఆఫీసు,

శికింద్రాబాదు ౫-వ, మార్చి, ౧౯౨౭

జి. వెడ్డి

ట్రాఫిక్ మ్యానేజరు

ట్రాఫిక్ సూచించుటకు వివరితచర్య

సమైక్యములను పనిలోనికి రానియ్యకుండుట

పనివాంతు కేంద్రసంఘపు ఆజ్ఞలను వేచియుండుట
విశాఖపట్టణము లో పతేడి:— కేంద్రకై స్వేచ్ఛెబడు యూ
నియనువారు కరగపురమునుండి సమైక్యములను పనిలో తే
గవలసినదని గత రాత్రి తనివంటి. కాని అసిస్టెంటు ట్రా
ఫిక్ మ్యానేజరుగారు వారిని పనిలోనికి రానియ్యకుండు సమయము
లో, అంతటానికి వారు ఖరగపురమునకు సలహాకొరకై తం
తినవలసి. అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ సూచించుటకు డెంబే యాప్రమా
ణ సాకర్య ప్రతిబంధక కారణమున నిందాకోపాదేయము నో
టిసు జారీచేసినారు గతరాత్రి విశాఖపట్టణములో పనిలో చేరి
నవానిని నేటికడయుం అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ మ్యానేజరుగారిం దెంబే
టు పనినండి వెడలగొట్టెను.

మిత్రమండలి-బక్లారి

సర్ బి. యాక్. శర్మగారి ఆధిపత్యముక్రింద యీసెల
2-వ తేది కోలాచలం వెంకటరావుగారి పురసాధమున
(Town Hall) గోపాలకృష్ణగోఖలేగారి 12 వ వార్షికాది
కము జరుపబడెను.

సభ 4 గంటలకు మ. రా. శ్రీ యాక్. సంజీవరావు
గారు (బి. యె.) ప్రార్థన గావించినతరువాత సర్ బి. యాక్.
శర్మగారు ప్రారంభమున తమకు మిత్రమండలి సమాజము నందు
ఆధిపత్యము చెందసారి కలిగినందుకు చాల సంతోషమును
వెల్పుచున్న తమకు బక్లారి పరిషత్తును ప్రభుత్వముగ నున్న
ముప్పదిసంవత్సరముల క్రిందట తాము ముద్రాపక శాసనసభకు
అధ్యక్షిగా నిలిచినప్పుడు కలిగియుండినదనియు ఆత్మాలమున
తనముఖ్యస్నేహితుడైన తనకు ఎదురుగా సభలో మాట్లాడు
ను, రా. శ్రీ కోలాచలం వెంకటరావుగారి సహాయము వల్ల
తాము ముద్రాపక శాసనసభ ప్రవేశించి నట్లును ముచ్చటించిన
తరువాత మ. రా. శ్రీ కేశవరెడ్డి, బి. యె. బి. యె.
వంటివారు "నోటలేగారి" కీర్తనమును బహుగంభీరముగా వుప
స్యసించిరి. తరువాత సర్ బి. యాక్. శర్మగారు, గోఖలేగారి
జీవితమును గురించియు, వారిదేశ సేవనుగురించియు చాల గంభీ
రముగా ముచ్చటించిరి. తరువాత మ. రా. శ్రీ శింగరా
చార్లు, (మిత్రమండలి, కార్యదర్శి) అధ్యక్షులకు వందనములు
ఆచరించుటతోను అగ్రాసనాధిపతులను పుష్పమాలాలంకృతు
లను గావించుటతోను నాటిసభ ముగిసెను. సర్ బి. యాక్.
శర్మగారు 2-కి-27 సాయంకాలము 6 గంటల వైలుకు రాజ
మాజ్ఞాంధ్రవరమునకు వెళ్లిరి. (ఒకవిలేఖరి)

బీహారు ఓరిస్సా శాసనసభ

మంత్రుల జీతములపై చర్చ

స్వరాజ్యయుల తీర్మానము ఓడిపోవుట

అడవుల ఆక్రమణము నిరాకరింపబడుట

పాట్నా, మార్చి 8—నిన్నటివనము బీహారు శాసన సభలో
55—88 ఓట్లలో చోటా నా గ పూ రు వైకి టు అడ
వులను ప్రభుత్వమువారు ఆక్రమించుటకుగాను కోరి యా 1,00
500 నిరాకరించబడెను. ఈ మొత్తము నిరాకరించుచు ప్రతి
పాదించి అధికారేతరసభ్యులు యందులన రయతులు భూ
స్వాములు తమ హక్కును గోల్పోవలసి యుండుననివాదించిరి.
అడవులన్నియు పాడయిపోవుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారు వశ
పరచుకొని బాగుచేయవలెనని ప్రతిపాదము లేకుండ
గా పాడెదరనియు ప్రభుత్వమువారు జెప్పియుండిరి.

మంత్రుల జీతములు తగ్గించుతీర్మానము

సేతు శాసనసభ స్వరాజ్యయులు మంత్రుల జీతములను
గూర్చిన డిమాండునందు యా 100 తగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించి
పరిపాలనావిధానముగూర్చి తీర్మానముచర్చ ప్రారంభించిరి. బా
బూనిచ్చ నారాయణసింగుగారు కోతను ప్రతిపాదించుచు,
యిది ప్రస్తుత మంత్రులయెడ విశ్వాసహాస్యతను వెల్లబుచ్చు
టకుద్దేశింపబడినది కాని మంత్రులమును నిందించుటకాదనిరి.
ప్రస్తుత మంత్రులు అధికసంఖ్యాబలముగల స్వరాజ్యపక్షము
వారిని పిలువమని గవర్నరుగారిని కోరకుండ అట్టి బలములేనిది
తామే మంత్రులవలె స్వీకరించుట క్రమవిరుద్ధముగనున్నది.
మంత్రులు ఎన్నికసభ్యులలో అధికసంఖ్య ప్రోత్సాహమును బ
డయవలెనని బట్టినిర్మాణమునందు గలదు. మంత్రులు తానన
లించింపు విధానమును విస్పష్టముగ ప్రకటింపలేదు. తిరిగి మా
డవసారి వీరినే మంత్రులుగనియమించి రాష్ట్రములో జేరవ్వరు
సభ్యులు లేనటుల ప్రకటించుట రాష్ట్రమున కపకీర్తివచ్చుచు
న్నది. స్వరాజ్యయులు కాని యితరుల కవకాళమిచ్చి యుండ
వలసినది. అని జెప్పిరి. బాబు లక్ష్మీధర మహాంతిగారు ఓరిస్సా
ప్రాంతమువారికి రాష్ట్రపాలనమునందు లేగిన అవకాశ మియ
లేదని చింతించిరి. మాడవమంత్రుని ఓరిస్సావాని నియమింప
గోరిరి.

ప్రతికూలవాదము

గౌ. హమాండుగారు, మంత్రులు సభవారందరి యా
మోదమును బడయవలెను. వారు ఎన్నికసభ్యులందరికి సంతృప్తి
గలుగునట్లు పనిజేసిరి. ఓరిస్సాతరపున ఒకమంత్రుని నియమింప
మని గోరుట బాగులేదు. ప్రభుత్వ శాసనసభలో నొకమంత్రు
ని ఓరిస్సా ప్రాంతమువాడే యుండెను. ఇది ప్రత్యేకము అది

మంత్రుల నియమించుట జాతీయాభివృద్ధికి నష్టదాయకమని
జెప్పిరి.

గౌ. బి. మహమ్మదు మెయినువారు స్వరాజ్యయులు
పరిపాలనా విధానమును భగ్గుపరచుటకే వచ్చిరిగాన వారిమాట.
లు వివరము, సంస్కరణముల కొనసాగింపమదేశముగలవారం
దరు మంత్రులను బలపరచవలెనని గోరిరి. బాబూ రాజు హరి
శింగుగారుగూడ తీర్మానమునకు ప్రతిపాదమును మాట్లాడిరి.

గౌ. గణేశదత్తశింగుగారు స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖము.
త్రి గారు తమకు స్వరాజ్యపక్షమువారతప్ప తక్కిన సభ్యు
లందరు సహాయపడదనెడియు, ఓరిస్సా సభ్యులు వేరొకమంత్రు
యుండవలెనని కోరుటచే యీ తీర్మానమును బలపరచుచున్నా
రు. ఆ విషయము ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయింపవలసి యుండు
ననిరి.

గౌ. సర్ సయ్యదుమహమ్మదు ఫకీరుద్దీనుగారు, విద్యా
శాఖమంత్రి తాను ఆరెండ్రునుండి పనిజేయుచున్నను ముప్పేగాని
మెప్పులేకుండెననియు, మంత్రులని సోఖ్యప్రదమైనది కావని
యు, తనకు యెట్టి యిబ్బందులు బాధ్యతయు
లేకుండ న్యాయవాదవృత్తియందు దెక్కువసలకుబడి గలవనియు
జెప్పిరి. ఓరిస్సాసభ్యులు తమకు మంత్రులపై నెట్టి కోపములేద
నిరి. అట్టియెడ యీ తీర్మానమునకు బలపరచవలెననిరి.

తీర్మానము ఓటునకు వెట్టి 44 ప్రతిపాదులు 36 అను
వారలతో ఓడిపోయెను. ఓరిస్సాసభ్యులు తటస్థముగనుండిరి.

గవర్నరుగారి అతిథులు

గవర్నరుగారి పరివారము ఖర్బులలో యా 100 తగ్గించ
వలెననెడి సూచన 54—28 ఓట్లతో నిరాకరింపబడెను. దేవక
ప్రసాదశింహా (స్వతంత్ర కాంగ్రెసు) తీర్మానమును ప్రతిపాదిం
చుచు ప్రభుత్వముండిరమున విందులుజేయునపుడు అతిథులలో
భారతీయులకు విరోధియనుటకు వ్యత్యాసముజూపు పద్ధతిని నిర
సించిరి. చాలమంది సభ్యులు యీ తీర్మానముతో తమకు సంబం
ధములేదని జెప్పుచు ఉపన్యసించిరి. గౌ. హమాండు (సభానా
యకుడు) బదులు జెప్పుచు, గవర్నరుగారు తమ అతిథుల సత్కా
రబాధ్యతను తామే వహించిరి. గాన సభలో ఉద్యోగలేవ్వరు
సమర్థింపవలసరములేదని జెప్పిరి. సభ నాటికి ముగిసెను.

బాంబే శాసనసభ

బాక్సేస్కీముగూర్చి ప్రకటన

బాంబాయి, 8:— కేజ్రీ జిహంగీరుగారు అభివృద్ధిశాఖకు
గాను యా 66 లక్షల డిమాండును కోరినపుడు బాక్సే పూర్వపు
టకు గూర్చి ముఖ్యముగ ప్రకటన గావించిరి. ఈవిషయమున
మియర్స్కమిటీ రిపోర్టు ననుసరింతుమని జెప్పిరి. 1,2,7 బ్లాకులు
పూర్తిజేయబడుననియు, 6 వ బ్లాకు విషయమున శాసనసభ
వారు సూచించినరీతి పని జరిపెదననియు, సర్ జార్జిలాయడు
డ్రెడ్జరు (యంత్రము) పాడగుటకు ఉద్యోగలేవ్వరును ప్రత్యేక
ముగ బాధ్యులుగారియు, దాని భీమాజేసినను కంపెనీవారు
బాధ్యతను వహింపకున్నారనియు జెప్పిరి. సర్ జోసెఫుకే
గారు బాక్సేను గూర్చిన 43 లక్షల డిమాండులో 21½ లక్షలు
కోత ప్రతిపాదించి 6 వ బ్లాకుపని నిలుపుజేయగోరిరి.

నిన్నను శాసనసభలో జాతీయపక్షమువారును, సంయుక్త
జాతీయపక్షమువారు, స్వరాజ్యపక్షమువారును కలసి నాసి
కుజిట్టిలీని గూర్చిన డిమాండులో కోతసూచనను ఓడించిరి.
ఈమాడు పక్షములు ౫౭ ల సి ప్రభుత్వము వారి
కనుమాలము గ ఓటు జేయుట చాల ఆశ్చర్య
కరముగనున్నది. మహమ్మదీయులును బ్రాహ్మణేతరులును యిది
వరకల్ల ప్రభుత్వమువారికి నిరంతరము సహాయపడుచు వైమా
డు పక్షములను ఓడించుచున్నందుకు నిన్న నీవని జేసెనని తెలి
యుచున్నది. (ఆ. ప్రె)

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతో ముటువలన చిగుళ్లు గట్టి
పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తము కాఁకుండును. నోటుదగ్గరంధము
లేకయుండును. పండ్లు ముత్త్యములవలె తెల్లగా నుండును.

స్వస్థసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనం జిహ్వా, బాంబాయి - మదరాసు.

గ్రామపునర్నిర్మాణ ఉపసంఘపు రిపోర్టు

శ్రీయుతులు మగదపాక రంగయ్యనాయుడుగారు తన పాతపు సుబ్బారావుగారు 4-2-27 తేదిన కాకినాడలో సమావేశమై చేసిన చిత్తుప్రణాళికను మరల 5-8-27 తేదిన చెన్నపురిలో శ్రీయుతులు దేశోద్ధారక కాశినాథుని నాగేశ్వరపు పంతులుగారు, బులసు సాలబహదూరిగారు తనివారపు సుబ్బారావుగారు సమావేశమై గావించిన తుదిపరిష్కారపు రిపోర్టు.

ఈ విషయములను గూర్చి మిగతా మెంబర్లలో శ్రీయుతులు గొట్టపూడి శివారామశాస్త్రిగారు, డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిశివారామయ్య పంతులుగారు యిచ్చిన సలహాలను తదితరులలో శ్రీయుత నరసింహాచార్య సత్యనారాయణగారు యిచ్చిన సలహాలను యీ సమావేశములో ఆలోచించడమైనది.

ఉపసంఘమువారి ప్రణాళిక

1. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు 5 గురునకు తక్కువకానియు, 9 గురునకు ఎక్కువకానియు సభ్యులతో నొక ఉపసంఘమును నియమింపవలెను.

2. ఈ ఉపసంఘమువారు ఆంధ్రజిల్లాలలో గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు తన ప్రబోధమును ప్రచారము మూలముగను కరపత్రములు మున్నగు వాటివలన గావించుటకు సంపూర్ణాధికారమును కలిగియుండవలెను.

3. ఉపసంఘమువారే యిందులకు సంబంధించిన ప్రచారములను నియమించి వారికి వేతనములు వర్తరాలు యిచ్చుట; సాధ్యమైన పునర్నిర్మాణకార్యములు సాగించుట మొదలగు పనులు చేయుటకు కూడా అధికారము కలిగియుండవలెను.

4. ఈ ఏర్పాట్లకు కావలసిన ద్రవ్యము నె 1 కి రూ 1500 లకు తక్కువగాకుండా నిధిని ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఏర్పాటు చేసి ఉపసంఘమువారికి అధనమును వశపరుపవలెను. ఆ ఉపసంఘమువారు తమ కార్యనివేదికతో ప్రతిమాడు నెలకు నొక రిపోర్టును ఆదాయవ్యయపట్టికతో ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారికి అందజేయుచుండవలెను.

ఉపసంఘమువారు చేయుపనులు

1. ప్రతిజిల్లాకును అధమము యిద్దరిప్రచారకులను ప్రయాణింపజేసి సహా నె 1 కి రూ 50 లకు తక్కువకాకుండా ఒక్కొక్కనికి యిచ్చి నియమించుట ప్రతిజిల్లాలోను ముఖ్యమైన గ్రామములలో అనగా 50 కి తక్కువగాని గ్రామములలో గ్రామపునర్నిర్మాణకార్యములను గూర్చి ఉపన్యాసము లిచ్చుచు గ్రామపునర్నిర్మాణ ప్రణాళికలోని అంశములను వీలై సంతకము అవరణలోనికి తెచ్చుటకు పాలుబడుట.

2. జిల్లాలలోని అన్ని గ్రామములకు కరపత్రముల ద్వారా ప్రచారము చేయుట, ప్రతిమాడు మాసములకు నొక కరపత్రమును ప్రచురించి అన్ని గ్రామములకు అందజేయుట.

3. ఈ ఉపసంఘసభ్యులు అవసరమును బట్టి ప్రచారమును జేయుట.

ప్రస్తుతస్థితి

హిందూదేశములో 685666 పట్టణములున్న 2316 పట్టణములున్న గలవు. ఆంధ్రదేశములో 29971 గ్రామములున్న 124 పట్టణములున్న గలవు. హిందూదేశములో మొత్తకి 98 గురు పట్టణలోను మిగతా 7 గురే పట్టణములలోను నివసించుచున్నారు. కావున గ్రామజీవితము బాగుపడుట ముఖ్యవసరమైయున్నది.

గత ఆరువత్సరముల నుండియు దేశమందు చందారూప కముగ ధనమును అనేకపర్యాయములు వసూలు చేసియుంటిమి. చందాలను యిచ్చువారు ప్రజాసేవయొక్క విలువను తెలిసికొని కృతజ్ఞులనందయు యిచ్చుచున్నవారే. క్రొత్తవారిలో చలనము కలుగజేసి ప్రజాసేవకారకు త్యాగమును పురస్కరింపజేసి ఉద్యమము యేదియు ప్రస్తుతము లేదనుకొనుట వట్టికల్లు. ఈ గ్రామపునర్నిర్మాణోద్యమమే అన్ని పార్టీలవారిచేతను త్యాగమునకు పురుకొల్పు ఉద్యమము.

గత ఆరువత్సరములలోను అనేకులు వారివారి వృత్తులను వదిలి ప్రజాసేవకు జీసి ఆరికముగను కారీరకముగను కృషిండుచున్నారు. అందువల్ల చాలమంది వరల వృత్తులను స్వీకరించిరి. ప్రజలు మరల పట్టివారిచే సేవచేయుచుకొనుటకు సంసిద్ధులైనవారుకూడ మరల ప్రజాసేవకు గడంగుటలో వింత ఏమియు గలదేమియు.

స్థానికస్వపరిపాలన, పరపతి సంఘములు, గ్రామ సంఘాయతీ మున్నగునానికి హెచ్చరిక

స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములవిధి యిచ్చే యొనను వారు యీపనిని నెరవేర్చక పోవుటయే గాక పార్టీకక్షలకులూ నై సరిగ్గప్రజాసేవ చేయక పోవుట అందరికి తెలిసిన విషయమే.

స్థానిక సంఘముల వారు వారు విధివృత్తులను గుర్తించి నిజమగు ప్రజాసేవకులై గ్రామపునర్నిర్మాణ పాటుబడుదురు గాక! వోల్టేజీ మావ విజ్ఞానము (ప్రజాసేవలనే పట్టుప పంపించి వారిచే ప్రజాసేవను స్వీకరించుటకు తన శ్రమను వహించుదురు గాక. కాంగ్రెసువారు స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములవల్ల కూడ ప్రజాసేవను గనపరుపవలెననియందు ప్రవేశింపవలెనని కాంగ్రెసు తీర్మానములను జేసినది. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములగా మనపూర్వులు స్వరాజ్యమునకు పోరాడిన సమయములలో నిష్పిత సంస్థలు. అట్టి సంస్థలలో నైనా స్వరాజ్యోద్యమములకు నంతయు లన్నిటిని పెంపొందించ వలసియున్నది. ఇంకను ఎన్నియో స్వపరిపాలనా హక్కులను యితర దేశపు స్థానిక సంస్థలకుండునుటల మన దేశమును పొందవలసియున్నది. అట్టివాటికెల్ల ఆందోళన జరిపి త్వరలో సంపాదించుట అగత్యము.

ఈ ఉపసంఘమువారు ధనమును సమకూర్చు విధానము

1. గ్రామ ఉమ్మడిసామ్య.
2. పరపతి సంఘములలో నుండే డివిడెండులు.
3. చందాలు మున్నగు వాటివల్ల వసూలుచేయవలెను.

గ్రామములలో నుండవలసిన ముఖ్యాంశములు

1. జాతీయ పాఠశాలలు.
2. రాత్రి పాఠశాలలు.
3. పశుసమీక్షరములు.
4. పుస్తక భాండాగారములు.
5. వైద్య సహాయము.
6. పారిశుధ్యము-ఆరోగ్యము.
7. పరపతి సంఘములు.
8. గ్రామపంచాయితీలు.
9. ఆర్థిక సేవలు.
10. ఖిద్దరు సంఘములు.
11. ఉపన్యాసములు, పురాణములు, మాజీకులందు

తన ప్రదర్శనములు మున్నగు వాటివల్ల పరిశ్రమలు సంఘసంస్కరణ, పౌరసత్వపు హక్కులు, దేశవర్తిత్వము మున్నగు వాటిని తెలిసికొనుచుండుట.

గ్రామములలో నశించిన జాతీయభావములను వృత్తులను మున్నగునాటిని మరల పునరుద్ధరించుటకు చేయవలసినపనులు

1. గ్రామములలో జాతీయబంధాను నెలకొల్పుట.
2. వగరసకీర్తనలను ఏర్పాటు చేయుట.
3. వ్యాధామశాలలు.
4. భగవద్గీతలో రెండవ అధ్యాయమును ప్రతివ్యక్తి వీలైనంతవరకు పఠింపజేయుట.
5. పశువులకు ప్రత్యేక పచ్చిక బయళ్లు.
6. పరిశుద్ధమైన ఘాయకానాల ఏర్పాటు.
7. మంచినీటి సౌకర్యములు మున్నగు వాటిని సేర్పాటు చేసుకొనవలెను.

సాలునకు గ్రామములో విద్య ఆరోగ్యమునకును ఖర్చుచేయవలసిన అంచనాసామ్యము

ఈపాఠ్యాయనకు	రూ 800
వార్తాపత్రికలకు పుస్తకములకు	రూ 50
వైద్య సహాయము	రూ 100
ఉపన్యాసములు వర్గరా	రూ 85
	475

ప్రతిగ్రామములోనున్న ఉపాధ్యాయులవల్లనే రీడింగ్ రూము, లైబ్రరీ, వైద్యసహాయము మున్నగు వాటిని పొందు పలుట ఏర్పాటుండవలెను. ఉపన్యాసములు మాజీకులంతరు ప్రదర్శనములగుగాను తనవారివల్ల తరచు ఆహ్వానించి అట్టివారిచే ప్రబోధమును గ్రామములో కలుగజేయుట.

డోరుమ్మడి సామ్యున కున్న అనరకములు ప్రతిగ్రామములోను ఏడో రీడింగ్ రూ. 500 లేక రూ. 600-లు లేక పోలేదు. అది ఏ పట్టణచేరులలోనో నుండుట

కదు. ఆ పేర్లలు వాటికి తగు జవాబులర్పలు నిర్వహించుదురు. నిట్టి సామ్యు తరచు చనరాపంజగకు పోలికులకు కోర్టు బంట్లోలు మున్నగువారికి, వ్యవసాయకరుణములలో సలుపిరిసియున్న మున్నగు వారికి, యితేగాక యింకను అప్పటి కప్పుడు వచ్చే తదితర తొందరలగుగాను ఉగ్రోగీయులకు లంచాల క్రింద పోవుచున్నదని యనుభవజ్ఞు లెల్లరకు విదితమే. ఇది బహిరంగ రహస్యముగా నున్నది.

ఉద్యోగీయుల ధర్మము

అధికారులనూ ప్రజాసేవకులు, ఆప్రజాసేవకే ప్రజలు గౌరవిస్తూ ఆదియును చాలవని యింకను అనేకరీతులగు సుమా రు 10 లేక 15 రకముల పేర్లలో సన్నులు యిచ్చుచుండెరి. వాటి నుండే నెలసరి వేరసములు తీసుకొనుచున్నారు. దేశములోని తమ ప్రజలకు నీతిగరపుటయు వారిబాధలను తొలగించుటకు వారితో కలిసి మెలసి యుండుటకు ప్రయత్నింతురు గాక!

గ్రామపునర్నిర్మాణపు సంఘమువారిలో వ్యవసాయపు యిన స్వేచ్ఛరు, పాల్కులస్వేచ్ఛరు, పరపతిసంఘముల యిన స్వేచ్ఛరు మున్నగు అభివృద్ధికాభోద్యోగు లెల్లరు ముఖ్యముగా సహాయ పడి పనిచేయుటకు కృషిని సలుపుదురు గాక!

తొలుకాబ్బలాబోర్డులవారు వెంటనే చేయవలసిన.

పనుల హెచ్చరిక

1. వారికుండు పాఠశాలలకు లైబ్రరీలను రీడింగ్ రూములను ఏర్పాటుచేయవలె.
2. ఘాయకానాల ఏర్పాటు.
3. ఒక గ్రామమునుంచి మరొక గ్రామమునకు బళ్లు పోవు మార్గములను సమకూర్చుట.
4. వ్యాధామమును విద్యార్థులకు నిర్బంధముచేసి అందులకు మంచి వికాసరదేశమును బుుపివాటికవలె నుండునట్లు సమకూర్చి అందు వ్యాధామమునకు తన ఏర్పాట్లను గావించుట.
5. ప్రతిపాఠశాలలోను నొక్కొక్క ఉపాధ్యాయునికి ఏ కొన్ని మాసములో సామాన్య ఆయుర్వేద వైద్యమును గూర్చి బ్రయనింపు నిర్బంధము పాఠశ్రమలూనర్చి అట్టివానిచే వైద్యసహాయమును గ్రామములో చేయించుటకు తన ఏర్పాట్లను జేయుట.
6. ప్రతితాలూకాబోర్డుము ఏడో ఒక ఫిర్కానుతీసి కొని గ్రామపునర్నిర్మాణములలో ఆకర్షకమైన మైనదిగ ఉండునటుల జేయుటకు పాలుబడుట.
7. జిల్లాలో ఏయే గ్రామములలో ఏయేవృత్తులున్నవో ఆవృత్తులను పెంపొందించుటకు ప్రయత్నములున్ను; జిల్లాసంతటకు ఆవృత్తులను నొక్కొక్క పాఠశాలనైన నిజముగా వృత్తిని పెంపొందించు గ్రామములోనే అట్టి పాఠశాలను నెలకొల్పి వృత్తివిద్యను వ్యాపింపజేయుట.

గ్రామపునర్నిర్మాణప్రచార ప్రబోధక సంస్థలు ప్రతిగ్రామప్రాయ క్రాష్ట్రములోను నొక్కొక్క కేంద్ర గ్రామపునర్నిర్మాణ ప్రచార ప్రబోధకముగనుండు సంస్థ నొకటి ఏర్పాటుచేయుటకు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘముల తనశ్రద్ధను వహించి అందు ప్రచారములకు తనశ్రద్ధని నిచ్చుటకు ఏర్పాటు పెట్టిన చేయునుగాక!

1. కా. నాగేశ్వరరావు
2. (సం) బులుసు సాంబమూర్తి
3. శినివారపు సుబ్బారావు
4. (సం) మండపాక రంగయ్యనాయుడు.

కైకలూరు తాలూకా విలేజ్ఆఫీసర్లనత్రం

ఈ సత్రము నిమిత్తం పక్కాబిల్డింగు కట్టుటకుగాను పరికరములుయొవత్తు నిధిపరుపబడిగత ఫిబ్రవరినెల 4 వ తేదిన ఉదయం 8-40 గంటలకు కుంభింజ్జు మందు శింఖుస్థాపన జరుపబడినది. కట్టడము పూర్తిచేయుటకు పనులు ప్రారంభింపబడుచున్నవి.

ఇట్లు బందా బాయన్న కరణం పిల్లిపాడు గ్రామపు తాడినాడ శ్రీరాములు-కరణం కైకలూరు, బందా మంత్రియ్య కరణం అలపాడు, జంధ్యాల శ్రీరామశాస్త్రి-మనసబు శ్యామలాంబాపురం, పావురాల అంజయ్య-మునసబు ఆయ్యవారిరుద్రవరం, గడిపాటి సూర్యనారాయణ-కరణం అయ్యవారిరుద్రవరం, ఉప్పుటూరి నరసింహం-కరణం వైరవపట్నం, నరబాడ సుబ్బారావు-కరణం-కొండ్లూరు, కూరాడ వెంకటేశ్వయ్య కరణం-జిల్లాబాడు.

మోసపోకుడు!

కొందరు వర్తకులు మోసదండనుడి ఎక్కువలాభమును గడించుటకై తక్కువరకము ఉన్న బట్టలను లాలింలీయని చెప్పి విక్రయించుచున్నారు.

లాలింలీనే పట్టుదలతో కొనుడు

మీరు చెల్లించునట్టి పైకమునకు లాలింలీని తయారుచేయునట్టివారు శ్రేష్ఠమైనట్టి వాటినే యిచ్చుచున్నారు. మరియు ప్రతిదియు అప్పటమైన ఉన్నితోనే తయారు చేయబడుచున్నదని పూచీ నిచ్చెదరు.

LALIMLI

PURE WOOL

50 సం॥లుగా హిందుదేశమున తయారైనవి. ఇంకను అతి శ్రేష్ఠమైనవి.

లోహాలు 30 వి॥ంకలలో గలవు 1 కి 4 ర రు 5 నుండి, రు 23-8-0 వరకుగలదు.	స్థానాలు ఉష్ణమును గలిగించు ను ది. తేలికయైనవి. మర్రింక స్థానం గలము 1-కి 4 ర రు 3-4-0 నుండిగలదు. నూటింగ స్థానలు 1కి 4 ర రు 6-12-0.	మఫ్లర్లు అనేకరకములలో గల వు. 1 కి 4 ర రు 2 నుండి రు 4 వరకు గలవు.	మేజోళ్లు అనేక రకములలోను పలు విధభంగులలోను వివిధ సై జాలమును గలవు. జత 1 కి 4 ర రు 1-2-0.
బ్లాన్ కెట్లు అన్ని విధోష్ణ నితులకు తగినవి. 1 కి 4 ర రు 8-8-0 నుండి 18-4-0 వరకు గలదు. పనివారికి తగినవి 1-కి 4 ర రు 3-4-0.	టీర్సులు అందమైనవి, చీర్ల కాల మునలకు బాగుగానుండును. చీవియల్లు X 1-కి రు 4-8 ట్రాపికల్లు X 1-కి రు 4-8 డోనిగల్లు X 1-కి రు 3-4 అన్నియు 54" వెడల్పుగలవి	బాలక్లావ కుళ్ళాయిలు సిలికో డబుల్ నేతగలవి 1-కి 4 ర రు 3-8-0 నుండి రు 1-8-0 వరకుగలవు.	స్టాకింగులు జత 1-కి రు 2.

Manufactured only by.—THE CAWNPORE WOOLLEN MILLS COMPANY,
(Branch of the BRITISH INDIAN CORPORATION LTD. P.O. Box No. 5, CAWNPORE.)

LALIMLI AGENCIES AT :—
 CALCUTTA, 7, Hare Street, DELHI, Egerton Road; AMRITSAR,
 Bazar Sabunian, LAHORE, Anarkali; AJMERE JAMSHEDPORE,
 BAREILLY, Alamgirganj, GORAKHPURE, Urdu Bazar; QUETTA,
 5, Mc Mahon Cloth Market; AGRA, Johri Bazar; FEROZEPUR
 CITY, PATNA; Moradpore; BHAGALPORE; BENARES CITY,
 Nichibagh; SIMLA, Oxford House, DEHRA DUN; LUCKNOW,
 23, Aminabad Park, ALLAHABAD, Chowk; BANGALORE CITY;
 Chickpet, LUDHIANA, Chora Bazar; NAINITAL, (Messrs. Murray
 & Co., Ltd) RANIKHET, Jagatiganj; DARJEELING, 10, Com-
 mercial Road, JAIPUR, Johri Bazar

2966

కాన్పూరు ఉలకమిల్లు కంపెనీ.

[బ్రిటీషు యండియా కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ బ్రాంచి] పోస్టుబాక్సు నెం 5, కాన్పూరు.

మహాత్మునకును టాలస్తాయిగారికిని

జరిగిన లేఖలు

టాలస్తాయిగారు వ్రాసిన మరియొక లేఖ

కాట్యుచెటి 7-3-1910

గాంధీగారికి!

జోహన్నబర్గ్ ట్రాన్సువాలు,

దక్షిణాఫ్రికా.

ఇండియను ఒపినియను అనుపేరుగల మీ పత్రికను నేను చదివితిని. దౌర్జన్య సాధనయుతములను నిరోధ పద్ధతుల నన్నిటిని పరిశ్రమించిన వారినిగూర్చి మీ పత్రికలో వ్రాయబడిన విషయములను చదివి నేను చాల సంతోషించితిని. దానిని గర్హవుటవలన నా మనసులో కదిగిన భావములను మీకు తెలుపనలెనను సంకల్పముతోనే నాకు కలిగినది. అన్నిటికంటెను దేది అధికప్రకాశమనమి నేను భావించుచున్నానో దేది ముఖ్యతమమని నేను నమ్ముచున్నానో అట్టి దానినిగూర్చి నా అభిప్రాయమును స్పష్టముగా వెల్లడింపనలెనను కోర్కె నామి ఐయను హెచ్చుచున్న కొలది యను—ముఖ్యముగా నిపుడు మృత్యువాసన్న మగుచున్నదని

నేను స్పష్టముగా గ్రహింపగలుగుచున్నానుగాన చాలాధికమగు చున్నది. దౌర్జన్య పరిత్యాగమే అట్టి ముఖ్యవిషయము దీనిని గూర్చిన కడపటి పరిశోధనమునందు ఆకలంకమగు ప్రేమతత్వ ములేదియును వ్యక్తముకాలేదు. ప్రేమయనగా మానవహృదయ ధర్మం జీవులు అయికమత్వముకొరకు చేయునట్టి ప్రయత్నమే. ఆప్రయత్నమును దానివలన వనుభ్యులలో నొండొరులనుగూర్చి కలుగు భావపరివర్తనమునే భగవద్గీతయమమలో ముఖ్యతమ మెయున్నది. అదియొక్కటే భగవద్గీతయమమన దగినదనిగూడ ప్రతి మానవుడును బాగుగా గ్రహింపగలిగియుండును. అది అనుభవసిద్ధమైనదే. ఇందులకు పరిచిద్దలొండరుల పట్లచూపు అవ్యాజానురాగమే ప్రబల నిదర్శనములు మానవుడు ఆసత్య మనువలలో చిక్కుకొన కుండునంతకాలమును దీనిని బాగుగా గ్రహింపగలిగియుండును. అన్ని జీవులలోను అన్ని మతము లలోను భక్తులగు వారన్నికాలములలోను యాసత్యమును వెల్లడించియున్నారు. భారతీయులు చీనావారు యూదులు గ్రీకులు రోములు మున్నగు వారందరును గూడ దీని నంగీకరించియున్నారు. “అన్నియియులును ప్రేమయందేకలవు. అందరు ప్రవక్తలును ప్రేమమూర్తులే” అని క్రీస్తు స్పష్టముగా తెలిపెను. కాని అది చాలదు. ఏలనగా ప్రపంచవాసనాబద్ధులగు వారే పరిత్యజియమమున కపవ్యాఖ్యానములను చేసియున్నారు.

చేయుచున్నారే చేయుచునే యుండురు. ఈవిషయప్రయోగపు లగువారు తమ హక్కులను సంతోషించుకొనుటకు దౌర్జన్యము నుపయోగింపవలసి నందురు. అపకృతికి మరల నపకృతియే తగిన కర్తవ్యమందురు. ఒకడు తనసాత్తును దొంగిలించినచో వానిని దండించి మరల నాసాత్తును తెచ్చుకొనుట దోషము కాదందురు. కాని యిది ప్రేమనూత్రమునకు కేవలము విరుద్ధమని క్రీస్తు స్పష్టముగా తెలిపెను. దౌర్జన్యమున కణుమూత్రమైన నవకాళ మొసంగినచో ప్రేమ నియమమునకు వెంటనే భంగము కలుగక మానదు. పైకి చాల తేరుపరెడును కలిగియున్నట్లు లంపడు చున్న క్రైస్తవ వాగదత్త కంఠమును యీ విధితాత్మప్రాయమే మూలకారణము స్పష్టమును ఆశ్చర్యకరమును కొంతవరకు మనఃపూర్వకమును చాలవరకు అగ్రాహ్యమును నగు నీ దురభిప్రాయమే క్రైస్తవ వాగదత్తకు మూలాధారము. ప్రేమనూత్రమునకు ప్రక్కనే దౌర్జన్యనూత్రమును గూడ నెపుడు నెలకొల్పెదరో అపుడే ప్రేమనూత్రము నిరుపయుక్తమగును. నిరుపయుక్తమైనచో నిక మిగిలియుండునది దౌర్జన్యనూత్ర మొక్కటియే. పంహమ్మిది! కేతాబ్బయలనుండి క్రైస్తవ మతమిటులే జీవించుచున్నది అన్నియుగములందును గూడ సామాన్యముగా సంఘనియమము లలో దౌర్జన్యమే యుత్తమాత్మమను నమ్మకమునే హెచ్చుమంది కలిగియుండిరి. *ఈప్రేమ నూత్రమును క్రైస్తవము వెల్లడించినంత స్పష్టముగా మరేమతమును వెల్లడించియుండలేదు* ఇదియే క్రైస్తవ మతమునకు యితరమతములకును గల భేదము. ఇటుల క్రైస్తవమతము ప్రేమనూత్రమును స్పష్టతమముగ వెల్లడించినను ఆమతము నవలంబించుచున్న వారందరును దౌర్జన్యనూత్రమునే ఆధారముగా గొని జీవయాత్రను సాగించుచున్నారు. కావున క్రైస్తవమత సిద్ధాంతమునకు క్రైస్తవుల అనుష్ఠానము ప్రత్యక్షవిరుద్ధముగా నున్నది. వారు బోధించునది ప్రేమ. వారభవించునది దౌర్జన్యము. వారనేకవిధముల దౌర్జన్యము నొనరించుచున్నారు. దొరతనములు న్యాయస్థానములును సేనలును చాల అవసరమని క్రైస్తవులు వాని నధికముగా ప్రశంసించుచున్నారు. క్రైస్తవమతమునందలి ఆస్తిజీవనము వృద్ధియగుచున్న కొలదియును యీ వైపరీత్యము మరింత స్పష్టమగుచున్నది. ఇప్పుడది మితిమీరినది. ఇప్పుడే రెంటిలో నొకదానిని పరిత్యజింపవలసిన అదను కలిగినది. మాకు మతనియమములలో పనిలేదు బాహ్యముమే పరమధర్మముఅనియైన ప్రకటింపవలెను. లేదా అధికారమువలన పన్నులను వసూలుచేయుట న్యాయస్థానములు సేనలు పోలీసుదళములు మున్నగువాని నన్నిటిని రద్దుచేయవలెను. మాస్కోలో నొక బాలికాపాఠశాలలో మతపరీక్ష జరిగినది. మత ఉపాధ్యాయురాలు మొదటను మతాధికారి (ఆర్చిబిషపు) పిమ్మటను బైబులునందలి పదనియమములను గురించియు ముఖ్యముగా నై దవనియమమునుగరించియు బాలికలను ప్రశ్నించిరి. దానిని బాలికలు సరిగాచదివిరి. “చంపగూడదని యున్నదిగదా? ఎల్లప్పుడును దేనినిగూడ చంపరాదనియే దాని యభిప్రాయమా?” అని ఆర్చిబిషపు అడిగెను. అదివరకే ఉపాధ్యాయురాలు చేసిన దుర్మార్గన వారికి తల కెక్కియుండుటచే “చంపుట ఎల్లప్పుడును దోషముకాదు. యుద్ధములో శత్రువులను చంపుట సేరములు చేసినవారి సురీతీయుటయున్నగు కార్యములను చేసినచో పాపములేద”ని అభిమాన్యురండ్రు నాబాలికలు చాలమంది తెలిపిరి. ఒక్కబాలిక మాత్రము “చంపుట యెల్లప్పుడును దోషమే” అని నిష్కర్ణగా తెలిపెను. ఆర్చిబిషపు ఎంత చమత్కారముగ ఎన్ని సారులభిగినను ఆమె అటులనే చెప్పుచుండెను. “ఎప్పుడును చంపగూడదని బైబులు పూర్వఖండము (ఓల్డ్ టెస్టుమెంటు)నందుగూడ గలదు. ఎవ్వరిని చంపగూడదు. సరిగదా ఎవ్వరికిని ఆపకారముగూడ చేయగూడదని” అబాలిక కొక్కివక్కాణించెను. ఆర్చిబిషపు అధికారమును గాంభీర్యమును యెందులకు నక్కరకు రాలేదు. అతడు నిరత్రుడయ్యెను. అబాలికయే జయించినది. ఇది జరిగిన సంగతియే గాన నా కల్పన మెంతమాత్రమును కాదు. “విమానముల విషయమున కలిగిన అభివృద్ధినిగూర్చియు రాజకీయ సంబంధములగు చిక్కునమస్యలను పరిష్కరింపగలుగుటను గూర్చియు చాలకల్లబులను గూర్చియు, క్రొత్తవిషయములను కనికెట్టుట ఇతరదేశములతో ఒడంబడికలు మున్నగు వానినిగూర్చియు మనము పత్రికలకు వ్రాయుచు అహింసను గూర్చి యాబాలిక తెలిపిన విషయమును మాత్రము పత్రికలలో వ్రాయకపోవచ్చును. క్రైస్తవమతమునకు చేరినవారిలో ఎంత అల్పముగానైన అహింసానూత్రమునందు సమ్యక్ము గలవాడొకడైన నీప్రపంచమునందు మిగిలియుండునంత కాలమును ఆ

హింసానూత్రము నెవ్వరు నడచివేసజాలరు. క్రైస్తవ మత సిద్ధాంతములకు క్రైస్తవుల అనుష్ఠానము విరుద్ధముగ నుండుట నలననే సాంఘికవాదము సామూహిక వాదము, అరాజకవాదము, రక్షకనేన దుష్కార్యము లధికమునటు, నిరుద్యోగసమస్య ధనికులు భోగములలో మునిగిపోవుట, బీదలు దారిద్ర్యమున నడగిపోవుట, ఆత్మహత్యలు దారుణముగా ప్రబలుట మున్నగు నసన్నియును కలిగినవి గాన నీవైద్యమును తొలగించుట ఆత్మనశరమైయున్నది. ప్రపంచవాసు లందరును దౌర్జన్యము యొక్క సర్వరూపములనుగూడ పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెను. ప్రేమను సర్వవిధముల నంగీకరింపవలెను. కావున మాకు ఘోషార్థ గోళమనదగిన గడ్డిజాగ్రీకాదేశమున ప్రాస్తువాలులో మీరు చేయుచున్న కృషి చాల ముఖ్యమైనదిగానున్నది. ఈకృషి యందు క్రైస్తవులు మాత్రమేగాక ప్రపంచమునందలి అన్ని ములవాడును గూడ చేరవలసియున్నది.

రష్యాదేశమునందు గూడ యిట్టి ఆందోళనము ప్రబలుచున్నది. నేనలాచేరుట కంగీకరింపని వారినంభ్య ఒకయేటి కంటే నొకయేడు హెచ్చుచునేయ న్నది. కావున అహింసకొరకు పనిచేయువారినంభ్య మీయొద్దను మాయొద్దనుగూడ నిపుడు చాల కొద్దిగానేయుండినను భగవంతుడే మమ్ములను కాపాడుచున్నాడు. మనుష్యుని శక్తికంటే భగవంతుని శక్తి అత్యధికము" అనివారు యూరట చెప్పినట్లు.

క్రైస్తవ మతసిద్ధాంతముల నిపుడు బోధించుచున్న వారెన్ని లోపములు చేయుచున్నను ఆసిద్ధాంతమునందలి ఉత్తమమున ప్రేమ నూత్రమునకు ప్రజల అనుష్ఠానము విక్రీణి విరుద్ధముగానుండుటచే ఆలోపములను పూర్తిగావైడింపవలసియేయున్నది. అది త్వరలోనే గూడ జరుగవచ్చును. అందువలన క్రైస్తవమతమైన సంతరింపవచ్చును. లేక నేనలు పోలీసుదళములు మున్నగు దౌర్జన్యసాధనములైన సంతరింపవచ్చును. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమునకు మతమును దౌర్జన్యసాధనములునుగూడ వాధారములైయున్నవి. ఈ వైరుధ్యము నన్నిదొరతనములును గూడ గ్రహించుచున్నవి. అపాయమెటునుండి కలుగునదియు వారికి తెలియుటవలననే వారు చాలశ్రద్ధగా గమనించుచున్నారు.

ఇట్లు మీపట్ల నత్యధిక గౌరవముగల
లియో టూలస్తాయి

* ప్రేమనూత్రమును క్రైస్తవమతము బోధించినంత స్పష్టముగా మరేమతమును బోధింపలేదను సిద్ధాంతము నితరమతముల వారామోదించజాలరు. (మో. క. గం)

(మాడరను రివ్యూ)

రామచంద్రయే తాము

ఈ యేతాములను గురించి నేను మొదట ప్రకటించితిని గాని తక్కిన విషయములన్నియును పరిష్కరింపబడువరకును యేమియును వ్రాయగూడదని మిన్నకుంటిని. ఇప్పుడు శ్రీయుత రామచంద్రయ్యగారు శాశ్వతహక్కులను ఆశ్రమమున కిచ్చినేరి. వేయియూతము లమ్ముబడువరకును యేతమునకు కొంతరుసుము అయ్యరుగారుకమ్ముట కేర్పాటుజరిగినది అయ్యరుగారు ఆశ్రమమునకు తమ నేవనుగూడ నర్పించిరి. ఇప్పుడు కోరినవారికి యేతములు సర్వ యిచ్చేయబడును.

ధరల వివరములు

సబర్బన్ టైలువైవనులో నప్పగించేవర్గతిలి		
30 అడుగులలోతుకు	125	రూపాయలు
35 "	132	"
40 "	139	"

అదనముగా ప్రతి 5 అడుగులలోతుకును 7 రూపాయల వంతున ధర హెచ్చుచుండును. 32 గాలనలనరకు బక్లుగలవానికి మాత్రమే యీధరలు చెల్లును. పెద్దపైగా బక్లు కావలసినచో ధరలు ప్రత్యేకముగా తెలుపబడును.

బజారుధరలనుబట్టి యేతములధరలుగూడ మారుచునేయుండును. వానిని ముందుగా ప్రకటించుటకుగూడ వీలు కలుగక పోవచ్చును.

ఈయేతములను విరివిగా నుపయోగింపగోగనట్టి దొరతనములు, జమీందారులు, సంస్థానాధిపతులు, సహకారసంఘములు మున్నగువారు ఏకకాలమున 50 యేతములకు తక్కువకాకుండా కొనుగోడుల కేల్లు ప్రత్యేకముగా తెలుపబడును. రవాణా ఖర్చులు తగ్గుదున్న కొలదియును ఖరీదుగూడ తగ్గింపబడును.

అయ్య

"తేలికయైన" లేక "మధ్యరకము" లేక "బరువైన" నూనెకావలసినప్పుడు మీరు యేమియు తెలుపుటలేదు. మీరు సంజ్ఞలు మాత్రమే చేయుచున్నారు.

గవర్న మెంటువారుగాని లేక పబ్లిచ్చేయునట్టి వారుగాని చమురులందు "బాసికి" ప్రమాణములను యేర్పరచి యుండలేదు.

అయితే మీరు "A" మొలిత చమురుకావలె నని కోరిన వెమోషగు నుండి కొలంబో వరకును, కరాచినుండి రంగూను వరకును తప్పక మీరు అది యే పంపబడును.

తయారుచేయునట్టివారు మీకాయుక్తు కావలసిన ఆమోదించినట్టి రకముకూడా ఈ మొలిత చమురునందు నిజముగా చేరియున్నది.

గార్గాయల్ మోబైల్ ఆయిల్

4

బొంబాయి
కలకత్తా
కొలంబా

వాక్యుం ఆయిల్ కో
వారిచే తయారు చేయబడినది.

కరాచి
మద్రాసు
రంగూన్

దోతామును కొనగోరువారు నూతిలో నీటి అడుగున నుండి పై అంచువరకును లోతును బక్లులుపైజానుగూడ తెలుపవలెను.

ఖరీదులో సగము మెత్తమును అద్దరులోగూడా పంపవలెను. తక్కినసామ్యును వి.పీ. గాపంపబడును. రూపాయలు చేరినపిమ్ముట నెలకోజాలకు యేతాము పంపబడును. ముందుచచ్చిన అద్దరులనరుసను బట్టి యేతాములుగూడ పంపబడును.

దీనివలన ఆశ్రమమున కెట్టిలాభమును కోరుటలేదు. నీసలు ఖరీదుకే యిమ్ముబడును. ఇప్పుడు ఆశ్రమములో పనిజేయుచున్న యేతాను చాల సంత్సృష్టికరముగా పనిచేయుచున్నది. ఇదివరకున్న ఎద్దులతో నిపు డవసరము కనబడుటలేదు. ఒకధరలవట్టిక (క్యూలూగు)గూడ చిత్తరువులతో వివరముగా ముద్రింపబడెను. ఒక ఆణాబిల్లను ఆశ్రమము మేనేజరుకు పంపినచో కాటలాను పంపబడును. కావున నాపేరగాని రామచంద్రయ్యగారిపేరగాని సబర్బన్ సర్వేగ్రహాశ్రమము అహమదాబాదు అని వ్రాయవలెను. మో.కా. గాంధీ ఎంసయిండియా 3-3-27

రైల్వేసమై ముగియుట

9000 మంది పనిలోజేరుట

కలకత్తా, మార్చి 9:—నేటిసాయంకాలము రైల్వేలను అంతటిపై సమైనిలుపుజేయబడి 9000 మంది ఖరగూర్గురు వర్కు సాపునందు పనిలోనికి వచ్చిరిని ఏజంటుగారు ప్రకటించిరి.

పనివాండ్రను ఆటంకపరచుట

ఆట్రా, మార్చి 9:—కార్మికసంఘకార్యదర్శి ఏజంటుగారికి తంతునంసిరి:—సమైనినిలుపుజేయ బడినను ఇండియను నౌకరులు నుమాస్తాలందరిని వారివారి కారుమెను వాగనువడు ప్రాశీనుమాడ్చు ప్రాస్తుపార్థశాఖలందు చేరిపనిజేయుట కాటంకములు గలుగుచున్నవనియు ఏజంటుగారు మధ్యపడి పరిష్కరించ వలెననియు అందుగలడు.

బర్తా భారతదేశమునం దొక రాష్ట్రముగానుండ వీలుకలదా?

మహాత్ముని వ్యాసము

"భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమువచ్చినపిమ్ముట బర్తా గూడ నొకరాష్ట్రముగానుండ వీలుకలదా? లేకనది ప్రత్యేక వాతీయతనే కలిగియుండవలెనా?" అని యొకవిలేఖరివ్రాసెను.

భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమువచ్చినపిమ్ముట బర్తా యొకభాగముగా నుండ వీలులేదనియే నేను నిస్సంశయముగా చెప్పగలను. బ్రిటిషయిండియానునది కృత్రిమనిర్మితము విదేశీయులకు మనము దాసులమైయున్నామని మనకు జ్ఞాపకముచేయుటకే యీపేరుపెట్టబడెను. పాలకుల యిష్టానుసారము సరిహద్దులను పెంచుచు తగ్గించుచునుండురు. మనకు స్వరాజ్యము వచ్చినపిమ్ముట అంగీకరించిన రాష్ట్రములుతప్ప తక్కినరాష్ట్రములు భారతదేశమునందు చేరజాలవు. అప్పుడు భారతదేశము సవగ్ర దేశమును. వివిధరాష్ట్రములవారుస్వతంత్రపాలకులగురు. అప్పుడు భారతదేశమునకు ధుగోళవిజ్ఞానపరిమాణము తేర్చుడును. అప్పుడు భారతదేశము బర్మావారి శాతివిజ్ఞులములంగల భేదములను గర్తించును. బర్మావారికి భారతీయులు సోదరభావముతో సహాయముచేయుచుండురు. గాని స్వరాజ్యమున బడయుటకు బర్మావారికిగల హక్కునునుర్తించి అందులకు చేయగలిగిన సహాయమునంతను చేయుచుండురు."

సింహాళము

సింహాళ భారతదేశములందు విజ్ఞానమొక్కటియే. సింహాళమున భారతీయులు చాలమందికలరు. కాని దానికిప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముకలదు. భారతదేశము యితరదేశములను వశపరచుకొనవలెననునాశ నాకెంతమాత్రమునలేదు. గానదాని నొక స్వతంత్రదేశముగానే సంగీకరించెదను. కాని భారతదేశమునం దొకభాగముగానుండుటకు సింహాళమువారు సమ్మతించి స్పష్టముగానటుల కోరినచో అందులకునేను నిస్సంశయముగా సంగీకరించెదను" అని మహాత్ముడువ్రాసినవ్యాసము నేటి (10-3-27) ఎంసయిండియాలో ప్రకటించబడెను. (ప్రీ ప్రెసు)

విల్లివాకం హత్యల కేసు

అచూకీ ఇచ్చినదెవరు?

(సైదాపేట పరిశ్రమజ్యోతిసుకోర్టులో)

విల్లివాకం ముఠా ముఠా కేసునందు, సైదాపేట పరిశ్రమజ్యోతిసు అంబుల్ సతారు సాహెబుగారు నిన్నటిదినమున మరి న్యాయసాక్షుల విచారించిరి.

డిసెంబరు 23 వ తేదీన ముఠాయొంటి దొడ్డియందు గోతులను త్రవ్వ శేషములను వెకిలీసిన వెట్టి పాళ్ళం, ఎళ్లను అను వారు నిన్న మొదట విచారించబడిరి. పోలీసులయొక్కయు పంచాయతీదారులయొక్కయు ఎదుట 1 వ ముఠాయి శేషము లున్న ప్రదేశములను జూపెననియు తా ముదట త్రవ్వగా శేషములు కనిపించెననియు పేరు చెప్పిరి.

ముఠిరాజు భారతమ్మ అనునామె తరువాతి సాక్షి— ఈమె 99 ప్రాసెస్యము సాక్షియగును. వెంకటరమణయ్య గారిభార్య. తన భర్త ఇదివరకు చెలిపిన విషయములనే ఈమె పూజ చెప్పెను. ప్రాసెస్యటింగు ఇన్ స్పెక్టరు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సాక్షి ఇట్లు చెప్పెను. మేము ఆరువత్సరములుగా విల్లివాకం ముఠా ముఠాను వెంకటకృష్ణయ్యగారిని ముఠాయిలను ఎదురుచూచు. రెండవముఠాయొని 8 కలలుగానూత్రము ఎదురుచూచు. 2 వ ముఠాయియు అతని భార్యయు అన్యోన్యముగ నేయుండెడివారు. 2 వ ముఠాయి చాల గొప్పగాడనియుముఖము మొదలనూ రతనికి కనుపించుచుననియు అయిదారు కలలుగా చెప్పుకొనుచుండిరి. నాభర్తకు నా కీమతియు తెలిసెను.

డిసెంబరు 6, 7 తేదీలరాత్రి 1 వ ముఠాయియొంటికి వెళ్లితిమి. 6 తేదీరాత్రి 1 వ ముఠాయియు అతనిభార్య 3 వ ముఠాయియు నన్ను నాభర్తను భోజనమునకు పిలిచిరి. మేమును ఇద్దరూ పిల్లలను వెళ్లితిమి. తనభర్త యేదోపూజచేయుచుండె ననియు ఆ పూజ ముగిసినవనియు అందుకు భోజనమునకు పిలుచుచుంటి ననియు 3 వ ముఠాయి చెప్పెను. ఆరాత్రి వారియొంటికి భోజనమునకు వెళ్లినది 7 1/2 గంటలయ్యెను. వెళ్లగానే 1 వ ముఠాయి ఒక కురుకును జూపి ఇదిగో ఇది ఋషులనుండి వచ్చెను. మిమ్ముల నాహ్వనించి గౌరవించవలసినదని ఋషులు ప్రాసెరి అని చెప్పెను ఆ కురుకును చింపినచేసెను. అప్పుడే వెళ్లి పూర్వమినిన తరువాత, 1 వ ముఠాయి చెప్పగా అతని అల్లుడు పాయసమును తిచ్చి మాకిచ్చెను. అప్పుడనున్న 1 వ ముఠాయి మాకుకురుకును ఇచ్చినవనినది మేముంటిమి. అట్లుంటిమి. ఇదికాక పాయసము, చికూర కురుకు ప్రాసెరి అని చెప్పిరి. భోజనమునంతట 1 వ ముఠాయి మిమ్మడే మాకుకురుకును, ఒకపావుగంటకేపు పూర్వమును. మాకు పెద్దశేషము కనుగొందును. అందులో లక్ష్మీ సరస్వతులు రానుపట్టాభి శేషము కనుగొందును అనిచెప్పిరి. అట్లే మాకుకురుకును కాని పిలువకనుగొంటేను. కొంతసేపటికి దొడ్డిలో ఎవరూనడిచినట్లు చెప్పి వెళ్లవలసియ్యెను. అంతాకు భయముగలిగి ఇదియేమని 3 వ ముఠాయిని నడిగితిని. అది ఎవరూనడచినట్లు అమె ప్రత్యుత్తరమునకాదు. అక్కడనుండి ఇంటికి వెళ్లి పానీయమును త్రవ్వించి. 1 ముఠాయి అల్లుడు నన్ను పిల్లలను మాయొంటికి దీసుకొనివచ్చి సగ చెట్టెను. 7 వ తేదీన రాత్రిగూడ రానలసినదని 1, 3 ముఠాయిలు ముమ్ములను చెలిచిరి. అట్లుచేసెట్టితిమి కాని రాత్రియంతా వారి యింటనుండవని చెప్పితిని. ఆదినమున 1 వ ముఠాయి పూజశేయుచు మాకు తీర్థముచ్చెను. అక్కడ ఒక కొబ్బరికాయను పూజశేయుచుండెను. ఋషులు వనస్థానీర్వచించిన గూడ ముఠాయి చెప్పెను. ఆరాత్రి 8 1/2 గంటలకు మేముతిరిగి వెళ్లిపోతిమి. 8 వ తేదీన రాత్రి 9 గంటలకు 1 వ ముఠాయి మాయొంటికివచ్చి ఆరాత్రి 10 గంటలకు మాయొంటికి తన ఇంటికివచ్చిననియు మిమ్ములనుగూడ తన ఇంటికి రావలసినదనియు, మాకును మా అల్లుడుకునుగల వివాహముల వచ్చు తాను పరిష్కరించెదననియు చెప్పెను. మరునాడు వచ్చెదముగాని ఆరాత్రిరానుని చెప్పితిని. 6 వ తేదీరాత్రి 1 వ ముఠాయియొంటికి వెళ్లినప్పుడు నామింటి మీదను, పిల్లల బంటిమీదను బాదాపు వెయ్యిరూపయ్యల వగలు గలవు.

డిసెంబరు 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సుబ్బయ్య రాజేశ్వరి మాయొంటికివచ్చిరి. తన మామగారింట్లకు పోట్లాడుకొనుచున్నారనియు తన మామగారి ఆశ్చర్యముతోనుకొనుటకు సిద్ధముగనున్నదనియు తనకుచెప్పి సుబ్బయ్యరావు తనను వెల్లూరునుండి తీసుకొనివచ్చెననియు వచ్చినపుడు గలగునూడ భరించిరావలసినదని చెప్పిరిచెననియు అట్లే భరించి వచ్చితినిననియు వచ్చినతరువాత తనమామగారి బాగుగనే

యున్నట్లు చెలిపెననియు సుబ్బయ్యరావు ఇంటనుంటుటకు తనకు అనుమానముగనున్నదనియు సుబ్బయ్య నాతో చెప్పెను. అట్లు యిన మా అల్లునియొంటికిగాని మాయొంటికిగాని రండలిచెప్పితిని. అల్లునకును తనకును సరిపడదనియు తానచ్చట నుండవనియు సుబ్బయ్య చెప్పెను. ఆరాత్రి మాయొంటికి భోజనమునకు వచ్చెననని చెప్పి సుబ్బయ్య వెళ్లిపోయెను. సుబ్బయ్యను భోజనమునకు పిలుచుకొని నమ్ముటకుగానూ సాయంత్రము నాభర్తను 1 ముఠాయియొంటికి పంపితిని. ఆరాత్రి 1 వ ముఠాయియొంటిలోనే భోజనము చేయవలసినదని 1, 3 ముఠాయిలు కోరిననియు అందుచే ఆరాత్రివారింటిలోనే భోజనముచేసి మరునాడుదయము మాయొంటికి భోజనమునకు వచ్చెదననియు సుబ్బయ్య చెప్పగా నాభర్తతిరిగి వచ్చెను. మరునాడుదయము 7 గంటలకు సుబ్బయ్యను పిలుచుకొనినమ్ముటకు నాభర్తను పంపితిని. ఆయన తిరిగివచ్చి సుబ్బయ్యరాజేశ్వరి ఇంటిలోలేరు. వారిని వెంట్రులుచ్చే నువ్వు దిగిచెట్టివచ్చితిమని 1 వ ముఠాయి చెప్పెను.

ముఠాయిల తరపున శేషగోపాలగారు అడిగిన క్రాసు ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మూడు ఎత్తరములకు పూర్వము తాము వెల్లూరులో న్నాల్గు నెలలుంటిమిని నడిచెను. మాకుమార్తె వివాహమున కచ్చటకు వెళ్లితిమి. మాబంధువులలో సదాశివను అనునతని వెరుగుచును. అతనిపుడు పనిపోయెను. మాకుమామ వివాహమున కతరువాతేదు. మా అల్లునకును మాకును అంతకు పూర్వము కడిగిన సంబంధముగాదు. మాబంధువులలో చెరిగినవారు లభించక పోవుచే క్రిందసంబంధమును జూచి కొనవలసినచెప్పెను. చంద్రమౌళి అనునతడు ఆరువత్సరములకు పూర్వము విల్లివాకం ముఠా నుండి వెళ్లెను. అతడు నడిపిధిలో నన్నెపుడు కొట్టలేదు. చంద్రమౌళి విషయమున నాకును నాభర్తకును మనస్ఫర్థలు గలుగలేదు. నేను మాడు పర్యాయములు నూతిలో పడి ఆత్మహత్య చేసికొన యత్నింపలేదు.

ప్రాసెస్యటింగు ఇన్ స్పెక్టర్ శ్రీప్రశ్నలు అనంతరములనియు విసుటకు కలుపుగానున్నవనియు ఆక్షేపించెను. కాని సబు మేన్స్ట్రీటు ఆక్షేపణు నంగీకరింపలేదు.

సాక్షి మరికొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు 1 వ ముఠాయి శక్తిపూజశేయుచున్నవిషయము 6 వ తేదీన 3 వ ముఠాయి చెప్పకపూర్వము తనకు తెలియదనెను. 6 వ తేదీ సాయంత్రము 1 ముఠాయి యొంటికి వెళ్లినపుడు వారు తనకు నగలను హరించురూ భయము గలుగలేదు. ఆరాత్రి శబ్దములవనిన తరువాతనే కలిగెను. అది పెద్ద శబ్దములే. కాని ఇంతమంది నడచిన శబ్దములు అని చెప్పలేదు. ఆ శబ్దము ఒకనిముసుముమాత్రమే యుండెను. అది ప్రక్కసండులోనుండి వినిపించెను. అది నుట్టినందు. కంకరగాను.

అచూకీ నిచ్చినదెవరు?

సెంటి మము పోలీసువేదము సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు టి. ఆర్. నల్లెశెట్టిగారు (ప్రా.సా 50) పిమ్ముట సాక్ష్యమొసగుచు డిసెంబరు 16 వ తేదీరాత్రి తాను వేసినదను విచ్చిసినది తెలిపెను. 17 వ తేదీన వి. సుందరరామయ్యగారు మరణించిన సుబ్బయ్య భర్త, రెండవభార్యగారు దాఖలుచేసెను. 1, 2 ముఠాయిలు సుబ్బయ్యను రాజేశ్వరిని కైకి బల్లి ఇమ్మకొరకు నాచియుండుననియు, ఆపూజ ముగియునరకు వారి ఇంటివద్ద కామూమునలసినదనియు సుందరరామయ్యగారందు డెజిరి. 22 తేదీ సాయంత్రము 1 వ ముఠాయి శేషములన్న పిల్లలను జూపెనని చెప్పెననియు ఆప్రదేశమున కామలా యుండుటకు పోలీసు బందోబస్తు కావలసిననియు విల్లివాకం ముఠాండి తెలిసిన సమాచారము వచ్చెను. అట్లుచేసి కొంత బందోబస్తు పంపితిని. మరునాడు ఉదయము విల్లివాకం వెళ్లితిని. సబుమేజ్యుస్ట్రీటు గూడ వచ్చెను.

1 ముఠాయిని మేము ప్రశ్నింపగా 1 వ ముఠాయి ముమ్ములను తన ఇంటిదొడ్డిలోనికి గొనిపోయి శేషములు పూడ్చి చెట్టబడియున్న ప్రదేశమును జూపించెను. ఆప్రదేశమున క్రవ్యగా, లోపల చెట్లమూట గనుపించెను. శేషముల మొగములపై ఒక గుడ్డకప్పబడియుండెను. శేషము లూకపెట్టకా న్నాన్ గుడ్డయందు మట్టబడియుండెను. పైసత్రాళ్లతో కట్టబడియుండెను. విచ్చి మామగారి అందు సుబ్బయ్య, రాజేశ్వరుల శేషములు గనుపించెను. అచ్చటనేయున్న సుందరరామయ్య, ఆదినారాయణ, కృష్ణ రావు మొదలగు వారందరూ ఆ శేషముల గుర్తించిరి.

సాక్షి ఇంకను చెప్పుచు వెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు తనకు వచ్చి గించిన కాగితములను స్క్రిక్టైనను సీసానుగుర్తించెను. 1 వ ముఠాయి అంతవరకు వెల్లూరు పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుచే అరెస్టునందుంచబడెను. పిమ్ముట హంటు సబుజెయిలునకు మార్చబడెను. 24 తేదీన 1 వ ముఠాయి స్క్రిక్టైనను బాటెలుకొరకు 2 వ ముఠాయి చీటిప్రాసెననియు చెల్లెను కంపెనీయం దొక కుర్ర

వానిద్వారా తామాసీసాను తెప్పించితి మనియు సుబ్బయ్య రాజేశ్వరి ఆ విషయముతోనే మరణించినదియు చెప్పెను. నగ నెక్కడ విక్రయించినదియు గూడ 1 ముఠాయి చెలిపెను. అంతటితో నిన్నటికి విచారణ ముగిసెను.

కలకత్తా, మార్చి 8:—జూటుమిల్లులోని 400 పనివాడు ప్రతిపక్ష్యకట్టిరి. రాయచోడరిగారు సమాధానముచేయ ప్రయత్నించుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెసు)

కలకత్తా, మార్చి 8:—“హిందూసంఘపత్రిక కార్యాలయమును సోదాచేసిరి. సంపాదకుడు ఆశ్రయముగాలేదు (ఫ్రీ ప్రెసు)

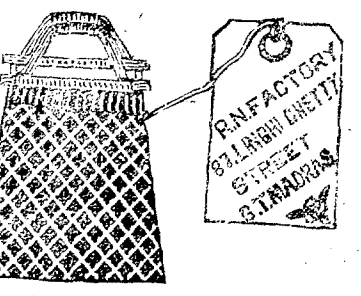
గంగూను, మార్చి 8:—తంజావూరు గ్రామమున 7వ తేదీ రాత్రి ఇంట్లు కాల్చిపోయెను. సుమారు లక్ష రూపాయల నష్టముయ్యెను. (ఆ. ప్రె.)

క్రాస్ థియేటర్లో
సుక్రవారము 11-3-1927 తేదిన సాయంత్రము
6 గం-15 ని రాత్రి 9 గం-30 ని
అంధుల పాఠశాలకై ప్రత్యేక
సహాయ ప్రదర్శనము
“జాకికూగన్ కష్టములో నుండుట”
అను కథ ప్రదర్శించబడును.

ప్రకటన
శ్రీ పాండురంగ సినిమా:
మంచి తరుణము! మంచి సమయము!
ఈ సినిమావారు ఈనెల 14 తేదీనుంచి
“శ్రీ రామచంద్రకావ్యాభిషేకము”
అను క్రొత్త ఫిలిమును 5 రోజులు ప్రదర్శింతురు.
గుత్తా వెంకయ్యచౌదరి,
మేనేజింగ్ ప్రామయిటరు.

నోటీసు
కాకినాడ సబుకోర్టులో
O. S. 4/27 నెంబరున వాది కళియాల అక్కయ్యగారు కానుమిల్లి వెంకటాచయ్య చౌదరి వగైరాలపైని ప్రోవోటునుబట్టి దాఖలుచేసిన దావా 15-3-1927 తేదీకి వాయిదా అయియున్నది. తొడ జప్తి పిటిషను కూడా అయియున్నది. వాయిదా తేదీ 4 గలు 11 గంటలకు కానుమిల్లి వెంకటాచయ్యచౌదరిగారు దావాకుగాని తొడ జప్తుకుగాని తనకు గల ఆక్షేపణలు తెలిపించని యెడల వాది కోర్కెల ప్రకారము తీర్పులు యివ్వబడునని యిందు మూలముగా తెలిపించడమైనది.
కాకినాడ } వి. భీమశంకరశాస్త్రి.
27-2-27 } వాదితరపు నకిలు.

ఎప్పుడును మేలైన సరకునేకొనుచు
కడచిన 9 సం॥
రములనుండి ప్రజల మెప్పునుబడసినది యిది తెలుసుకొని నట్టి వారపుంగులను, మిల్లను కొనుచు మిక్కిలి న్యాయమైన, గట్టిదారములతో అల్లబడినవి. వర్తకలకు ప్రత్యేకముగ గలవు. వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు అంగభాషించి వ్రాయవలెను.
ఆర్. ఎన్. ఛార్మి,
87 లింగి శెట్టిపేథి, మదరాసు.

ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలు గ్రాంటు

ఒక్క రూపాయి తప్ప మిగతా మొత్తమంతయు తగ్గింపబడుట

ప్రభుత్వమువారి విధానము తీవ్రముగ ఖండించబడుట - అసభికారసభ్యుల విజయము

[నిన్నటిదినము భారతశాసనసభలో ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలుకుగాను 60 వేల రూపాయలు గ్రాంటును గౌ. ఆర్థికసభ్యుడు పాదించెను. ఈ గ్రాంటు మొత్తమున 59,999 రూపాయలు తగ్గించి ఒక్క రూపాయి మాత్రమే నిలిపియుంచవలయు నని జయకరుగా రుపపాదించిరి. ఈ ఉపపాదనము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.]

ధిల్లి, మార్చి 9:— నిన్నటిదినము కలెన్సిబిల్లు చర్చ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు గెలచియుండుటచే నేటిదినము అధికారసభ్యులందరూ ఉత్సాహభరితులైయుండిరి. కాని నిన్నటివలెనే ప్రభుత్వమువారు ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలు డిమాండు సం దర్భమున గెలవకూడదని అసభికారసభ్యులు పట్టుజలతో పని చేయుచుండిరి. నిన్నటివలెనే నేడుకూడ సభ్యులసంఖ్యయు ప్రేక్షకులసంఖ్యయు అధికముగ నుండెను. కలెన్సిబిల్లు ఆమో దింపబడువరకు సభకువచ్చు సభ్యులసంఖ్య ఈవిధముగనే అధికముగ నుండునని చెప్పవచ్చును.

మద్రాసు ప్రభుత్వపు లామెంబరు గౌ. సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ప్రత్యేక ప్రేక్షకుల గ్యాలరీయందు కూర్చుండి యుండిరి.

ప్రశ్నోత్తరముల సమయమున బి. సి. రాయగారు ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు లండనునంగలి సైకిలియను గారొకరును 44 నుండి భాగతీయులు ఆంగ్లో-హైందవులు ఉద్యోగులగు నున్నారని సర్ చార్లెస్ ఇన్నిసుగారు తెలిపిరి.

ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలు డిమాండు

ప్రశ్నోత్తరముల ముగియగానే ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలుకు గాను 60 వేల రూపాయలు గ్రాంటును సర్ జేసెలు బ్లాకెటు గారు పాదించిరి.

జాతీయపక్షపు డిప్యూటీలీడరు జయకరుగారు, ఈ గ్రాంటు మొత్తమును సంపూర్ణముగ నిరాకరింపవలయునని ఉపపాదించిరి.

నిబంధనల ననుసరించి గ్రాంటు మొత్తమును సంపూర్ణముగ నిరాకరింపవలయునని నుపపాదించబడిన లేదని సర్ జేసెలు బ్లాకెటుగారు ఆక్షేపణ తెలిపిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వపు శాసనము ననుసరించి గ్రాంటు మొత్తమునంతయు నిరాకరింపవచ్చునని జయకరుగారు సమర్థించిరి.

అభ్యర్థుని నిర్ణయము

అభ్యర్థుడు జయకరుగారి వాదమును విని ఈక్రింది నిర్ణయ మొసగిరి:— నేనీవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వపు పట్టును నంతయు పరిశీలించితిని. కామస్వసభాసాంప్రదాయములను గూడ పరిశీలించితిని. శాసనసభవారు గ్రాంటు మొత్తమును సంపూర్ణముగ నిరాకరింపకూడదని ఎప్పుటను లేదు. కాని కొన్ని క్లాజులు స్వంద్వార్థమున కవకాశ మొసగుచున్నవి.

సర్ హరిసింగ్ గోరు గారు:— డిమాండునందు శాసనసభ్యులు కొంచెము సభికారముగల మొత్తమును మాత్రమే నిరాకరింపవలయునని మా ఉపపాదనము.

అభ్యర్థుడు:— శాసనసభ్యులు వోటుచేయ అధికారము గల మొత్తములే వోటుకు లేబడెను. (నవ్వు)

ఈ సందర్భమున ఎన్నియో సవరణలు పంపబడినవి. ఏ సవరణ ఉపపాదించి బాగుండునో తెలియవచ్చును. గ్రాంటు మొత్తమును ఒక్క రూపాయకు తగ్గింపవలయునని జయకరుగారు, 6 నమ్యుడిలకు తగ్గింపవలయునని శ్రీనివాసఅయ్యంగారు మూడునమ్యుడిలకు తగ్గింపవలయునని కేల్కరుగారు, ఒకదమ్యుడికి తగ్గింపవలయునని యం. కె. ఆచార్యగారు సవరణల నుపపాదించి వోటీసు యిచ్చియున్నారు. (నవ్వు)

ఈ విషయమున అసభికారసభ్యులు కలసి ఒకటి ఉపపాదనము పంపియున్న బాగుండెడిది. గ్రాంటు మొత్తము ఒక్క రూపాయకు తగ్గింపవలయుననుసవరణ జయకరుగారు పాదించిన బాగుండునని తోచుచున్నది.

ఒకసాంప్రదాయ మేర్పడుట ఉచితము

సర్ బ్లాకెటుగారు:— గ్రాంటు మొత్తము ఒక్క రూపాయకు తగ్గించిన ప్రభుత్వమువారి విధానమునకు సంబంధించిన విషయముల పైచర్చ సలపుటకు నామకార్యముగ కోరిక నుపపాదించ ఇతరసభ్యుల కవకాశ ముండదు, కావున ఎదో

కొంతమొత్తమును అంగీకరించి అంతకన్న గ్రాంటు మొత్తమును తగ్గింప కూడదను సాంప్రదాయ మేర్పడుట ఉచితముని నూ నూచించుచున్నాను.

అభ్యర్థుడు:— గ్రాంటునందు చిన్న మొత్తము నైనను పెద్ద మొత్తమునైనను తమకు తోచినంత మొత్తమును తగ్గింప వలయునని ఉపపాదనము గావింప ప్రతిసభ్యునకు అధికారమున్నది. అయినను నూరురూపాయలు కన్న తక్కువ మొత్తమునకు ఏ గ్రాంటునుగాని తగ్గింపవలసిన బాగుండును. ఈ సాంప్రదాయము నేర్పరప శాసనసభ్యులు ప్రయత్నించుట లాభకరము. అట్లుచునచో కొంత ఆమోదింపబడినను గ్రాంటు మొత్తమున నూరురూపాయలు నిలిచియుండును. నామకార్యముగ కొన్ని కోరికలు పాదించి ప్రభుత్వమువారి విధానము విమర్శించుటకు ఇతరసభ్యులకు అవకాశముండదు. కాని ఇది కేవలము సూచన. నేటి దినము మీరు ఈ సూచనను వదిలి వేసి చర్చ సలుప వచ్చును. జయకరుగారిని తమ సవరణ నుపపాదించవలయునని కోరుచున్నాను.

ఒక్క రూపాయి

ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలు గ్రాంటు 60000 రూపాయలు లో 59999 రూపాయలు తగ్గింపవలయునని జయకరుగారు రుపపాదించిరి.

యం.ఆర్. జయకరుగారు

యం.ఆర్. జయకరుగారు ఈ ఉపపాదనము గావించుచు ఇట్లు పన్నునందిరి:— నేనీ సందర్భమున అసభికారసభ్యులందరి పక్షమునను మాట్లాడుచున్నాను. (వినుడు వినుడు) ఈ సందర్భమున పూర్వపరిశ్రమ కొంత వివరింపక తప్పదు. కడచిన శాసనసభలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు రౌండుటేబిలు సమావేశమును జరుపవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి. అన్నదుడుగు నున్న ము పట్టికవిధమున రౌండుటేబిలు సభకు బయలు ప్రభుత్వమువారు మట్టిమెనుకమిటినీ ఏర్పరచిరి. అనుకొనినట్లే జరిగినది. ఈకమిటివారు అందరూ ఆశాభంగము కలుగజేయు నివేదికమును తయారుచేసిరి. బాంబాయిలో లాండురెవిన్యూ వ్యాయ శాఖలను మంత్రిలపర మొనర్చునలయునని రాష్ట్రమువారు కోరిరి కాని మట్టిమెనుకమిటివారు గాన, బాయిల్ల మంత్రిలపర మొనర్చిరి. ఇదంతయుచూడ ప్రభుత్వమువారింకను మంత్రిలను సంపూర్ణముగ నమ్ముటలేదని తోచుచున్నది.

ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము - ఒక చిన్న సామ్యము

బాంబాయి శాసనసభ్యులలో గమనించుచున్న ఒక స్త్రీ ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానముగిరించి తన ఆభిప్రాయములను ఈక్రింది విధమున నాకుతో పెను. ఒక భార్య భర్త సంసారినుచేయ మొదలిడిరి. భార్య భర్తతో ఇట్లు చెప్పెను: ఈ నెలకు 500 రూపాయలు ఆదాయమువచ్చుచున్నది. అందులో నేను రెండువందలు మీరు ఒకవంద తీసుకొనెదము. నేను చేసేవలను నియమించి గృహమంతయు రమ్యముగ నుండునట్లు అన్ని ఏర్పాటులచే పెను. నాకు కావలసిన గడ్డలు ఇతర సామానులకు ఈ రెండువందలు వ్యయమొనర్చెదను. మీరు వందరూపాయలతో మన 12 మంది బిడ్డలను పెంచి పోషించి ఇతర ఏర్పాటులు గావించుచుండువలెను సంఘమున మనమిరువురము సమానముగ బాధ్యతలుగలవారముగ నుండెదము. ఒకరిపై మరొకరు చాడిలుచెప్పుకొనకూడదు. మీ ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము ఈవిధమున నున్నది (నవ్వు)

ప్రజల సహకారము నిరాదరింపబడుట

ద్వంద్వప్రభుత్వము నిష్ప్రయోజనమైనది. పనిజరుగదు. మట్టిమెనుకవారణసంఘమునందలి అల్పసంఖ్యాకులు ఈవిధమున ఆభిప్రాయ మొసగిరి. కాని ప్రభుత్వము వారు తియ్యనిమాటలు చెప్పుచు ఆతమాపును ప్రజలు సహకారమునకు గడంగవలయునని కోరిరి. ప్రజలైఖరి ఎంతవారినను ప్రభుత్వమువారికి తృప్తి కలుగలేదు.

“ప్రజలకు నిజముగ కొంత అధికారమివ్వబడిన సహకారమునకు గడంగవచ్చునని” కీ|| శ్రీ|| జేబంధుదాసు ఘరిదురూగులో ప్రకటించెను. ఈ ప్రకటనము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు తమవైఖరిని మార్చుకొనలేదు. అంతేకాదు, స్వరాజ్యపక్షమువారు తమలో శ్రేష్టుడైనవానిని శాసనసభాభ్యర్థునిగ నొకరిని సహకారమునకు గడంగవలయునను సదుద్దేశమును ప్రకటించిరి. కొన్ని రాష్ట్రములందు నాయకులు సహకార భావమును ప్రకటించి మిత్రుల ఆగ్రహమునకు పాతైరి. మంత్రిలకు కొంత బాధ్యత స్వాతంత్ర్యము ఇచ్చిన కాంగ్రెసుపక్షమువారు మంత్రిపవతుల నంగీకరింపవచ్చునని నేను నామిత్రులు ప్రకటించితిమి. ఈవిధమున సరసముగవిధమున ప్రభుత్వమువారితో సహకారమునకు గడంగవలయునని ప్రజాప్రతినిధులు ఎన్నియో సందర్భముల తమ నిశ్చితాభిప్రాయమును ప్రకటించినను ప్రభుత్వమువారి వైఖరి ఇందుకైనను మారలేదు. ప్రజానాయకులను నిరాదరించు ఆచారమును ప్రభుత్వమువారింకను మానుకొనలేదు. ఈ ఆచారములు కాంగ్రెసుకార్యసంఘసభ్యులు ధ్యేయంచేయుండి భారత శాసనసభ్యులకు తోడ్పడుచుండిరి. ఇంతకన్న ఎక్కువ సహకారభావప్రకటనము కావలయునా? కాని ప్రభుత్వమువారు కేవిధమున ప్రవర్తించుచున్నారో నిన్నటిదినమే కలెన్సిబిల్లు చర్చ సందర్భమున రూపాయి కృత్రిమముగ పెచ్చించుచు ప్రభుత్వమువారు పన్నుల భారమును అధికముచేయుచున్నారని మోహతాగారు గావించిన ఆక్షేపణకు బ్లాకెటుగారు ఎట్టి ప్రత్యుత్తరమివ్వలేదుకదా?

బ్లాకెటుగారు:— నేనీవిషయమై ప్లేటుకౌన్సిలు సభలో ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని.

జయకరుగారు:— ప్రభుత్వమువారికి ప్రతిష్ట గౌరవము అక్కరలేదు. వోట్లబలమున్నచాలును. శాసనసభ్యుల ఆమోదము సాధనలసిన గ్రాంటు మొత్తముల సంఖ్య క్రమక్రమముగ తగ్గింపబడుచున్నది. కడచిన సందర్భము ఉద్యోగుల అలవములపై చర్చసలిపి వాటిని ఆమోదించుటకు గాని నిరాకరించుటకు గాని శాసనసభవారి అధికారముండెను. కాని నేడు మాకు అధికారము లేదు. ప్రజలు తమ వైఖరి మార్చుకొనినను ప్రభుత్వమువారు విర్రవీగున కొనియున్నారు.

“ఇదంతయు బూటకము”

ప్రజలలో భేదములేర్పడినందున ప్రభుత్వమువారు తలబలమును అధికము జేసికొనుచున్నారు. ఇన్నట్లు ప్రజాబలము ఖీణించుచున్నది. నిన్నటిదినము కేషియోసమస్య సందర్భము ప్రభుత్వమువారు విజయముగాంచుటయే ఇందులకు నిదర్శనపక్షము. ఈసభ నిష్ప్రయోజనమైనదని తోచుచున్నది. ఇదంతయు బటకవని తోచుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి నిరాచరణవాదాదు సమహముచున్నది. ప్రతిసంవత్సరము యాత్రకులవలె పేన్నటికి నమ్ముట ఎందుకో తెలియవచ్చును. భరింపలేనంతకు భరింపవచ్చును. కాని సకాలమున ప్రభుత్వమువారు విధానమును మార్చుకొనవలసిన ప్రభుత్వమువారిని లొంగదీయకు మేమందిరము వేరుమార్గముల నవలంకింపవలసిన అవసరమున్నది. (కాంగ్రెసు పక్షమువారి హస్తాగ్రహములు) ప్రస్తుతమాయందువి భేదములు ఏర్పడుటచే మేము దుర్బలములమై యుము కాని దుర్బలల ఆగ్రహమే కడుభంగమైనదని గుర్తెల్లలయును. ప్రభుత్వమువారు తమవైఖరి మార్చుకొనకున్నచే నకెట్టి గతిపట్టునో చెప్పబలను. (కరతాళ శబ్దములు)

సహకారము నిష్ప్రయోజనము

సి. యస్. రంగయ్యగారు

సి. యస్. రంగయ్యగారు ఉపపాదనమును బుగ్గచు ఇట్లు చెప్పిరి:— అసహాయాద్యమును నవలంకించు ప్రభుత్వమువారితో సహకారమునకు గడంగుట నిష్ప్రయోజనము. మానాయుడును పండితమోతీలాలు నెహ్రుగారు సహకారమును ప్రకటించిరి. తక్షణమే స్వరాజ్య మివ్వవలసినవారు కోరలేదు. రౌండుటేబిలు సమావేశము జరుపవలసిన మాత్రము వారు కోరిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు ఈచిన్నకను కూడ సఫలపరుపలేదు. ప్రభుత్వమువారిని మాన్పితప్పు, తప్పంతయు మనలో నేయున్నది. మనము మరెట్లను మరచి పట్టుచుంటే ఉక్కుచట్టమును ఎవరింపవలెను చెప్పిగారు

శ్రీరంగమును బలపరచుచు బెంగళాగిట్టు చెప్పి ఈసంస్కరణములు బూటకములు. ప్రభుత్వమువారు తక్షణమధికారమును ప్రకటించి పరివాలింపవలయునను లేమన

ర దొమియనులవలె భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనమువలె ను. కాననసభవారి కోరికల కేసిని కూడ ప్రభుత్వమువారు అవ ర్ణించియుండలేదు. ఇంగ్లాండునందు మంత్రులు కొందరు అను భవనావ్యుత్పన్నుల కెన్నో యో నిర్వహణములను వి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఇట్టివారిచే నిర్వహించబడుచుండ భారతదేశమున భారతీయులు పరిపాలించబడలేని చెప్పుట హాస్యాస్పదము. మూటకముతో కూడిన ఈసభయందు సభ్యులుగ ఎందులకుండ వలయునా అని నే నప్పునప్పుడు ప్రశ్నించుకొనుచుండెదను. ఈమూటకమును బహిరంగపరచి ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించుట నాగర్భముని సమాధానము చెప్పుకొనుచుందును.

ఆంధ్ర సభ్యుని ప్రత్యుత్తరము

సర్ జేసెలు గ్లా కలుగారెల్లు ఉపన్యసింఁచిరి:—కరెన్సీ కిల్లు విషయమై మెహతగారు గావించిన ఆక్షేపము నేను సమాధానము చెప్పలేదని జయకరుగారు తప్పుపట్టియున్నారు. నిన్నటిదినము కేసియోసమస్య విషయమై సభవారి నిర్ణయము గావించుట ఆవసరమని అన్ని పక్షములవారు తలచుచుండిరి. అందుచే ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు అవకాశము లేకపోయెను. అంతేకాక నిన్నటిదినము చర్చ కేసియో సమస్యను వదిలి వర్త విభేదములపడినను. మరెయ్యక కారామేనువన జమ్నారాను మెహతగారి వాదములను నిరాకరింపబడినదేగాని ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు వీలులేదని చెప్పవలెను.

ఇక జయకరుగారి ఉపపాదనము గురించి మాట్లాడె యను. ప్రయాణపు ఖర్చులను సంపూర్ణముగ ప్రోవిడెయింపల యనని మీరు కోరుచున్నారు. ప్రభుత్వసభ్యుల పర్వతల ముల కను ఖర్చులను నిరాకరించిన ప్రజలకే నష్టము కలుగును. ప్రేమ విశ్వాసము నమ్మకము మున్నగు సద్గుణములు ఈ సభ యందు లోపముగ నున్నవని నిన్నటిదినము ఇచ్చబడిన ఉప న్యాసములన్ని సమీక్షించి దొమియనులయందు పార్లమెంటు కభ్యులు చట్టములందు సూచించబడిన అధికారములను కూడ అనుభవించుచున్నారు. ఎక్కువ భాగ్యతను ప్రకటించుచు ఎక్కువ అధికారముల ననుభవించుచున్నారు. అందుచే దొమియ నులను యందలి ప్రభుత్వసభ్యులు అన్నివిషయములందును పార్లమెంటు నిర్ణయములకు బద్ధులై యున్నారు. కాని ఈ దేశపు పరిస్థితులంత తృప్తికరముగనున్నవని సభవారు చెప్పజాలరు. ప్రభుత్వమువారు కూడ చెప్పజాలరు. సంస్కరణములు ప్రారంభమైనదిమొదలు పరిశీలులు విపరీతముగ పరిణమించుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వవేదములను ఎన్నియో ఇబ్బందుల ననుభవించుచున్నారను విషయము సభ్యులకు తెలియదు కాబోలు. మేము చేయుచున్న యివి మిగుల కష్టమైనవి. మాభాగ్యత ఆపారమైనది. లక్ష్యము వీరుటకు విశ్వాసము ప్రేమ నమ్మకము అవసరము. సభవారు మృకము ప్రకటించుటలేదు. పది లేక ఇరువది సంవత్సరముల గార్యముకన్న ఇప్పుడు రాజకీయవిషయములందు ఎన్నియో గార్పులు జరిగినవికదా! కాననసభల స్వరూపము సంపూర్ణముగ గరినది. కేంద్ర కాననసభవారికి భాగ్యతతో కూడిన పూర్ణాధికారములు లేనినూట నిజమేకాని ముందుకన్న ఇ యిది ప్రజల అధికారములు అన్నివిధముల అధికమైనవని అంగీ కరింపవలయును. ప్రభుత్వమువారు తమవిధానమును మార్చు నునట్లుచేయ కాననసభవారికి అవకాశమున్నది.

నాపట్టుకునేను సంస్కరణములు జయప్రథముగ కొన గింపవలయునను ఉద్దేశముతో భారతదేశమునకు వచ్చితిని. కవిషయములందు కాననసభవారి అధికారమును అధికము యు సాంప్రదాయములు నేర్పడవ మొదటినుండియు ప్రయ యించుచుంటిని. కాననసభ్యులతో విమర్శనలన్ని ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువలాభము కలిగినవని అంగీకరించుచున్నారు. కావున కాలము స్వరాజ్యములేదని గొడంగక సభవారు నమ్మకము వ్వసము ప్రేమ ప్రకటించుచు తమ భాగ్యతలను గుర్తించి సుత్యమువారితోకలిసి పనిచేసి శిక్షుకాలములోనే లక్ష్యము పుచ్చునగాదా! (కరతాళధ్వనులు)

టి. సి. గోస్వామిగారు

టి. సి. గోస్వామిగారు ఉపపాదనమును బలపరచుచు చెప్పిరి. ఎక్కిత్యుటివుకొన్నిలు ఇండియాప్రభుత్వమునకు ాది. అందులకే రాజకీయవిషయములందు తమవగల అసం క్షిని ప్రకటింప సభవారు ఎక్కిత్యుటివుకొన్నిలుసభ్యుల ప్ర ణాపుఖర్చులను నిరాకరింప సంతర్పించుకొనిరి. క్రమముగ కాననసభవారి ఆపాదనమును సాంద్రపరిగ్రాంటుమొత్తములు పబడుచున్నవి. ఇది అన్యాయమేకాక అక్రమమునకూడ ినలేదు. లీకవిషయవారి సూచనలన్ని వీర్వడిన ఖర్చుచే

త్యములన్నిటికి కాననసభవారి అంగీకారముపొంద నక్కరలేదని నిర్ణయించి బ్రిటిషుపార్లమెంటువారు గొప్పఅన్యాయమున కొడిగట్టుకొనిరి. ఆర్థికవిషయములందును ఎక్కువేరి విషయ ములందు కృత్రిమపద్ధతుల నవలంబించుటచే భారతదేశపునామ కౌలగొట్టబడుచున్నది. భారతదేశము విదేశీయులకు కుడవపెట్టి బడినవిషయములకు స్వరాజ్యమువచ్చినను లాభముండదు. భారత దేశము భాగ్యతాయుత్తప్రభుత్వముగనుటకు పూర్వము భారత దేశమునందున్న ధనముంతయు విదేశీయులకు పంపవలయునని ప్ర భుత్వమువారు బ్రిటిషువర్తము కుట్రచేయుచున్నారు. రాష్ట్ర యకస్వములెల్లంట ఎంతమాత్రము సంతోషకరముకవిషయము కాదు. పీలసిన తిరిగిఇవ్వబడు తొమ్మిదము ప్రజాయత్తకా ఖలకై వ్యవధిపడబడునను నమ్మకము మాకులేదు. కావున ఈ సంవర్షపున రాష్ట్రీయప్రజులను స్పృహింపించుకొన కూడదు

రాజకీయశ్రోదియగు తీపమలూలు చుట్టగారు తయవ్యా ధిచే మరణావస్థయందుండగా వారిని విడుదలచేయు విషయమై నేను నిన్నటిదినము కాననసభలో ప్రశ్నింప ప్రభుత్వమువారు తృప్తికరముగ సమాధానము చెప్పలేదు.

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గాంధీగారు మండిమెంట్:—చుట్టగారు కారాగృ హమునందు లేరు. మాజీప్రేమియునై నిర్బంధమునందున్నారు.

గోస్వామిగారు:—కారాగృహమునందుండుటకును, ని ర్బంధమునందుండుటకు భేదమేమియో తెలియకున్నది. ఎంతటి పాపాణ్యుడయినను గలవారుకూడ మరణావస్థయందున్నవారి పై కనికరముచూపెదరు. బాంబువిషయమై మాట్లాడుచు భా రతీయుల ప్రాణములను సంక్షించుట తమధర్మమని ప్రభుత్వము వారు ఆర్జుటములు పలుకుచుండెదరు. ప్రభుత్వమువారుకూడ భారతీయుల ప్రాణములను సంక్షించుచున్నయమై పట్టుదల ప్ర కటించినగాని ఈవిధ గోడ్డయము అంతముండదు.

అంతటితో సభ్యులు ఘోషారములకు లేచిరి.

యన్. సి. కేల్కారుగారు

ఘోషారాంతరము యన్. సి. కేల్కారుగారు గట్టుపన్యసిం చిరి:—ప్రయాణపుఖర్చులను రద్దుచేయవలయునని ఉపపాదనము నందు కోరబడినను ప్రభుత్వసభ్యుల నుద్దేశించియే ఈఉపపాద నము గావించబడినది. కాని వారిజీతమును నిరాకరింప అధికా రము మాకులేనందున ప్రయాణపుఖర్చులను నిరాకరింప సంకల్పించుకొనినాము. భారతదేశపు పరిపాలనావిషయములందు ప్రభుత్వసభ్యులు విపరీతవిధానముల నవలంబించుచున్నారు. వారి విధానము జాతీయవాదప్రాయమునకు అనుగుణ్యముగలేదు. కాన నసభలకు ఎట్టిభాగ్యతగాని అధికారముగాని లేదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కెంతభాగ్యతయన్నది, ఇండియాప్రభుత్వమున కెంతభాగ్యతయన్నది, ఇండియామంత్రి కెంతభాగ్యతయన్నది తెలియదు. భారతదేశమున విద్య తక్కువనువాదము నప్రతిఘటించగలము. స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్న అన్ని దేశములవారు సంపూర్ణముగ విద్యానంతులాయని ప్రశ్నించుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో ఎన్నియో భాషలను మాట్లాడువారు ఎన్నియో తెగలవారున్నను వారు స్వరాజ్యమునుభవించుచున్నారు. సా ప్రజ్య లాభముకొరకు బ్రిటిషువారు భారతదేశమును పరిపాలించుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యమును నికోసించుచున్న ఈప్రభుత్వి విధానమును సహించజాలము.

కలనల్ క్రాఫోర్డుగారు రడ్డుపెట్టుట

కలనల్ క్రాఫోర్డుగారు జయకరుగారి తీర్మానము నడ్డు పెట్టుచు నిట్లుచెప్పిరి:—దీనికి సంబంధించిన చిన్నచిన్న ప్ర శ్నలను చర్చించుటకు వీలులేకపోవుటవలనను చివరకు దీనిని స ర్విశ్లేషణచేయవలసిన నిర్బంధము గవర్నరుజెనరలుకు కలుగజేయవ లసి వచ్చుటచేతను జయకరుగారి తీర్మానమున కడ్డుచెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. ఇతర దేశములలో వలెనే గవర్నరుజనరలు అధికార ముపయోగింప లేకుండ త్రుప్తపట్టునట్లుగా నుండవలెనే గాని తరుచుగా అట్టిఅధికారముల నుపయోగించుచుండరాదు. భారతీయులమంత్రియందు ప్రభుత్వమువారిక విశ్వాసమున్నదనిన నేనంగీకరింపజాల. వాగుగా అనుభవములేనట్టి నియోజకవర్గము ల కక్తిసావధ్యమునందే అవిశ్వాసముగలదు. ప్రస్తుత సభకన్న ను చెనుకటి సభకన్న ను మొదటి ఆ సెల్లీసభయే యెక్కువవని చేయగల్గెను. స్వరాజ్యవాదుల ప్రవర్తనలన్ని రిస్కాసింపు వారులుముందుకు రాగలిగిరి. నేటకొన్నిలునందు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడైన రామరామపంతులుగారు చెప్పినట్లుగా ప్రభు త్వమువారు దోపిడిగాండని నేను జెప్పజాలను. అరికమైన దో పిడులు జరుగకుండ ప్రజలను సంక్షించుటకే ప్రభుత్వము ని ర్మింపదీయున్నది. నిర్భయంగా భారతీయులు స్వరాజ్యము సం పాదించుకొననట్లుయిన యాకస్మియును బడ్లు నిలువ వా ట్టరు.

వజ్రుగం చెట్టిగారు:—అట్లయిన లాంగువార్డు కేము గారి మాటయేమి.

భాగ్యత వహించుటకు కక్తిసావధ్యము లుండవలెనని యాలోచింపవల తలంపు. అట్లయినకా అందరును కలిసియే స్వరాజ్యసంపాదనకై ప్రయత్నములు చేయవచ్చును.

మార్టీ మహమ్మద్ యాకూబుగారు, తీర్మాన మును బలపరచుట

1926 సంవత్సరమున అఖిలభారతమన్సిలీనవారుగావించిన తీర్మానములలోమన్న ప్రకారము మైనారిటీసంఘముల కేసుములను కాపాడవలెనని చెప్పుచు మార్టీమహమ్మదుయాకూ బు గారు తీర్మానమును బలపరచిరి. నియోజకవర్గము లుండవల సినంత విద్యావంతులమై కుక్కగబుడిగలవారుకావని వీరునుకల నతో క్రాపాడ్డుగారితో నేర్పరించిరి. కలనల్ క్రాఫోర్డుగారు ఓటింగు అధికారమును గూర్చి చెప్పి గారి అభిప్రాయములను చెప్పినప్పుడు కెనడాలో ఓటింగు అధికార మును గూర్చి చెప్పిగారేమి చెప్పిరో ఆ వాక్యముల నేలచెప్ప లేదని అడిగిరి. (వినుడు వినుడు) హిందూదేశమునకు స్వరాజ్య ము కావలసినదని కోరుటలో విద్యావంతులైన మహమ్మదీయుల లెవ్వరికి తీసిపోరు. కాని స్వరాజ్యోదయమైనప్పుడు మా స్థితి యేముచున్నదో ననియైన తెలుసుకొనక ప్రవహమునబడి కొట్టుకొనిపోకుండ మేము స్వల్పసంఖ్యగల సంఘము వారము గా వున మాయొక్క మతసాంఘిక ఆర్థికక్షేమములు కూడ కాపాడ బడవలెనని కోరుచున్నాము. అని చెప్పుచు యాకూబుగారు టర్గిదేశమందు మహమ్మదీయతరుల కొసంగిన గ్యారంటీ వరకు లను చదివి వినిపించిరి.

హిందూదేశమున మహమ్మదీయుల స్థానము

జోషీగారు:—ఆవరతులనే భారతరాజ్యాంగవిధాన మునందు మహమ్మదీయుల కొర మంచినట్లయిన యాకూబుగారికి సమ్యతమేనా?

యాకూబు గారు:—అవును. కాని లక్నోయొడంబడిక పారబాటుగా జరిగినదనియు హిందువులు కాననసభలందు మహమ్మదీయుల కెక్కువస్థానము లొసంగరాదనియు లాలాల జపతి రాయగారివంటి హిందూనాయకుడే చెప్పినట్లయిన మా కెట్లు నమకముకలుగును?

లాలాలజపతి రాయగారు:—నేను చెప్పినమాటలను స రిగాజెప్పుదు

మార్టీ యాకూబుగారు:—లాలాజీగారిట్లు చెప్పిరని చెప్పుచున్నాను. ఏమైనను సరే స్వరాజ్యమే కావలెనని కోరు మన్న హిందూనాయకుల వాదనలు నాకర్థముగకులేదు. మన వ్యక్తిత్వమే పోయినతరువాత మనకు స్వరాజ్య మెందులకు? (విను డు వినుడు) హిందువులందరను నాశనము కావలెనని నేను కో రుటలేదు.

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ కయం:—అనగా హిందూరాజ్యమే కాకపోయినట్లయిన వారికి స్వరాజ్య మక్కరలేదన్నమాట.

లాలాలజపతిరాయ:—నేనామాదనను పూర్తిగా ఖం డించుచున్నాను.

మార్టీ మహమ్మదుయాకూబు:—అయినప్పటికిని ఆ య్యా! మహమ్మదీయులు జనసంఖ్యయందును విద్యయందును భాగ్యమందును తక్కువగానుండియుండుటచేత తమక్షేమముల ను ప్రాణములను కాపాడవలసినదని ఆడుగక తప్పదు. టర్గి యందు మహమ్మదీయతరులకు గలస్థానమునే మాకొసంగును.

లాలాలజపతిరాయ:—అంతకంటె యెక్కువస్థానము నే బిసంగదము.

మనీదులముందు వాద్యములు

పిమ్మట మార్టీయాకూబుగారు మన్సిలీనతీర్మానము నందు హిందువులును మహమ్మదీయులును కలిసి పనిచేయుటకై ముఖ్యమని తెలుపబడిన పరతులను చదివి వినిపించిరి. సాంఘిక విభేదములమాట వచ్చునప్పటికి కబీరుద్దీనుగారు అడ్డుమువచ్చి ఓ హా! మనీదులముందు వాద్యముల విషయము మతవిషయమని చెప్పిరి.

మార్టీ మహమ్మదు యాకూబు:—అది మతవిషయము గాదు. మహమ్మదీయులు ప్రార్థనలునలంపునప్పడెవ్వరును బుద్ధి పూర్వకముగా భంగము చేయరాదనియే మతము విధించుచున్న ది. (వినుడువినుడుకేకలు) ప్రార్థనలకు భంగము కలిగింపవలె నను ఉద్దేశ్యమున్నయెడల అది ద్రోహము క్రింద చేరును. (కాం గ్రసు జాతీయపక్షముల హర్షధ్వనులు. నిజము పరిశీలిరనికొం దరుకేకలు) అంతేకాని మనీదుల మందు వాద్యములు వాయిం చుటయే మతవిరుద్ధముకాదు.

కబీరుద్దీన్ గారు:—ఖురాను ఏమి చెప్పుచున్నదో

యాకూబుగారు:—ఎప్పుడును కరీందార్ గారు ఖురాను ను చదివియుండక పోవుటచేత వారికి ఖురాను నుండి వినిపించుట పాపము. అయినప్పటికిని అయ్యో! మస్లింలీన తీర్మానములో చెప్పబడిన ప్రకారము మీరు మరణమున తలపెట్టుకొని యున్న మనము కలిసి ఆభివృద్ధి జేందవచ్చును. లేక పోయినట్లయిన కొంత కాలము కనిపెట్టుకొనియుండవలసినవచ్చును.

రాజ భుజ్య భరు ఆలీఖాన్:—మీ కిప్పుడు రాయల్ కమిషను కావలెనా?

యాకూబుగారు:—మనకు కావలసియున్నది ఆంగ్లర లేకపోయినను వారు 1929 లో నచ్చుచునేయున్నారు..

హిందూమహమ్మదీయైక్యత

మనమేదో యొకప్రయత్నముజేసి ఒక్కటిగా కలియ వలెను. లీన లాహోరులో సమావేశమైనవారు ఒక కమిటీ నేర్పరచి సంస్కరణములు వచ్చియున్నవిగావున సాంఘికవిషయములను చర్చించుటకై ఒక సభగావింపవలసినదని కార్యకామములవారికి ఆహ్వానమును బంపియుంటిమి. అప్పుడు మాకు వచ్చిన జవాబు మిగుల నిరాశనుగొల్పెను. కాని యిప్పుడు రాయలుకమిషనువారు వచ్చుచున్నారు. గావున వేడిగానున్నప్పుడే మనము సమావేశమై చర్చించుకొని బాయింట్లుగా ఒక్కటే డిమాండును చేయవలెను. నా సంఘము తరపున నేను తిరిగి కార్యకామ జాతీయవత్తులకు ఆహ్వానము నంపుచున్నాను.

లాల్ లాల్ జవతిరాయిగారు

ఉపాధ్యక్షుడైన మహమ్మదు యాకూబుగారి సభిం దించి లజపతిరాయిగారిట్లు చెప్పిరి:—ఇప్పుడు స్వరాజ్యము కావలసినది భారతీయులకుగాని. హిందులకు మహమ్మదీయులకుగాదు. ఎక్కోలో మహమ్మదీయేతరుల కంత సంరక్షణగలదో అంత సంరక్షణయు నింక అంతకన్న యెక్కువ సంరక్షణయు నిచ్చుట మహమ్మదీయుల కొసంగబడునని నేను ధైర్యముగా చెప్పగలను. కాని హిందువులకును సిక్కులకును పంజాబులోను ఇతరచోట్లను అట్టి సంరక్షణయే యొసంగబడునని చెప్పగలరా?

యాకూబుగారు:—శిష్ట యొసంగబడును

లజపతిరాయిగారు:—అదివ్యాధి. ఎవరిమేమును వారు కాపాడుకొనవలసినదేగాని స్వరాజ్యసాధన ప్రయత్నముల కంతరాయము కలుగకుండ జూచుమండవలెను. హిందూమహమ్మదీయుల మహమ్మదీయుల ప్రార్థనలకు భంగము కలిగింపవలెనను ఉద్దేశ్యముతో మసీదులందు బాజాలు వాయించువాడు ద్రోహియైనాడు. అదేవిధమున అనాదిగా ఊరేగింపులు జరుపుచున్న ప్రదేశములకు మహమ్మదీయులవచ్చి ఆటంకపరచుటయు ద్రోహమేయగును. (వచ్చట్లు) కావున ఒక్కరి మతసంబంధమైన విషయములను భంగము కలుగకుండ రిహార్డరహర్డును చూడవలెను.

పిమ్మట లజపతిరాయిగారు చక్కలోని రాజకీయాంశములను గూర్చి చెప్పుకొనునర్ బానితోగారి యుద్ధోపసరాలకు ఆక, చయారిత్యము, ప్రేమ అను మాటలమీద వ్యాఖ్యానముజేసిరి. ప్రభుత్వమువారి కిసుగులములన్నియు నుండిన బాగుండును. అన్యాయము పూర్తియైనప్పుడు భగవానుడే మేలు చేయగలడను నమ్మకము నాకు గలదు. యూరపులోనే వాగ్దారొకరికి అన్యాయము జేసినాడు నుండ బ్రిటిషువారు మనకు చేయగల మేల్దియులేదు. అంతరాత్మలేని యంత్రమునకు పనిముట్లయి యుండుటచే ప్రభుత్వపుష్కలము నిండింప పనిలేదు. భారతీయులు మంచిరాజకీయజేతలు కావచ్చునుగాని రాజ్యతంత్రమందు పనివారే. ఈసభ ప్రార్థనలకు నా తేజసింబుటకు తెట్టికట్టుగానున్నది. ఓట్లకట్టు లేనూరుచేయుదురో నిన్న 28 వంక ఆధికారేతరులను 15,6 పెన్సిలకే ఓటు చేసినప్పుడు స్పష్టమైనది. అయినప్పటికిని అమెరికాలో 18 పెన్సిల సంగీకరించిన గదా చెప్పుదురు (విమమవిమమ). ఈనూతన సంస్కరణములవలన మన గతి మరింత అశోకతియైనది. పూర్వము వాగ్దారిత్యంతయు ప్రభుత్వమువారిదే. ఇప్పుడేట్లు మాయవలన వాగ్దారిత్యంత ఆపెన్లివారికి త్రోసివేయబడుచున్నది. నూతనాంశములందు మనప్రార్థనాధికారమెరిగి ఆప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఫలితములను చూడవలెను. హిందూమహమ్మదీయ ప్రశ్న విషయమునను పాలకపాలికాతుల నిందింపును విషయమునను తక్కిన ప్రజలను వారంగీకరించినట్లయిన ఒడంబడిక నేర్పరచుకొనుటకు నేను సిద్ధముగా నున్నాను. ప్రభుత్వసభ్యులు దయాశక్తియు ను కనబరుపవలెను. కాని రైల్వేసర్వీసులకు నెలకు రూపాయలు చూచునని వారుచెప్పినప్పుడు ప్రభుత్వసభ్యులు దయాశక్తి కనబరచిరి నిర్ణయనే కనబరచిరి తెలియనే తెలియమున్నది. క్రైస్తవముత్ర ప్రచారకులైన రెనరెండు వెక్లీలుగారు కూడ సర్దుముడిమాండులనుపెట్టుకొని రిహార్డుల కూలియే చూచునని యెట్లు చెప్పగలిగిరో నాకాశ్చర్యముగానేయున్నది.

రత్న స్వామిగారు

భారత క్రైస్తవసంఘ ప్రతినిధియగు రత్న స్వామిగారు తీర్మానముయొక్క ఉద్దేశ్యమునకు సానుభూతిని కనబరుపగలనుగాని దానిరూపమునకు సానుభూతిని కనబరుపజాలనని చెప్పెను. ఒకప్పుడు ప్రభుత్వమువారిని సంతృప్తులని చెప్పుటకు వీలుగానందెను. తరువాత దృష్టి మారవలెననియు పిమ్మట మృత్యుము మారవలెననియు కోరిరి. తనకన్నసాక్షుడు అభివృద్ధి జేసియున్న అట్టి వారొక్కరు నెక్కడైన కొని - డగలను. ప్రభుత్వమువారికి పట్టిక గుటనాత్రము కష్టము ఏలవనమెల్లకన్న ఏర్పడును. ఇక మృత్యుము మారుటకు ప్రభుత్వమువారికి శక్తిరహితముగాని ఆత్మగాని లేదు. నిజమైన వైఖరి యేవనగా హిందూదేశప్రజలయెడల తమ వైఖరియొక్క తేర్చును మార్చుకొనవలసినదని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి నడుగవలెను. ప్రభుత్వమురు భారతీయులను అగ్రజాలు అనుజాలనెట్లు తయారుజేయవలెనో అట్లు తయారు చేయవలయును. రెండవదేవునగా ఇంగ్లాండునందు పరిసితులను హిందూదేశమున పరిసితులను ఒక్కటిగాదు. అచ్చటి పాలకులను పాలితులు ఒక్కటే జాతివారు. ఇచ్చట అట్లుగాకపోవుటచే ప్రజలచ్చటికివలె యొక్కననిర్బంధములు కలిగించి హక్కులను సంపాదించుకొనుటకు వీలులేదు. కావున ప్రభుత్వమువారే అభివృద్ధికి మార్గమును జూపుచుండవలెను. వైస్రాయలు నాకడకములను భారతీయుల అధికారమునకు బోవిడియుండవలెను. కేంద్రరాష్ట్రీయప్రభుత్వముల మధ్యగల చిక్కులను తొలగించుటకు నూతన సంస్కరణము లవశ్యములు. కొన్ని యూరపియునుప్రతికలు భారతీయుల శక్తి యెంతవక్కువదో విచారించి స్థానాధికారికమైనవారు చెప్పవలెనని చెప్పుచున్నది. కాని అదియే వారు చేయగూడనిదని. సాధ్యమైనంత త్వరలో వారికి స్వరాజ్యభారము నొసంగుమార్గమేదో వారు విచారించి కనుగొనవలెను. రాబర్టుకైపుగారు చెప్పిట్లుగానెనుకనుభవులకు వీలులేదు. ఉన్నచోట నేయుండుట అపాయకము. దూరస్థితిగల ప్రభుత్వమువారును ప్రజాప్రతినిధులును తోడ్పడిలేని అందరికిని గమ్యస్థానము ఒక్కటియే గావున అందరునుకలిసియే పనిచేయవచ్చును. (హర్షము.)

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డీమెను

ఏ ప్రభుత్వమువారైనను ఎవరికైనను ఒకమారు కలముతో వ్రాయుయుటచేతనే స్వపరిపాలన నొసంగజాలరని యెర్లెగారు చెప్పినదానిలో నిజముగలదని నేను నమ్మెనని సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డీమెగారు ప్రారంభించిరి. స్థానాధికారికమైన రాకముందే విచారణయొజ్జుజరగవలెనో పార్లమెంటునందొక ప్రకటనగావింపబడవలెనని చెప్పియున్నారు. అధిష్టముగా ఇండియా ప్రభుత్వము ఆప్టకప్పులందు. ఏ ప్రభుత్వమువారును అట్లుచేయజాలరు. ముందేవిచారణ యెట్లుజరగవలెనో నిర్ణయించినట్లయిన రిహార్డు విచారణ వోస్కాస్పష్టమగునందును. పార్లమెంటువారు ఆప్టకందు చేసిన సవరణలను అసెంబ్లీ ఆఫ్ కరము తగ్గినదని నేనంగీకరించుచున్నానుగాని పార్లమెంటు అభిప్రాయములో అట్టి నిర్ణయమును మిగుల అవసరము.

సర్ హరిసెం గోద:— పార్లమెంటు చర్చకు మీర సమ్మతినిజాపిరా?

సర్ అలెగ్జాండరు:— అధికార మెక్కువవైతట్లయిన దానికి భలముండవలయు న్నుచు నేను చెప్పుచున్నాను. నాయొక్కనప్పని అధికారమునలననూర సభలముకలుగునని కొందరుతెప్పనిచ్చును. విదేశకలతో పోరాడవలెనని కొందరునున్నారు. అదిఅసంపూర్ణ విధానమైయుండుచున్నగాని తెలివిగల పనియాయని అనుచున్నాను. తమవార్డునుప్రభుత్వమువారిని త్రిప్పుకొనుట కాసాధ్యము విధియేగాని మార్గమిదికాదు. కానసభలకు కార్యనిర్వాహకసభమునకు పోరాటమున్నప్పుడే ప్రభుత్వమును సమీక్షించుట. ఎట్లును ప్రభుత్వము ననుపవలసియున్నది గావున విశేషాధికారములు గలవు. ప్రభుత్వమువారికి ఆనుభవరహితము నుపయోగించునట్లుగా నిర్బంధముకలుగజేసినప్పుడెల్ల ప్రభుత్వమువారియొక్కయు కానసభ భలయొక్కయు అధికారము క్షీణించుచుండును. మహమ్మదీయులనుగలించి యాకూబుగారును దానికి రిహార్డుగా సమాధానమును లజపతిరాయిగారును 2 సంగియున్నారు. ఈసాంఘికసవస్థలను ప్రజలే పరిష్కారము జేసుకొనవలెను. (మియాచక్రవర్తిగదాయని ఒకకేక) ఇకమేమే పరిష్కారమునకు తోడ్పడుదునింకెవరుగలరో నాకు తెలియలేదు.

తుమసు మగింపును హోంమెంబర్లు చెప్పెను:—రాజ్యాంగ విధానమునందు మార్పుకలుగవలెనని అందరును కోరుచున్నారు. కాని మార్పు ఏవిధముగా నుండవలెననుది ప్రశ్నయైయున్నది. ఇప్పుడు విచారణలోనున్న గ్రాంటుపైన నేను విశేషముగా చెప్పజాలను. సంస్కరణములమాట యటుండగా మామూలుగా కార్యనిర్వాహకప్రభుత్వముపైని మోపునట్టి నేరమేమన చేసియుండవలసిన పనులను చేయలేదని. ఈమాటను నాధారముగా ప్రతివాడును ప్రతి అదివారము రోజున చెప్పుచునే యుండును. (నవ్వు). ఇట్లు ప్రతిభుటనము జరుగుచున్నంత

వరకు ప్రభుత్వమువారేయును చేయజాలరు. (ఇచ్చట హోంమెంబరు చెప్పినది స్పష్టముగా వివరపడలేదు.) ఈ రాజ్యాంగ విషయకప్రశ్న ప్రశ్నేకముగా నొకతీర్మానములోవచ్చిన బాగుండును. క్రొత్తగా నొకతీర్మానము తయారైనది. అది యేల ఫలించలేతో నాకు తెలియలేదు. (నవ్వు) క్రస్తుపు తీర్మానము కార్యనిర్వాహకసభ్యుల ప్రయోగపు ఖర్చులను గూర్చినది. సభవారు దయతో దీనిని గ్రాంటుచేయవలసినదని వేడుచున్నాను. (నవ్వు వచ్చట్లు)

అధికారేతరసభ్యుల కరతాశక్త్యులతో తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. 65 వంద అనుమతముగాను 56 గరు ప్రతికూలముగాను సమ్మతల నొసగిరి. అంతట సభ ముగిసినదిను నరకు నిలిపివేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

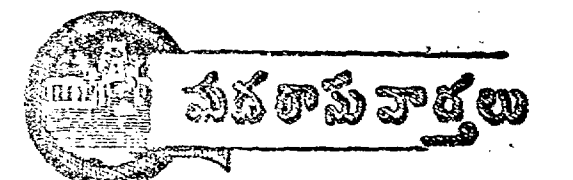
వైనాన్సు బిల్లు, కరెన్సీ బిల్లులు

త్రోసివేయుటకు ప్రయత్నములు

దూతసభి, మార్చి 10:—మారకపురము విషయమున అసభికారసభ్యులు ఓడిపోయినందున తమ అసమ్మతిని డెలుపుటకై అందరును కలిసి వైనాన్సు బిల్లును త్రోసివేయుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. నిన్నటి దినము యాకూబుగారు భారతీ కానసభయందు చేసిన మస్లింలీన డిమాండులపై హిందువులు మహమ్మదీయులును కలిసియేర్పరచుకొనగల పరస్పరానుమాల భావములకై దీనియే మధారపడియుండును. కరెన్సీ బిల్లును గూడ చిట్టచివరకు త్రోసివేయుటకు ప్రయత్నములు సల్పుచున్నారను వదంతులు కలవు. కాని అది యెంతవరకు సభలము కాగలవో చెప్పజాలము.

నిన్నటి వార్త

నూతన సభి, మార్చి 9:—నిన్న కానసభ ముగియగనే జాతీయవాదులును కాంగ్రెసు పక్షమువాదులు కలిసి కనివారమునాడింకను చర్చింపబడుచున్న కరెన్సీబిల్లును ఎదుర్కొనవలెనని సభజేరి. జిన్నాగారు సభకు రానందుక రేపు సభ సమావేశములోగా వారితో మాటాడవలెనని నిశ్చయింజరి. కనివారమునాడు బిల్లును త్రోసివేయవలెనని కోరి యభిప్రాయము. కాని యిది యెంతవరకు సభలమునో చూడవలసియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు:— సర్ ప్రేజగ గోర్డనుగారు ఇంగ్లాండును వెళ్లుటకై గతరాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి.

మేడరు హేలుగారు కలకత్తాకును, బొంబాయి మేరెను విహార్మెంటు రెండవ యింజనరును విష్ణునర్సేయరుగారును అను మోర్. సి. నెహ్రుగారు బొంబాయి వెళ్లిరి.

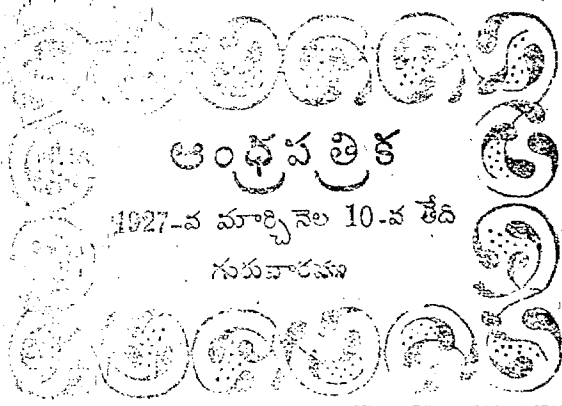
కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము సరిస్వత్ప్రకృత్యుల యన్. రాధాకృష్ణనుగారును, సోదండియను కైల్వేకంకెనీయొక్క జిల్లాలో కమిషియరు మూవరింపెండెంటు అం ఏ. జే. యఫ్ మిల్లరుగారు నేటిఉదయం కలకత్తానుండి మద్రాసు వెళ్లిరి.

కలకత్తా మెయిలు నేను 2 1/2 గంటల ఆలస్యముగా వచ్చినది.

మయిలూపూరు సంగీతసభ—ఈనెల 13 తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 4 గలలకు నడుపిధిగోపాలునాయకరు స్కూలు హాలులోపై సభవారి యాజమాన్యమున వర్ణపరిణయము కథాకాలక్షేపము చివరవరం శ్రీరంగచారియరు గారి చే గావింపబడును.

సుగుణ విలాససభ—ఈనెల 12 తేదీ కనివారం సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులోపై సభవారి యాజమాన్యమున టి. యన్. నారాయణకృష్ణి గారిచే రచింపబడిన భోజ చరిత్రము అను నాటకము ఆగవములో ప్రదర్శింపబడును.

శ్రద్ధానంద స్మారకనిధి:— పద్రాసు నగరవందు వైదికీకు 1,000 లు పశులుఅయినవి. కాకినాడను -వాకేశ్వర రావుగారు (ఆంగ్ల ప్రతికాధిపతులు) రు 100, యన్. కొరస్వామిఅయ్యరుగారు రు 125, శ్రీ. శ్రీనివాసస్వామి (హిందూ ప్రతికాధిపతులు) రు 50, అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు రు 50 లు మార్పాడిలు (రామభాధి గోయికాగారి ద్వారా) రు 881.

ఆంధ్రపత్రిక

1927-వ మార్చి 10-వ తేది
గురువారము

విశ్వాసరాహిత్యము:

భారతశాసనసభా విజయము

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

అందీయ ప్రభుత్వమునకు భారతశాసనసభ వారికి విశ్వాసములేదని చూపుటకు, జయ కరుగారు కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన గ్రాంటును ఒకరూపాయికి తగ్గించవలయునని, నిన్నటిదినము ప్రతిపాదించినసంగతిని పాఠకులెరుంగుదురు. జయకరుగారి ప్రతిపాదనను, భారత శాసనసభవారంగీకరించిరిని తెలుపుటకెంతయు సంతసించెదము. అంతకుపూర్వపుదినమున రూపాయి రేటు విషయమై భారతశాసనసభవారికి గలిగిన అనమానము, నిన్నటితో పూర్తిగ దీరిపోయెను. జయకరుగారి తీర్మానమున కనుకూలముగ రీతి మందియు, ప్రతికూలముగ రీతి మందియు వోటుజేసిరి. విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమును జయకరుగారు ప్రతిపాదించుటలో విశేషము గలదు. జయకరుగారు రిస్కాన్సివు సహకారక్షమానకులు. స్వరాజ్యక్షేమమునూ విడిపోయి, కాంగ్రెసుతీర్మానమును ప్రతిఘటించినవ్రముఖులు. సహకారమునలన లాభము ఉన్నదని, వీరిలు గావించి రనుటకు సందియము లేదు. అట్టివారు సయితము, ప్రభుత్వమువారికి రిస్కాన్సు గా వివరించినదియు, ప్రజలబలహీనత ననకాశముగజైకొని స్వీయబలమును పెంపుజేసికొని రనియు, చాటవలసివచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు మార్పుజూపినచో, తాము స్వగృహములకు జని ఇతర మార్గముల నవలంబించవలసివచ్చునని, జయకరుగారు చెప్పుటబట్టి, సహకారమార్గము నిరుపయోగమని విదితము గాలేదా?

ఈ సంకర్షణను మరియొక విషయము నాలోచించవలయును. ప్రభుత్వపు గ్రాంటునంతను తగ్గించుట పనికిరాదని, శాసనసభాభ్యక్షులగు పటేలు గారు నిర్ణయించుటకు కఠం బెద్దియో తెలియదు. సంస్కరణశాసనపు 67 సెక్షను (ఏ) లో ఆరవ క్లాజు యిటుల ప్రతిపాదించుచున్నది :

“భారతశాసనసభవారు ఏడిమాండుకయినను సమ్మతి తెలుపవచ్చును. లేక సమ్మతిని నిరాకరింపవచ్చును. లేక గ్రాంటునంతను తగ్గించుటమూలమున డిమాండు మొత్తమును తగ్గింపవచ్చును.”

గ్రాంటునంతను తగ్గింపవచ్చునని చట్టమే తెలుపుచుండ, ఇతరమగు సందియములతో బనిలేదు. దీనివలన శేషము చర్చనిమిత్తము కొలది మొత్తములను తగ్గించుట కవకాశము తప్పిపోవునని సందేహించ బనిలేదు. మొత్తమునంతను తగ్గించునపుడు ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి చర్చింపవచ్చును. గ్రాంటునంతను తగ్గింపనపుడు మాత్రమే, స్వల్పపు

తగ్గుదలల కవకాశ ముండునని స్పష్టమగుచున్నది. రాష్ట్రీయ శాసనసభలో గూడ నిట్టి ఏర్పాటు సూచించబడెను. 72 వ (డి) శెక్షనులో రెండవ క్లాజునం దిటుల గలదు:

“శాసనసభవారు డిమాండుకు సమ్మతించవచ్చును. సమ్మతిని నిరాకరింపవచ్చును. గ్రాంటునంతను తగ్గించుట మూలమున డిమాండు మొత్తమును తగ్గింపవచ్చును. లేనియెడల గ్రాంటునందలి ఖర్చులలో నేభాగము నైనను తగ్గించుట మూలమున డిమాండును తగ్గింపవచ్చును.”

పటేలుగారికి కలిగినధర్మసందేహ మేమన, రాష్ట్రీయశాసనసభలో స్వల్పపు మొత్తములను తగ్గించిలున్నపుడు, భారతశాసనసభ సందర్భమున నావిషయమై ఏల స్పష్టముగ చెలువలేదనియే. భారత శాసనసభకు వర్తించెడి శెక్షనులో, మొత్తమునంతను తగ్గించుట కవకాశ మిచ్చి కొలది మొత్తముల సంగతిని ఉదాహరించనిమాట నిజమే. అది శాసనకర్తలలోపమై యుండవచ్చును. అటు గాని యెడల, కేంద్రశాసనసభయం దనలే బాధ్యత లేదు గావున పెద్ద మొత్తములను తగ్గించుటకు ప్రత్యేకావకాశము నొసగియుండవచ్చును. గ్రాంటు మొత్తమునంతను తగ్గించుటకు ఏలున్నపుడు, స్వల్పపు మొత్తముల సంగతినిగూర్చి ప్రత్యేకముగ జెప్పబని లేదని వా రెంచియుండవచ్చును. శాసనకర్తలను ప్రేరేపించినకారణ మేమి యయినను, స్వల్పపు తగ్గుదలల విషయమై అనుమాన ముండవచ్చును గాని, గ్రాంటు మొత్తమునంతను తగ్గించుట విషయమై అనుమానమున కసలే తావులేదు. ఏలనన, అందువిషయమై ప్రత్యక్షవాక్యము లుండుటయే కారణము. ఇట్టిసందర్భములలో గ్రాంటునంతను తగ్గించుటకు ఏలులేదని పటేలుగారు శాసించుటకు, ఏవిధమగు ఆధారము లేకున్నది. వెనుకటి సంవత్సరములలో ఇట్టి తగ్గుదలలు గావించబడినపుడు, ఎవరికిని సందేహ ముదయింపలేదు. ఏదియో యూహా కిబ్బందిగలుగునని, కండ్లయెదుట గనుపించుప్రత్యక్షవాక్యములను పటేలుగారు నిరాకరించుట, మిగుల శోచనీయము.

పటేలుగారి నిర్ణయము, శాసనసభలకు గల స్వల్పపుహక్కులను సయితము నిర్మూలించును. కాంగ్రెసుక్షేమమువారు శాసనసభలలో ప్రవేశించిన యుద్దేశ్యమున కవకాశములేకుండజేయును. శాసనసభవారేటు నిర్ణయించినను, ప్రభుత్వమువారు సర్దిపైజేసి తమవంతమును కొనసాగించుకొనగలరు. శాసనసభవారికిమాత్ర మట్టియవకాశ ముండదు. తమ అసమ్మతిని బలముగ తెలుపు నిమిత్తమయినను, గ్రాంటునంతను నిరాకరింప ఏలులేనిచో, శాసనసభవారికి వేరొకమార్గ మేమిగలదు? సప్లయలను నిరాకరించుట ధర్మమనిపలుకుచు, వెనుక పటేలుగా రిట్టి మార్గమవలంబించి యుండలేదా? ఇప్పుడు వీరికిదోచిన క్రొత్తయనుమానము నిరాధారమని చెప్పవచ్చును. శాసనసభ్యులీవిషయమై అందోళననలిపి, తమ హక్కులను కోల్పోవకుండుదురుగాకయని కోరెదము. తగ్గింపవలసిన కనీసపు మొత్తమునుగూర్చి ఆచారము నొకదానిని ఏర్పరుచుట మేలని సర్ బ్లా కెట్టు గారు చెప్పగ, పటేలుగారు వల్లెయని పలికి యికముందునుండియు నూరురూపాయిల పరిమితికన్నను తగ్గింప ఏలులేకుండ కట్టడిజేసికొనవలయునని సలహా

జెప్పిరి. సంస్కరణశాసన మొనగు స్వల్పాధికారములను సయితము ఈరీతిగ శాసనసభ్యులు తమంతట తాము కోల్పోవుటకన్నను విపరీతము వేరుండదు. శాసనములో లేని సత్సాంప్రదాయములను నెలకొల్పవలయుననుచో, ప్రభుత్వమువారుగూడ, తమ అధికారములను కొన్నింటిని వదులుకొనవలయును. శాసనసభవారు గావించెడి తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు సామాన్యముగ కొనసాగింప సంగీకరించుచో, శాసనసభవారును కొన్ని సౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారి కొనగవచ్చును. అంతియగాని లాభముల నన్నిటిని ప్రభుత్వమున కొనగి, నష్టములను మాత్రము శాసనసభవారు భరించుచుండవలయుననుట, ఏ మాత్రము భావ్యముగ దోషదు. ప్రస్తుతనిస్సహాయస్థితిలో, శాసనసభవారి హక్కులను అతిజాగ్రత్తగ కాపాడుట, అధ్యక్షుని పరమధర్మము.

సర్ బ్లా కెట్టుగారు జయకరుగారి తీర్మానము నెదుర్చుచు, చట్టములో గనుపించు దానికన్నను తమకు ఎక్కుడు హక్కులు గలవని ప్రజాప్రతినిధులు భావించి సంతసించవలయునని కోరిరి. అది ఎటుల సాధ్యమో తెలియదు. అధినివేశరాజ్యములలోను తదితర దేశములలోను, శాసనసభ లిటులనేభావించి పనిజేయుటచే, కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి అధికారములు త్రుప్తపట్టిపోయెనట. అధినివేశరాజ్యములలో నిట్టి అనుకూలము గలుగుటకు వేరు కారణము గలదు. అక్కడ ప్రభుత్వము వేరు, ప్రజలు వేరు భావము లేకుండెను. హిందూదేశమునం దటుగాక, విదేశ పరిపాలనమువలన, నిట్టి భేదభావము గనుపట్టుచున్నది. దానిని తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నింపక, ఎప్పటికప్పుడు బైకిదెచ్చుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో సత్సాంప్రదాయము లేలుల బెరుగగలవు? మరియొకచట్టముతో బనిలేకుండ, సత్సాంప్రదాయములను బెరుచుట మూలమున యిప్పటిచట్టముతోనే, స్వపరిపాక్షిక నాదర్శము జేరవచ్చునని, డాక్టరు బిసెంటుగా రూపించిరి. కాని, సంస్కరణశాసనమును నిర్వహించినవిధము గాంచి, బిసెంటుగా రట్టి యూహను మానివైచి, వేరొకవిశాలచట్టమును నిర్మించుట యవసరమని తెలుపవలసివచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు దలచెట్టునెడల, శాసనసభవారి యభిప్రాయములను గౌరవించి వానిని సఫలపరుచుచుండవచ్చును. ఎల్లపుడును శాసనసభ్యులు రాజకీయశిశువు లనియు, అసమర్థులనియు చాటనక్కరలేదు. సర్దిపైజేట్టు అధికారమును ప్రయోగింపనక్కరలేదు. ప్రభుత్వదృక్పథము, సంస్కరణములకు బిమ్మట మార్పు జేందకుండుటచే, సరియగు సాంప్రదాయములు బెరుగునను నాశ నిరాశయైనది.

భారతశాసనసభలో జరిగిన చర్చసందర్భమున, జయకరు, లజపతిరాయి గార్ల యుపన్యాసములను అచ్చొత్తించి ప్రకటింపవలయు నని బెల్గియారు జేసిపసూచన చాల ముఖ్యమయినది. ఏలనన, సహకారసిద్ధాంతమున కింతకన్నను అనుకూలమగు జవాబు వేరుండదు. జయకరు, లజపతిరాయి గార్ల యొప్పుదలలవలన, సహకారమున కిక తావులేదని, స్పష్టపడకమానదు. సహకారము ఎంతక్రిందకు దిగవలెనో యిదివరకే దిగినదియు. మరియొకసంగతి

నవలంబించుటకు తరుణ మానస్సు మయినదనియు, జయకరుగారు దెలుపుటకు కారణము లేకబోలేదు. 1924 సంవత్సరమునందు శాసనసభవారు కోరిన నేషనల్ డిమాండు కిందవరకు గతి కనుపించ లేదు. మడ్డిమెను కమిటీవారు ఎట్టి యభివృద్ధిని సూచించలేదు. మైనారిటీకమిటీవారి సూచనలను, ప్రభుత్వమువారు సరకుగైకొనలేదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునం దేమాత్రము చలనము గలుగలేదు: జయకరుగారు సూచించినటుల సహకారము గావించుకొలదియు, ఇంకను ఎక్కుడు సహకారముగావలయు నని, అధికారులు గోరుచుండిరి. వీరియర్థము పూర్తిలోంగుట టగుచే. కీర్తిశేఖరగు దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు గారు సూచించిన షరత్సరసహకారమునకన్నను, ఎక్కుడుసహకార మేమి గావలయునని జయకరుగారు గుఱుచున్నారు. స్వరాజ్య పక్షమువారికన్నను, రిస్పాన్సివు సహకారవాదులు ముందుకుబోయి మంత్రిపదవుల నాక్రమించుటకుగూడ సమ్మతించినటుల, జయకరుగారు రంగీకరించిరి. కాని ఫలిత మేమయ్యెను? దేశానాయకులలో గలిగిన ఆభిప్రాయభేదముల నాధారముగజేసికొని, అధికార వర్గము తనబలమును వృద్ధిజేసికొనుచుండెను. సహకారమువలన, స్వపరిపాలనము చేరువకు వచ్చుటకు మారుగ, మరింతదూరమగుచుండెను. ప్రజల పరాధీనత స్థిరముగ పాదుకొనుచుండెను. ఈసంగతిని దెలిపినవారలు, నూతనసహకారవాదు లగుటచే, వీరి వాక్యములను ప్రభుత్వమువారు చులకనజేయజాలరు. సహకారఫల మేమన, ఇంతకుపూర్వము వోటుజేయదగిన అంశములుకొన్ని వోటుజేయవీలు లేని యంశములలో జేర్చబడెను. ప్రజాప్రముఖులు పనికిరాదని మొరబెట్టుచుండినను, వినక, రూపాయి రేటును పిల్లింగు ఆరుపెన్నీలుగ ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి. భారతశాసనసభవారే యిటుల తీర్మానించి రని సాకు జెప్పవచ్చును.

కాని నిజ మేమి? లజపతిరాయిగారు సూచించినటుల, పిల్లింగు నాల్గుపెన్నీల కనుకూలముగ వోటుజేసినవారు రెల్లరును ప్రజానియుక్తసభ్యులే. ప్రతికూలముగ వోటుజేసిన రిరి మందిలో ప్రజాప్రతినిధు లత్యల్పసంఖ్యాకులు. నిజ మిటులున్నను, భారతశాసనసభవారే పిల్లింగు ఆరుపెన్నీలరేటు నంగీకరించిరిని, ప్రభుత్వమువారు దెలుపకమానరు. ఇట్టిస్థితిలో భారతశాసనసభను పార్లమెంటు సభ యని పిలుచుట, హాస్యాస్పదమని లజపతిరాయిగారు సూచించుట వింత గాదు. ప్రస్తుతసంస్కరణముల వలన, అంతకు పూర్వమున్న గోడుగూడ చెడెనని, లజపతిరాయిగారు రుజువుచేసిరి. ప్రేమను, ఆశను, దయాధర్మమును ప్రజాప్రతినిధులు చూపవలయునని బ్లాక్టుగారు గోరిరిగాని, వీనిని నిజముగ జూపవలసినవారు ప్రభుత్వమువారే యని లజపతిరాయిగారు దెలిపిన వాక్యములు సత్యమునే ధ్రువపరచుచున్నవి. ఎండమావులను గాంచియు ప్రజ లింతవర కాశపడుచునే యుండిరి. ఇకముందు ఎండమావుల గాంచినీరని భ్రమపడుట దుర్లభము. రంగయ్యరుగారు దెలిపినటుల ప్రస్తుతదుస్థితికి, దేశ నాయకులే ఎక్కుడు బాధ్యులు. వీరు ఎక్కుడు చిత్తస్థైర్యమును, దూరదృష్టిని, పట్టుదలను కార్యదీక్షను కనుబడిచియున్నచో, గాంధీమహాత్ముడు

ప్రారంభించిన నుహోద్యమము తుద కీక్లితికి వచ్చియుండదు. ప్రజాభిమతమును ప్రభుత్వమువారు రింత చులకన జేసియుండరు. నేషనల్ డిమాండు సఫలమగుట కింతకాలము పట్టియుండదు. గత మెటులున్నను, రూపాయిరేటు పగ్యవసానము సహకార వాదులను సయితము నిద్రనుండి మేల్కొల్పినటుల దోచును. మహమ్మదు యాకు బుగారుగూడ జయకరుగారి తీర్మానము నామోదించుటయగూక, హిందూమహమ్మదీయసఖ్యావశ్యకతను దెలుపుట గొప్పవిశేషము. రత్నస్వామిగారి దృక్పథము మాత్రము మార్పుజెందలేదు. సత్వర రాజకీయాభివృద్ధి పనికిరాదని, వీరు వాదించిరి. ఇట్టి వారిని దేశీయకైస్తవ సంఘమువారు తమప్రతినిధిగ నెన్నికొనకుండుటలో, విశేషదూరదృష్టి జూపి రనియే ఎంచవచ్చును. హోంమంబరగు సర్ మడ్డిమెనుగారు మామూలుపాటనే పాడుట వింత గాదు. వీరు మొదటినుండియు ఒక్కరితినే ప్రవర్తించుచున్నారు. వీరివాదమును ప్రజలంగీకరింపక బోయినను, ఒక్కవిషయమునుమాత్ర మంగీకరింపవచ్చును. స్వపరిపాలనము నొకరికొకరు ప్రసాదించజాల రనియు, ప్రజలద్వారానే స్వపరిపాలనము లభించు ననియు, మడ్డిమెనుగారు దెలిపినవాక్యములు సత్యమేయగును. ఏ రేయద్దేశ్యముతో జెప్పినను, ప్రజ లీసత్యము నంగీకరించి తమపై తా మధారపడి యుండుట శ్రేయస్కరమని గ్రహించవలయును. ఇంగ్లండు అనుగ్రహపూర్వముగ స్వరాజ్యమును ప్రసాదించునని భ్రమపడగూడదని, మడ్డిమెనుగారివాక్యములబట్టి గ్రహించవచ్చును. రిస్పాన్సివు సహకారనాయకులగు, జయకరుగారు సహకారప్రయోజన మంతరించె నని చాటిరి. వేరొక మార్గము నవలంబించవలె నని స్పష్టముగ దెలిపిరి. ఇక నయినను దేశనాయకు లెల్లరును గలసి కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద జేరి, స్వరాజ్యమును సంపాదించుట వివేకము గాదా?

హిందూమహమ్మదీయవిభేదములు

హిందూమహమ్మదీయ విభేదములగూర్చి, మహమ్మదు యాకూబుగా రొకవంకను, లాలాలజపతిరాయిగారు వేరొకవంకను భారతశాసనసభలో దెలిపినయభిప్రాయముల గాంచిన, హిందూమహమ్మదీయసమస్య సులభపరిష్కార యోగ్యమని గ్రహించుట సులభము. మనీదులయొద్ద మేళము వాయింపరాదని, మహమ్మదీయమతగ్రంథము విధించుటలేదనియు, ఈవ్యవహారము మతవ్యవహారము గాదనియు యాకుబుగారు సూచించిరి. మహమ్మదీయుల ప్రార్థనలకు ఇతరులు బుద్ధిపూర్వముగ భంగము గలిగించుట నేర మని లజపతిరాయిగారు రంగీకరించిరి. ఇట్టిస్థితిలో ఏదియోయొకకట్టడి జేసికొని, గోవధగూర్చియు, మనీదులయొద్ద మేళము గూర్చియు, ఉభయసంఘములవారును రాజకీయరంగింపగూడదా? ఇందునిమిత్తమై నొకరినొకరు బాధించుట భగవంతునికి ప్రీతికరమా? హిందూమహమ్మదీయసమస్యనుగూడ ప్రజలే పరిష్కరించుకొనవలయు నని, మడ్డిమెనుగారు హిత మొనగిరి. రాబోవు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభలో ఉభయ సంఘముల నాయకులు సుహృద్భావముతో నీసమస్యను చర్చించి, అనుకూలసమాధానమునకు గడ్డు

గుట మేలు. అందుకు మూలమార్గము, హృదయ పరివర్తనము. ఉభయమును సోదరప్రేమజూపుచో, ఈసమస్య సులభముగ పరిష్కారమగుటకు సందియము లేదు.

జస్తిను పత్రిక: స్వతంత్ర పక్షము

జస్తినుపత్రిక జస్తినుపత్తిభిప్రాయములను తెలుపుచున్నయెడల, స్వతంత్రమంత్రుల కింతత్వరలో చలనముపడునని తోచదు. నిన్నటిసంచికలో, జస్తిను పత్రిక స్వరాజ్యపక్షమువారిని మామూలుధోరణిలో నిరసించి, జస్తినుపక్షమువారి సమయమున మంత్రిపదవులను నిర్వహించుటకు సమకట్టరనియు, వారికి పార్టీ బలము లేదనియు, వ్రాసెను. స్వతంత్రపక్షమువారిని పదభ్రష్టుల గావించుటకు, ప్రతిష్టంభనమార్గమును జస్తినుపక్షమువారు రవలంబించరట. వారు సక్రమాం దోళనాచరులట. కాని, ముందెన్నడయినను స్వతంత్రపక్షమంత్రులు ప్రజలక్షేమమునకు భంగకరముగ ప్రవర్తించుచు, స్వరాజ్యపక్షమువారికి లొంగిపోయి జస్తినుపక్షమువారిని అదేపనిగ నిరసించుచో మాత్రము, జస్తినుపక్షమువారు ప్రస్తుతమంత్రులపట్ల అవిశ్వాసము జూపుటకు వెనుకీయరట. జస్తినుపత్రికవాక్యములబట్టి, స్వతంత్రపక్షమంత్రులు ప్రస్తుత మెట్టి యుపద్రవములేదని గ్రహించి, గుండెదిగులు తీరి యుండవచ్చును. కాంగ్రెసుపక్షమువారు మంత్రుల వేతనములకు ప్రతికూలముగ వోటుజేసినను, బీహారు, అస్సాం, మున్నగు రాష్ట్రములలో వలెనే, ప్రయోజన ముండదు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము యథేచ్ఛ గొనసాగగలదు!

నానారాష్ట్రసంఘము: హైందవప్రాతినిధ్యము

నానారాష్ట్రసంఘసభలో, భారతవర్షమునకు భారతీయులే ముఖ్యప్రాతినిధ్యము వహించవలయునను తీర్మానము, టైటుకొన్నిలులో నంగీకృతమగుట గొప్పవిశేషము. టైటుకొన్నిలుసభలో గూడ పరిస్థితు లనుకూలముగ మార్పు జెందుచున్నవనుటకు నిదర్శనములు గలవు. సర్ దాదాభాయిగా రిట్టి తీర్మానమును గూడ అంగీకరింపజాలకుండుట వింత గాదు. భారతీయులలో గూడ ప్రజాప్రతినిధులచే నెన్నుకొనబడిన హైందవనాయకునే నానారాష్ట్ర సంఘమునకు ప్రధాననాయకునిగ బంపవలయు నని తీర్మానించిన బాగుండెడిది. నామినేటు సభ్యుల వలన విశేషప్రయోజన ముడునని తోచదు.

పసుపునీళ్లవాన

తిరువాన్కూరుప్రాంతమున జరిగిన వింతసంగతి

“గతనెల 18-వతేదీన మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు తిరువాన్కూరు ఘాటు పెక్కు నలోనున్న తెన్నాలి రైలుస్టేషనులో ఆరంభమైన పసుపునీళ్ల వర్షముకురిసినది. వర్షపునీరు మామూలుగా రైలురంగుగానుండక పసుపువర్షముగా నుండెను. వర్షము వెలిసినపిమ్మట చూడగ యిళ్లకప్పులమీదను రాళ్లమీదను పచ్చనిడాగులు కనబడెను. నాయంటవైపున్న రేపలమీద సంతయు పచ్చగా నుండెను. ఇది చాలవింతవానగా కనబడుచున్నది.” అని సాక్షి యిండియన్ రైల్వే పేరమనెంటు షే యన్ స్పెక్టరు సి.ఎఫ్. ఫెర్నండెజుగారు వ్రాసిరి.

కుష్టియాచూర్ని రి:—బహుశయము మాంసదుకాణముపెట్టుట కొక మహమ్మదీయమనలై నెన్ను ఈయననిరి. (ప్రీ ప్రెసు) హిందూమహమ్మదీయ రకులు నూరుమంది హిందూకులీలను ఏర్పాటు చేసికొనుటవలన మహమ్మదీయులకు జీవనోపాధి లేకున్నది. (ప్రీ ప్రెసు)

కళాశాల విద్యార్థులకు సంస్కృతభాష

నిర్బంధపఠనీయముగ నుండవలెనను తీర్మానమును పండితు లామోదించుట

శ్రీ. అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు సభకు అధ్యక్షత వహించిరి.

“కళాశాలందు చదువు ఆంధ్రవిద్యార్థులకు సంస్కృత భాషయందు ప్రాథమికజ్ఞానము గలుగునటుల సంస్కృతమును తెలుగున కనుబంగముగ నేర్పవలెనను” తీర్మానముపై నిన్నటి సాయంత్రము గోఖలేభవనముందు జరిగిన పండితసభలో చదువు జరిగి తుదకు తీర్మాన ముఖ్యసంఖ్యాపత్రచే అంగీకరింపబడినది. శ్రీ. అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు అధ్యక్షతవహించిరి సుమారు 60 మంది సభ్యులు సభకురుదొందిరి. అందు శ్రీయుతులు విద్యా కేఖర అక్కిరాజు ఉమాకాంతం, తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావు పంచాంగుల ఆదినారాయణశాస్త్రి, ప్ర.పి. సుబ్రహ్మణ్యయ్య చల్లా శేషగిరిరావుపంతులు, నాల్గవై వెంకటేశ్వరశాస్త్రి, దోమా నెంకటస్వామిసప్త, కాళ్లవారి గోపాలరావు, మల్లంపల్లి సోమ శేఖరశర్మ, కనుపర్తి మార్కండేయశర్మ, గద్దె రంగయ్యనాయుడు యమ్.వి.యన్. శర్మ మొదలగువారును గలరు.

అధ్యక్షులు

ప్రథమమున సభాసమావేశపాటుకు కారణములను వివరించుచు సభయందు నిర్బంధపఠనీయమును చాల ముఖ్యమైనదనియు, అకడమిసభవారిచే నివారించబడుచున్నదనియు నుడివిరి. “దేశమునందెప్పుడు దేశభాషాధ్యయనమునకై సహాయద్యమము బయలుదేరియున్నది. ఈ దేశమునందు విద్యనలన గలుగగల ప్రయోజనముల నెల బడయవలెననిన జాతియుక్త నిజస్వభావము విశ్వవిద్యాలయములందుండి పట్టభద్రులయందు ప్రతిబింబితముకావలెననియు, అట్టివారు తాము సమపార్థించిన జ్ఞానభాండారమును తమకోడి దేరియులకై ప్రసాదించవలెననిన దేశభాషలయందు చక్కని పాండితి ఆవశ్యకమనియు పెక్కుండ్రు ప్రభుధులవారిచే తలంపబడుచున్నది. “చక్కనిపాండితి ఆవశ్యకము” మాతృభాషయందేవో నాలుగు ముక్కలు మాటలాడగలుగుచుండు; పాశ్చాత్యభాషపరంపరలన, పాశ్చాత్యశాస్త్రవాద్యయమును మాతృభాషలో వెల్లడించుటకు, పాశ్చాత్యభాషములను విశ్వవిద్యాలయములందు భాగించి, దేశమంగలి ప్రజల జ్ఞానమును దుపాంగముగ యొనర్చజాలియుండవలెను. అయ్యది ఎట్లు సాధ్యమగునదియే ప్రస్తుతము దేశమునందొక్కరిన సమస్య?

మన అభిప్రాయములను తెలుగువారమున మనకు తెలుగునకు సంస్కృతమునకు వైరుధ్యమేమియును లేదు. సంస్కృతాంధ్రములకు సహజముగ అన్యోన్యముగ లభియించును, కొంతవరకైనను సంస్కృతము నేర్పియుండనివారు తెలుగుపండితులు గాజాలరనియు, గ్రాంథిక పండితులు, ఆధునిక గ్రామ్యభాషావిదులును ఇరువురు అంగీకరించియు యున్నారు.

నన్నయమొదలు నేటివరకుగల ప్రక్షేపింపిన ఆంధ్రకవి సత్తములలో నెవరుగాని తాను సంస్కృతాంధ్రముల రెంటియందును పాండిత ప్రతిభలుగలవాడనని జెప్పుకొనటకు గర్హించును. ద్రావిడపండితునివలె తెలుగుపండితుడు సంస్కృతభాష నభ్యసించుట గౌరవహీనమని తలంపడు. తెలుగువారు సంస్కృతభాషను అమూల్యమును మార్కక పరిగణించురు. సంస్కృతభాషాజ్ఞానములేని ఆంధ్రభాషా పాండితినిగాని, ఆంధ్రభాషా విహీనముగ గీర్వాణభాషా వైదుష్యముగాని బడయజూట అసంభవము.

ఆంధ్రభాషయందలి ఉద్భోధము లనేకములందు ఆంధ్రకవివిరచితములగు సంస్కృతసౌత్తములు మిక్కిలుగ నున్నవి. కావున సంస్కృతాంధ్రములు రెండును ఆన్యోన్యసంబంధముగల భాషలుగాని పరస్పరవిరుద్ధములుగావు.

వివరమాత్రముచే తెలుగుభాష అభివృద్ధినిందరావనిగాని సారస్వతము పెంపొందగూడదనిగాని, పర్యవర్తకములకు సులభతైలియుండరాదనిగాని నాయభిప్రాయమెన్నటికిని గాదు. కాని సక్రమమున, స్థిరమున, అనుసత్తి భాషాభివృద్ధికనను కొంత పాండితి యుండుట అవశ్యకము. తెలుగు ఆలంకారములు సంస్కృతాంధ్రముల ననుసరించియున్నవనిగాని, తెలుగులో సమాసములు, సంఘటనలు, సంఘటనలు వృత్తి మొదలగునవి సంస్కృతమున కనుగుణములని గాని అంగీకరించుట లజ్జకరంపము. మన వాఙ్మయచరిత్రను పరిపథ్యపదనను గూడ సంస్కృతభాషాజ్ఞాన

మత్యవసరమేయగును. ఈతీర్మానము ప్రకారము ప్రతివిద్యార్థియు కేవలము సంస్కృతవిద్యార్థివలె సంస్కృతము నభ్యసించవలెననినది. కొంతమట్టునకు నేర్పకొనిన తెలుగుభారత భాగవతములనే బాసగ గ్రామ్యముజేసికొన గల్గెవరు.

తెలుగు వ్యాకరణమునను సంబంధములేకయే నేడు పదములను సృజించు తెలుగువారుగలరని జెప్పెనరు. స్వజాతీయమగు భాష నభివృద్ధిజేయవలెనని తప్పక అటులేగానిండు! కాని మీరు సృజించెడిమాటలు లోకమునకు నుబోధకములుగ నుండునట్లు జూడుడు! ఒకపదమును సృష్టించునపుడు, తేక ప్రయోగించునపుడు దానివ్యుత్పత్తి నెరింగియుండుట వాంఛనీయము. కాలక్రమమున పదములు మారునటు నిశ్చయమే. సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగులోనికి తెచ్చినపుడు మారివూడవచ్చును. కాని అర్థశాలభ్యమునగును, ప్రయోగమునకైనను ధాతువు నెరింగియుండుట ప్రథమము కావున చరిత్యయములో పండితులను వారు ఆంధ్రోపగమించుట సమంజసమని నాయభిప్రాయము. పండితులనల మనకును, మననలన పండితులను ప్రోత్సహింపవలెను. అకడమిసభవారు సంస్కృతాంధ్రముల సమన్వయము గలుగజేసెదనని నమ్ముచున్నాను” అని నుడివిరి.

శ్రీ. శేషాచలశాస్త్రిగారు

“కళాశాలయందు పఠించు ఆంధ్రవిద్యార్థులకు ప్రత్యేక ప్రత్యేయజ్ఞానము గలుగునలగున ప్రాథమికసంస్కృతభాషాజ్ఞానము నిర్బంధముగ జేయవలయును” అను తీర్మానమును పచ్చయ పృ కళాశాల ఆంధ్ర పండితులగు శేషాచల శాస్త్రి గారు ప పా దించుచు ఆంధ్ర విద్యార్థులకు సంస్కృతభాషాజ్ఞానములేనివో ఆంధ్రభాషనే చక్కగ తెలియజాలరనిరి. సంస్కృతభాషతో ఎట్టి సంబంధములేకనే మాభాషను మేమువృద్ధిజేసికొందుమని పలుకుతమివలెననిన నేను సంస్కృతగ్రంథముల పరిచయముజేసివో ఏమియు చేయనేరకున్నామని తెల్పుచుండ సంస్కృతముతో సన్నిహితసంబంధము గల ఆంధ్రులకు సంస్కృతభాషావశ్యకత చెప్పవక్కరయెలేదు.

శ్రీ అక్కిరాజు ఉమాంకాంతంగారు

ఉపపాదనను బలపరచుచు దుర్నివారమును ప్రత్యేక సభయైన అవశ్యకతను పురస్కరించుకొని తాము మాటాడెదమునిరి. “మనకావ్యగ్రంథములన్నియు నూటికి, 70, 80, 90 భాగములు” సంస్కృతసమాసములతోనే నిండియున్నవి. మనుచరిత్రయందలి “అబజసికాంచె భూమిగురు డింబరమంచి..... తిక్కెలమున్” మొదలగు పద్యములందు నూటికి తొంబదిపాళ్లు సంస్కృతసమాసములే మన వాఙ్మయము సంస్కృతవాఙ్మయముతో అశ్వంత అనుబంధమైయున్నది. సంస్కృతగ్రంథము భాషాంతరీకరణములే. మన వ్యాకరణములుగూడ సంస్కృతభాషయందేగలవు. సంస్కృతభాషయందలి సాహిత్యశాస్త్రమే మన సాహిత్యశాస్త్రము వ్యాకరణశాస్త్రము భండము మొదలగునవి సంస్కృతభాషాజ్ఞానములేక ఆరముగావు. ధర్మమానని చెప్పినవారికి నేను శిష్యుడనయ్యెదనని పండెము వేముచున్నాను. అర్థమానని చెప్పిన ఆర్థినించనగాని అసత్యముగాని యున్నాను. కొన్ని సంవత్సరములకు మనము సంస్కృతభాష నుపేక్షించితిము. విద్యార్థులు దోషములతో నిండిన వ్యాసములు వ్రాయుచున్నారు. పత్రికాధిపతు లిట్టిదోషభూయిష్టముగ భాషనే వాడుచున్నారు. క నాగేశ్వరరావుగారు వాఙ్మేళన మొదలగువారు దుష్టభాషగల గ్రంథములనే ప్రచురించుచున్నారు. అసత్య కొన్ని వ్యాసములయందలి దోషముల నేర్పినపుడు తెలియజేసిరి. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము నచ్చినప్పటినుండియు మనభాషను ఉపేక్షజేసినాము. కావున ఇకముందైనను శ్రద్ధసహించి భాషను సంస్కరించుకొనవలెను. అని నుడివిరి.

శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

మాట్లాడుచు ఆంధ్రులకు ఉపయములేచినదము దలు రాత్రి పరుండువరకు నిత్యవ్యక్తము లన్నిటను సంస్కృతభాషతో సంబంధముగలదనియు ఆంధ్రుల వ్యవహారముందున్న భాషలో మామభాగమును సంస్కృతమును ఒకపాటు ఆపట్టెలుగు గలదనియు పలికిరి. అభివారు సంస్కృతముతో మాకువృద్ధిలేదు.

మాదిస్వతంత్రభాష. సంస్కృత మార్గభాష. మేము ఆర్యులముగాము ఆరియందురు. కావునవారివిషయమును వదలివేయుదము. సంస్కృతభాషాసంబంధము లేక ఆంధ్రభాషయొక్క డానికి ఏర్పడలేదని ఆంధ్రభాషాపండితులగువారు ఆంధ్రగ్రంథములను బాసగ చదివినవా రెరుంగుదురు. శుద్ధాంధ్రభాష ఉన్నప్పటికి అందువ్రాయగలవారు మాటాడగల వారెవరునులేరు. ఎవరైన అట్లువ్రాసినను మనకర్థముగాదు. పూర్వము కొంద రతిప్రయోగముతో పటములను సంగ్రహించి అచ్చతెనుగు పుస్తకములను వ్రాసేరేగాని సంస్కృతభాషతో సంబంధముగల గ్రంథములు వ్రాసినంతటి సులభముగ రచించియుండిలేరు. మనమార్గసంతతిలో చేరినవారు. ఆర్యభాషలోనే మనపూర్వులు మన్తములను వ్రాసిరి. ఆభాషయందే మనవారు మతగ్రంథములను వ్రాసి మతమును పోషించిరి. అట్టిభాష నే నేడను మనమువర్ధించవలెను. ఇప్పటిపుడు కొందరు శుద్ధాంధ్రము గ్రామ్యము అటూ యున్నారు. శుద్ధాంధ్రమునిపుడు పుట్టింపలేరు. ఏమన మనయందాదర్శరక్తము ఆర్యభాష ఆర్యమతము ఇమిడియున్నవి. ప్రాచీనాంధ్ర వాఙ్మయమునందలి గ్రంథములన్నియు సంస్కృతభాషాసాంప్రదాయముల ననుసరించి వ్రాయబడి నవేగాని సంస్కృతమునకు స్వతంత్రముగ వ్రాసినవారిప్పటికిని లేరు.

ప్రస్తుతము మన పాఠశాలలందు జెప్పబడు ఆంధ్రభాష మిగల ఊడక నొందియున్నది. సంస్కృతభాషను చదువనికారముచే విద్యార్థులు భాషను పాడొనర్చుచున్నాగు. కావున అట్టి వారెల్లరు ఆర్యభాషయగు సంస్కృత భాషను నిర్బంధముగ చదివిన తెలుగుభాషయభివృద్ధి నొందుటయేగాక స్వస్థాన మత భాష వేషాభిమానములుగూడ గలుగగలవు. మన వారు నెనేలు సిండికేటు సభలకుభోయి ప్రయోజనమేమి? మనమాతృభాష నభివృద్ధి చేయజాలనివో? కావున ప్రతి విద్యార్థియు తల్లియగు సంస్కృత భాషను చదువవలెను.” అని పలికిరి.

శ్రీ తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావుగారు

తీర్మానము నాపేషించుచు సంస్కృతభాషయందు తమకు గౌరవము లేక పారలేదనిరి. సంస్కృత భాష బాసగ వృద్ధి పొందవలయుననిన ప్రజలకు ఆభాషాభోధింపబడవలెను. సంస్కృత భాషములను ఆంధ్రభాషకు అభివృద్ధిగలిగినదని అంగీకరించెదనుకాని సంస్కృత భాషలను పొందియొచ్చును. ఇంతమీద ఆంధ్ర భాషను వృద్ధిజేయవలెనా లేక పూర్వపద్ధతులే అనుసరింపవలెనా యనునదియే ప్రశ్న. ఇప్పటికె ఇంటరుమీడియటు, బి. ఏ. పరీక్షలకు చదువు విద్యార్థులలో నూటికి ఏ ముప్పది మందియో కృతార్థులగుట కష్టముగనున్నది. అట్టి విద్యనరింత కఠినతరముగ జేయుట మంచిదాయను మరొక ప్రశ్నగూడగలదు. సంస్కృత భాషయందలి విభక్తి ప్రత్యేయములుగూడ మనభాషయందుగలవు. మలయాళములో కలదుగాని తెలుగుభాషలో ఇంకను మిశ్రసమాసమురాలేదు. విద్యార్థులకు గావలసినది పద్యముల అర్థము. సమాసములు సంఘటనలేక సంస్కృతభాష మారిపోవలెనా? తీర్మానముందు ప్రాథమిక జ్ఞానమనిరి. ప్రాథమిక జ్ఞానముతో “అబజసికాంచె భూమిగురును, ఆను పదమున కర్థముజెప్పజాలియుండునా? లాటిను, గ్రీకుభాషలకు ఆంగ్లమునకు సంబంధముగలదు. లాటిను గ్రీకునేర్చుకొననివో బి. యే. పరీక్షకు బోరాదని నిర్బంధముగలదా? కావున ప్రాథమిక సంస్కృత భాషాజ్ఞానముతో సమస్తము తెలియగలదా? స్వభాషాభివృద్ధికై సంస్కృతభాష నుండి గ్రహింపవలసిన వాని నిలబడును రెయారుజేసి అట్లుభాషనభివృద్ధిచేయవలెనే గాని ఈపద్ధతివలన ప్రయోజనముండదనిరి.

కె. వల్లభేశ్వరరావుగారు

సంస్కృతమును పఠనీయముగ జేయుటవలన విద్యార్థులకు విద్యనిమ్మన కఠినమగునని తలంపవక్కరలేనియున్నది. విద్యార్థులు జవిచెడి విషయములలో అనావశ్యకమును అంశములన్ని మో గలవనియు, కళాశాలయందు సంస్కృతములో ప్రాథమిక జ్ఞానమును వడసిన అనంతరకాలమందు దానిని వృద్ధిజేసికొను నభిలాషగలవారి కుపయుక్తముగ నుండగలవనియు, ప్రాచీన వాఙ్మయములయందు ముడతలందు సంస్కృతముండే ఇమిడియున్నదనియు ఆంధ్రసారస్వతముని జెప్పబడుదాని యం చెట్టి స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వము లేదనియు నన్నయభట్టారకాది మహాకవులును శ్రీహాళుదాదిగాల వారందరుసంస్కృతకవుల భాషములనే సంగ్రహించిరిగాని స్వతంత్రవాదోడెటు లేవనియు సంస్కృతమందుగల మహాన్నతిభాగమును తెలుగు భాషలోనే లేవనియు అభివాద్యుండిన అవి కవిచారిత్రములే యనియు కావున సంస్కృత మత్యవసరపఠనీయమనిరి.

పచ్చయ్య కళాశాల తమిళపండితులొకరు మాట్లాడుచు తమిళమునను తదితరదేశభాషలన్నియు సంస్కృతముతో సంబంధము గలిగియున్నవనియు, కాన తెలుగువారికిగాకకన్నడము మళయాళము దేశభాషలుగాగల విద్యార్థులకుగూడ సంస్కృత మానకముగ పఠింపదగినదను తీర్మానమును బలపరచిరి.

శ్రీ దోమా వెంకటస్వామి గుప్తగారు— మాట్లాడుచు పాఠశాలలో సంస్కృతభాషను కొంతవరకు చదివిన విద్యార్థి కేవలము తెలుగుచదువుకొని విద్యార్థికంకె సులభముగ తర్వాత అర్థముజేసికొనగలదని స్వాభవమునలన జెప్పగలమనియు, ఇదియును గాక సంస్కృత భాషాసహాయములేనిచో ఆంగ్లభాషను గొప్ప వ్యక్తిత్వముండదను అభిప్రాయము ఇప్పుడేగాక పూర్వమును కలవనియు, శబ్దజ్ఞానద్యోతకమైన శక్తి ఉండిన చాలవనియు, సంస్కృతభాష మూలమునను, తదితరభాషలద్వారాను ఆంగ్లభాషను ప్రొద్దులము గలుగజేసిన ఇంక బాగుగ వ్యక్తిత్వ మేర్పడగలదనిరి.

శ్రీ యమ్. వి. యన్. శర్మగారు తీర్మానము నాడేపించుచు కళాశాలలోని విద్యార్థులకిప్పటికే పాఠములు అధికమై కష్టముగనున్నదనియు, చాలకాలము ఆంగ్లమే చదువలసివచ్చుననియు అట్టి సీతిలో ఇతర పాఠములను తగ్గించి ఈ సంస్కృతమునుగూడ, జేర్చిన విద్యార్థి భారమధికమగునని పల్కిరి.

శ్రీ కాళ్లకూరి గోపాలరావుగారుగూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

విద్యాశ్రేణిర అక్కిరాజు ఉమాకాంతంగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు సంస్కృతములో నుండి ఇంతవరకు గ్రహింపలేదనియు భారతముయొక్క ఛాయమాత్రమే వచ్చినదిగాని భారతము గూడ రాలేదనియు సంస్కృతమునుండి సర్వమును గ్రహించితి మనుట అసత్యమనియు బల్కిరి.

తేనుమళ్ళ రాజగోపాలరావుగారు— నేను జెప్పినదేమనగా ఆంధ్ర భాష సంస్కృతము లో నుండి అలంకారములు మొదలగు నవి పలసినంత వరకు తీసికొన్నారము. భాష పెరుగవలసియున్నది. సంస్కృతము కావలసియుండిన విద్యార్థులు ప్రత్యేకముగ చదువుకొనవచ్చునని జెప్పెదను.

శ్రీ ఉమాకాంతంగారు— మరల మాట్లాడుచు అలంకారములు మొదలైన వానిని తీసికొనలేదనియు, సంస్కృత భాషాజ్ఞానములేనిచో విద్యార్థులు భాషను నేర్చుకొనటగాని, వృద్ధిజేయుటగాని కానింపలేదనియు, మూలము సృష్టించుటకు, ప్రత్యయములను కల్పించుటకు సంస్కృతభాషాజ్ఞాన మవసరమనియు బల్కిరి. “విద్యార్థుల భారమధికమగునను వాదన గలదు. ఇదివరకు నాలుగుగంటలు తెలుగున కేర్పరచిరి. నాలుగుగంటలలో మాకుగంటలు తెలుగునకు ఒకగంట సంస్కృతమునకు వినియోగింపవచ్చును. తెలుగునకు మాకుగంటలు చాలు. “భోర్లు ఆఫ్ పండితులు” ఈ ఉద్వేగమును తొలగించుట కిది మరకే నిర్ణయించితిమి. ఈ భాషను అభ్యసించుటవలన ప్రత్యేక పరంపరప్రయోజనము లసంఖ్యాకములని పల్కిరి.

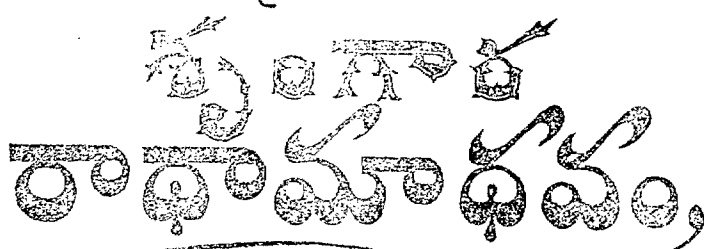
అధ్యక్షులు

సభను ముగించుచు స్వభాష అభివృద్ధికొంచవలెనని తామును కుకూపాలముతో నున్నామనియు కాని దానికి సాధనమేదియను విషయము నాలోచించవలెననిరి. తెలుగుభాష యభివృద్ధిజేందుటగాను కృత్రుత్వములను, కొన్ని ఆంగ్ల పదములను, ప్రస్తుతము దేశములో సర్వజన సుబోధకములై వాడుకలో నుండుపదములను జేర్చుకొనుట వామను సమ్యక్మే. కాని ఆపదముల భాతువులేవియో ఎరింగియుండవలదా? సమాసము, సంధి మొదలగువాని సంస్కృతమునుండిగై గ్రహింపవలయునను విషయమును పండితులెల్లరు అంగీకరించుచున్నారు. క్రొత్తపదములను సృష్టించుట కెవ్వరు అడ్డువచ్చుటలేదు. కాని వానికైనను ఒకక్రమము, నిబంధన యుండుట వాంఛనీయము. ప్రథమమున తెలుగు వ్యాకరణము సంస్కృతముందే వ్రాయబడినది. కావున తెలుగు వ్యాకరణము ను నూతనపద్ధతిలో రచించవలెననినను సంస్కృతభాషను నేర్చియుండుటానశ్యకమగుచున్నది. ఇచ్చనచ్చిన దేశీయములను వాడుటవలన గ్రాంథికముకంటెను గ్రామ్యము అర్థముగాశాలదు. తెలుగు సారస్వతము సంస్కృతపదభాషాశ్యమని అంగీకరించిన సంస్కృతభాష సభ్యునియట ఎంతటి ప్రధానావశ్యకము? సారస్వతము మారుమందును, తెలుగు సారస్వతము గద్య, పద్యములుగూడ మారవచ్చును. కాని మన వాఙ్మయమునర్థము జేసికొనుటకు సంస్కృతజ్ఞాన మవసరము. వేర్వేరుభాషలనుండి గ్రహించి సమన్వయించగ తత్ఫలితముగ మహాసారస్వత మేర్పడును.

శృంగార గ్రంథ మాల.

ప్రథమకుసుమము.

వెలువడినది.

వెలువడినది.

ఇట్టి సర్వాంగసుందరమయిన శృంగార ప్రబంధమిందవర కాంక్షలు కనివిని యెరుగనని ఘంటాపథముగ చెప్పుచున్నాము. ఇందు రాధామాధవుల శృంగారలీలలు రాధామాధవుల ప్రహసనరాగము. రాధావిరహము, శుకసంజేశము, రాధామాధవుల సంవాదము, సునతులసంభాషణములు, రాగరాశోక్తులు, మాధవుని మంచలింపులు నిందు నెరజాణతనపు నేర్పుతో నిర్వహింపబడినవి. రాధికాసాంస్కృతికమౌళి మేలుబంతి అత్యద్భుతమగు రాధామాధవుల శృంగార చిత్రపటముతో సువర్ణాకరములుగల కాలికొలైండుతో శ్లేషరైలు పేవరుపై ముచ్చటకు నచ్చుమాధుతో విరాజిల్లు శృంగారాధామాధనము.

మేనేజరు, శృంగార గ్రంథమాల, పోస్టుబాక్సు 110, మద్రాసు.

గుంటూరు

(స్వదేయవిశేషి)

రైల్వే ప్రమాదము

మార్చి 9:— శివరాత్రి జెల్లినమరునాడు ప్రత్యేకరైలు బండిలో మంచికలపూడి కావరమును, వైకుంఠము, 20 సంవత్సరముల మాపుకట్టు సుబ్బరావును నతను సಂಬూరు వద్దదిగ్రామమునకు పోనిప్పునిది రైలు ఆగకపోవుటచే రైలునుండి దూకెను. కుడికాలు తెగిపోవుటచేగాక వామభాగమంతయు చితికిపోయెను. వెంటనే గుంటూరు ఆసుపత్రికి డిసికొనివచ్చిరి. రాత్రికి ఆయన చరిపోయెను. బంధువులందరవచ్చిరి. ఉదయమున శవపరీక్ష జరిగెను.

బదలాయింపులు

24 సంవత్సరమునుండి మాజిల్లా విద్యాశాఖాధికారి గానున్న క్రిచావలి మార్కప్రకాశరావుపంతులుగారిని బందరుకు బదలాయించిరి. వారిస్థానే బర్హరినుండి అబ్దుల్ హామిద్ గారు వచ్చిరి. ఉభయములకు చాలబంధులు గావింపబడెను.

10 వ హిందూ మహాసభ

డా॥ మూంజిగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొన

బడుట

పోట్నూరు, మార్చి 9:— ప్రథమ హిందూ మహాసభ ఆహ్వాన సరి ఘమవారు నిన్న సమావేశమయి రానున్న మహాసభకు అధ్యక్షుని యెన్నుకొనిరి. 22 రాష్ట్రములు నామినేషనులంపినవివి డా॥ మూంజీ, ఎం. ఆర్. జయకరగార్లు శేర్లు సూచింపబడెను. అందు మూంజిగారి కెక్కువ ఓట్లు వచ్చినందున ఎన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

రెంగళూరు, మార్చి 8:— పోలీసురక్షణనుండి పాపాయిని వెంటపతి నాయుడుగారు పట్టుబడిరి. (అ. ప్రె.)

రెంగళూరు, మార్చి 7:— తిరువేంగడం అయ్యంగారు ఇంటియందు బండిపోటుపడి కంకళమును వేయూపాయిల విజయల ఉంగరమును దొంగిలించి చెవులుదద్దులు తీయుచుండగా అయ్యంగారి భార్య శోకలీడెను. ఆమె దుద్దులు లాగికొని దొంగలు పారిపోయిరి, పోలీసువారు వెదకుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

నోటిసు

నెందలూరు డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో

అనలు నెం 565/1927

వాది:— శానపాటి సుబ్బయ్య

ప్రతివాది:— సూరేటి ప్రసన్నయ్య

ఈరెంబరు ప్రతివాదిపయన లెక్కబాబకు బాకీకిగానురు. 1918-4-8 లను యాదావా దాఖలుచేయున్నాడు. ప్రతివాది హాజరై తనవాదము జరుపుకొనుటకు తే 21-8-27 దికి వాయిదావుంబున్నది అటు వాయిదానాటికి ప్రతివాది హాజరు కానివట్లు దావాలో యెక్కువగా డిక్రీచేయబడును.

తే. లక్ష్మీనరసయ్య

నందియూత్

జి.డబ్ల్యు.

ప్రాచీనాంధ్ర వ్యాకరణములు సంస్కృతములగుటచు, మన అలంకార శాస్త్రములు సంస్కృతభాషనుండి తెనిగింపబడినవి. ధాతువుల నెరుంగగోరిన సంస్కృతభాష సభ్యునియవలెను. తెలుగుభాష ఉత్తమమా సంస్కృతము ఉత్తమభాషయాయను ప్రశ్న గాదు. రెండును ఉత్తమభాషలే. సంస్కృతమునకు తెలుగునకన్న జెట్టిననుగూడ అంగీకరింతుము. తెలుగు సాగస్వరమును నూతనమాధునకు ద్విప్పవలెను. భాషకునిలుకడలేదు. అభివృద్ధినించవలసినదే. కావున అందులకే సంస్కృతభాషాజ్ఞాన మావశ్యకమని పల్కిరి. పిమ్మట తీర్మానము వోటుకుజెట్టబడి అత్యధికసంఖ్యాకలచే ఆమోదింపబడెను.

అధ్యక్షులను సభాసదులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

బీహారు శాసనసభ

స్వరాజ్యవాదుల ప్రతిపాదన వీగిపోవుట

పోట్నూరు, మార్చి 9:— 53 గురు ప్రతిపాలురును 35 గురు అనుమానరతో స్వరాజ్యవాదుల మంత్రుల జీరకులందు 115,911 రూపాయల తగ్గింపు వీగిపోయెను.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ నిరసన

115911 రూపాయల మంత్రుల జీరకులందు తగ్గింపునుపపాదించి స్వరాజ్యవాది కృష్ణచెల్లపాపెయ్యగారిట్లువాదించిరి. 6 వ డిసెంబర్ నాడు రూలు, 10 వ రూలు 53 వ కెక్కును లోని 3 వ రూలు 82 వ కెక్కును 72 కెక్కును మంత్రులను నిరక్షకులుగ చేసిన గవర్నరును సర్వాధికారిగ చేయుచున్నది. 1891 లో నూటికి 3. 1 యు 1921 లో నూటికి 5. 1 యు 1925 లో నూటికి 5. 6 ను అక్షరక్షానమున్న వారున్నారు. విహారుదేశమంతటిలోను చాల అనుభవమున్నది. సంస్కరణలకు ముందే వృత్తి విద్య ప్రారంభించిరి. గాఢమంత్రులు ఉచ్చింగి గర్వపడవలసిన యావరములేను. శ్రీ సరసమాల గారు ఉపపాదన నవహరించిరి.

శ్రీ కృష్ణ సింగు గారు స్వరాజ్య పక్ష నాయకులు ఉపపాదనను బలపరచుచు మంత్రులందరుచాల గౌరవముగలవని స్వంద్య ప్రభుత్వమునుసంబంధించెదను. ప్రజాశాసనమందుగవర్నరుకు మంత్రులకంటె ఎక్కువమధికారగలవగుననుట వైచేయి. మంత్రులకు వలయునంత భనములేదు. ప్రభుత్వ విధానమునందు మార్పులేకున్నను నిర్వేషముననున్నది. దీనికి మంత్రులే ఒప్పుకొందురు. ఈ యంత్రమును సాగనీయుట ఇది ప్రజాప్రభుత్వముగావని యందరకును తెలియగలదు. ఆధికారములేని ప్రభుత్వవిధానమునకు డెట్టెట్లయగలము. కొందరు ఈ ఉపపాదన ప్రమాదకరమనిరి. కాని అందరకును నేనుచెప్పినది నిజమని తెలియను.

చంద్రశేఖర ప్రసాదనారాయణ సింహగారు ఉపపాదనను ఎదిరించిరి.

రాయశిరాజ కృష్ణగారు ఉపపాదన బలపరచిరి.

అంత విద్యాంగమంత్ర “నా అభిప్రాయము లందరకును తెలియును. విధానమందు చాల లోట్లున్నవి. విధానము మారవలెనని గోరుచున్నాను. మాచేతనై నది చేసివాము.” అనివిద్యాభివృద్ధినిగూర్చియు చెప్పిరి. వ్యతిరేకులు 53 గురు అనుటచే తీర్మానము వీగిపోయెను. తరువాత 50995.15 రూపాయలను సభనా రామోదించిరి. న్యాయవిచారణ విషయమైచర్చజరుగుచున్నది.

(అ. ప్రె.)

వైట్స్ కౌన్సిలునభ

అధికారతరలవిజయము

జాతీయమిత్ర ప్రతినిధుల నాయకుడుగ భారతీయుని నియమించవలెనను తీర్మానము అంగీకరించబడుట

నూతన డిల్లీ, మార్చి 9:— ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపక్షాలకుగల వైట్స్ కౌన్సిలుసభలో సేతు సర్ పి. నేతగా తీర్మానము, జాతీయమిత్రసభకు ఇండియానుండి బోవు రాయబారవర్గమునకు నాయకుడుగ భారతీయునే నియమించవలెననునది, 25-18 ఓట్లతో సంగీకరించబడెను.

ఇదిగాక మరిరెండు అధికారతర సభ్యుల తీర్మానములు చర్చింపబడెను. గౌ. సర్ పి. సి. రామస్వామి అయ్యరుగారు యీ చర్చనంతయు గౌరవప్రేక్షకుల స్థానమునుండి పరికించుచుండిరి.

జాతీయమిత్ర ఖర్చులక్రింద యికముందు జర్జనీ కొంత భరించున కాన ఇండియా చెల్లించుమొత్తము కొంత తగ్గగలదనియు, యీ సంవత్సరము సుమారు 717615 ఉంచుదనియు ఎన్. ఆర్. దాసుగారు నేతగారికి ప్రత్యుత్తరముగ జెప్పిరి.

ఓడవుల విక్రయము ప్రభుత్వస్వాధీనముక్రింద నుంచుట

వైట్స్ కౌన్సిలువారిందు ఓడవులన్నియు తగురీతిని విక్రయించబడి బాగ్రతగ నుపయోగించునట్లు జూచుటగాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు వెంటనే ఓడవుల విక్రయమును తమ స్వాధీనమునందుంచుకొనవలెనని సర్ ఇబ్రహీము జాఫరుగారు ప్రతిపాదించిరి. వైట్స్ కౌన్సిలువారు తమతోగల అనవసరముగ నెక్కువ మోతాదుల నొసంగుచుండుటచే చాలవత్తము కలుగుచున్నదని చెబుచు వైట్స్ కౌన్సిలునందలి ఉపన్యాసముల నుపయోగించిరి. సల్లవందు మున్నగు నివాసదార్థములనుగూర్చి తాను జెప్పదలచుకొనలేదని, ఫార్మకోపియా ననుసరించి ఉచితరీతి జ్వరగమలు తయారగునట్లు జూచుటకై యీచర్చయే మియు అడుగునందెనని, ప్రజలకు యీ జ్వరగమలవలన గలుగువాదన తొలగింపవలెనని.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లన్నియు వైట్స్ కౌన్సిలునకుపయోగపడు ఓడవుల వ్యాపారమును తమస్వాధీనమునందుంచుకొనవలెనని సర్ ఎం. దాదాభాయిగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి.

దా. రామరావుగారు తీర్మానమునెదుర్చుచు, వైట్స్ కౌన్సిలు ఓడవులను యెప్పుడు రోగనివారణకు తప్ప వేరవనులకుపయోగించవలెననునట్లు వైట్స్ కౌన్సిలువారి యొగనివా రీతీర్మానమున ప్రతిపాదించినందుకు చింతింపవలసియున్నదనియు జెప్పిరి. మేజరు జవరలు వైట్స్ కౌన్సిలుగారు సవరణను బలపరచిరి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములపై తగుయోగ్యుల జేయుచున్నవని, దీనివలన దేశీయ వైట్స్ కౌన్సిలుకు చాలహానికలుగునని జెప్పి దేశికాచారిగారు తీర్మానము సవరణగూడ నిరాకరించిరి. తీర్మానము సవరింపబడినరీతిగ సంగీకరించబడెను.

అడవులచట్టము, సవరణ

1878 సం॥ అమలు జరుపబడిన అడవులచట్టమును సవరించుటకు ఉపసంఘమును నియమించవలెనని అనుగ్రహ నారాయణ సింగుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఈవిషయమున రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల అభిప్రాయమును తెలిసికొనవలెనని సర్. మ. దాదాభాయిగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. రామదాసు పంతులుగారు సవరణను బలపరచిరి. ఈవిషయమున రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు నివర్తితొచినట్లు వారు సవరించు కొనవచ్చునుగాని అందరికరప్రసక్తి యిక్కాన్నిలువారు సవరింపరాదని గౌ. హబిబుల్లాగారు డెలివీరి. సవరింపబడిన రీతిని తీర్మాన మంగీకరించబడెను.

జాతీయమిత్ర రాయబారము

భారతీయ నాయకుడు

జాతీయమిత్ర సభకు యికముందుబంపు భారతీయ రాయబారులకు నాయకుడుగ భారతీయునే నియమించవలెనని గోరుదు సర్ ఫిరోజ్ నేతగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు యిట్లుప్రశ్నించిరి:— ఈవిషయమున యిదివరకు కొన్ని తీర్మానములుగలవు. భారతీయుని నియమించ ఆశక్తిగలదని దా

సుగారు నిరూపింపియుండిరి. నిరూపింపరాదు వర్గమునకు ఆంగ్లేయులను నియమించినపుడు సే నిక్కడ లేదు. భారతీయ నాయకులు సి. స్వా. ప్రభువు, గౌ. వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రి, సర్ ఆ. లి. ఇ. మా. ము, గార్లు యీ ఉద్యోగమునకు తగియుండలేవాయని ప్రశ్నించుచు నేను లండను పైమ్స్ లో వ్రాసితిని. ఈ విషయమున వైట్స్ కౌన్సిలు సెక్రటరీగారిచే సర్వాధికారముని సర్ మహమ్మదుసాఫీ, దాసు గార్లు యిదివరకు చెప్పియుండిరి. జాతీయమిత్రయందు అంతర్జాతీయ విషయములు విదేశ సంపర్కములగుర్చిచర్చింపబడునందురు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకుగూడ విదేశములతో సంపర్కము గలదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునందును భారతీయులు యీ పనికి తగియుండలేదా. బ్రిటిషు కాబినెటుసభ్యులు కాక పోయినను ఆంగ్లేయునే నాయకునిగా యెల్లప్పుడు నియమించుట అనవసరము అన్యాయము. భారతీయులలో తగినవాడులే డని లోపము నూచించును. సర్ హబిబుల్లావంటి వారిని నియమించవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వము వారే వైట్స్ కౌన్సిలుగారికి డెలియజేయవలెను.

ప్రభుత్వ సమాధానము

ఎన్. ఆర్. దాసు, లామెంబరుగారువారు నీరు డివిషయమున జెప్పినపుడు ప్రభుత్వమువారికి నేమియు రిశ్చయపరచలేదని చెప్పియుంటిని. ఇప్పుడు అంతకుమించి చెప్పవలసినదేమియులేదు. ప్రభుత్వమువారికి తీర్మానమునందలి భావముయోడలయెంతయు సానుభూతిగలదని జెప్పి తీర్మానమును తామంగీకరింపజాలవని. నిరూపింపవలసినది 4 గురు భారతీయులు ఇరువురు ఆంగ్లేయులుగలరు. కావున రాయబారమునందలి భారతీయుల సంఖ్యయే అధికముగనన్నది. గావున సంఖ్యపై చెంది తీర్మానము నుపసంహరించుకొన గోరెరి. భారతీయులలో సమర్థులులేరని నూచించు ప్రస్తుతాచారము తొలగించవలెనని గోరుదు సర్ ఉమరు హయతుల్లాగుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

భారతీయుల కవమానకరము

దేశికాచారిగారు లామెంబరుగారి వాదము నచ్చలేదని జెప్పిరి. జాతీయమిత్రయందు ఇంగ్లాండునకెక్కువ బోక్యమున్నచో భారతరాయబారవర్గమునకు భారతీయుడే నాయకుడుగ నుండరాదో తెలియవచ్చును. మరియు నాయకుడుగనుండు భారతీయుడు అన్నట్లు జరుపవలసిన కార్యమును తానే నిర్ణయించుకొనవలెనని. కవర్తీగారు ఇదివరకు జాతీయమిత్రసభలో విరివిప్రతినిధి ఇండియా ప్రతినిధిని యెంతోజేసిన విషయము నూచించి భారతీయుని నాయకునిగా నియమించుట కియొక్క ఆంకమే చాలియున్నదని చెప్పిరి.

సర్. మనీగ్జీ దాదాభాయిగారు తటస్టులగ నుండగోరిరి. సర్ నేతగారు చర్చకు బదులుజెప్పుచు దాదాభాయిగారు యిదివరకు రెండు సార్లు యీ తీర్మానమునకు ఆనుకూలముగనుండి యిప్పుడు తటస్టులగున్నారు. ప్రభుత్వమువారు భారతీయునే నాయకునిగా నియమించు మని యిదివరకు జెప్పినను యిప్పుడు బదులుపడిరి. ఇతర దేశములన్నియు ఆయా దేశీయులనే ప్రతినిధులుగ నంపుచున్నవి. ముఖ్యముగ తమ హక్కునునదల నంపుచున్నవి. ఇండియాగూడ నట్లే జేయరాదు! అని ప్రశ్నించిరి.

తీర్మానమునెక్కట

తీర్మానము ఓటునకు జెప్త 28 గురు అనుకూలముగను 18 గురు ప్రతికూలముగ నుండుటచే అంగీకరించబడెను. సర్ ఆర్థర్ ప్రాము, సర్ జానుబెలు, సర్ మ. దాదాభాయి గ్రే గార్లు తటస్టులగ నుండిరి.

కాసనసభ్యుల హక్కుల విచారణ సంఘము శిఫార్సులను అమలు జరుపవలెనని గోరు రామదాసు పంతులుగారి తీర్మానము మునాదు గర్హించుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి. సభ నాటికి ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

పాలకొల్లు చెరనుగారి కేసు

ముద్దాయి విడుదల - సర్వత్ర సంతోషము

పాలకొల్లు, మార్చి 9:— పురపాలక సంఘాధ్యక్షునిపై లేబడిన కేసులో ముద్దాయి బి. వి. సుబ్బారావుగారు నిన్న పెరవలిలో 4-30 గంటలకు విడుదలయ్యెదెను. సాయంకాలము 6-15 నిమిషములకు వేలకొలిపి జనులు సమావేశమై వారిని పువ్వుమాలాలంకృతులచేసి ఊరేగింపుతో వారి ఇంటికి తీసికొని పోయిరి. పెనుముచ్చ సోమరాజు.

మధ్యపరగణాల కాసనసభ

బడ్జెటు చర్చ

మంత్రులకు సాలునకు రెండు రూపాయల డీలేము

కర్నే సెటిల్మెంటుల ఖర్చులు తగ్గించుట
నాగపురము, మార్చి 7:— బడ్జెటుపై స్పీకర్ న్యాయసభ సాయంకాలము ముగిసెనది. రాసువేంద్రరావుగారు సభ్యుల వ్యాఖ్యానములకును ఖండనములకును జవాబిచ్చుచు మంత్రుల విధానమును తెలిపిరి. పై నాన్సుసభ్యుడు జవాబిచ్చిన తరువాత సభ నాటికి ముగిసెను.

అనధికార సభ్యులందరను జాతీయపునర్నిర్మాణమునకు తగు ఖర్చు బడ్జెటునందు నూచింపబడలేదని వాదించిరి. వీరూరు సభ్యులు వ్యవసాయదారుల కిచ్చినరెవిన్యూలు చాలవనిరి. ప్రాథమిక ఉన్నత విద్యలకు ఎక్కువ సామ్య ఖర్చుపెట్టవలెననిరి. ఇంజీరులు ఉద్యోగులకు పెద్దతీతములేలయని ప్రశ్నించిరి. చర్చజరుగుచున్నది.

ప్రజామిత్ర శాఖలపరిపాలనావిధానమును మార్చవలెనని చాలవంది సభ్యులు నూచించిరి.

ఇరువురు స్వరాజ్యవాదులు మంత్రుల తీతము రెండు రూపాయలుండవలెననియు వర్ధిల్లినగారు మొత్తమునందు 76 వేలు తగ్గింపవలెననియు ఉపపాదించురు.

జాతీయపక్షమువారిలో నిరువురు నెలకు మంత్రులకు రెండువేలతీతముండవలెననియు మరికొందరు వేయిరూపాయలు తగ్గింపవలెననియు నూచించున్నారు.

మార్చి 8:— నేడు తిరిగి సమావేశమై ప్రశ్నలకు సమాధానములో సగిన తరువాత 1927-28 బడ్జెటునందలి గ్రాంటులను ఆమోదించిరి. తగ్గింపులకుగాను సుమారు 550 ప్రతిపాదనలుగలవు. భూమిశిస్తును మొదలు చర్చించి, దానిపై సుమారు తగ్గింపుప్రతిపాదనలుగలవు. చాలతగ్గింపులు సర్వ సెటిల్మెంటుల గూర్చియే.

80 ప్రశ్నలను 36 ప్రశ్నలకు మాత్రము జవాబులియబడినవి.

కే.ఎ.గారి మొదటిభూమిశిస్తులో 54882 రూపాయల తగ్గింపు ఓడిపోయెను. చాలవంది స్వరాజ్యవాదులు ప్రభుత్వముతో ఏకీభవించిరి.

సర్వ సెటిల్మెంటులగూర్చిన 55 వేల తగ్గింపును సభ వారామోదించిరి. అధికసభ్యుడు సెర్టిఫైచే సెడను విజేదరించినను తగ్గింపునకు 88 గురు అనుకూలరును 19 గురు వ్యతిరేకులునుగలవన తగ్గింపు ఉపపాదనమే నెగ్గెను. (శ్రీ ప్రెసు.)

ఉపాహారానంతరము కాసనసభవారు సెటిల్మెంటు విధానమునందలి అసమ్యక్తి తెలుపు ఒకరూపాయి తగ్గింపు సంగీకరించిరి. 30 మంది అనుకూలరు 17 గురు ప్రతికూలరు తిరిగి శేపు సమావేశమగును. (శ్రీ ప్రెసు.)

మార్చి 9:— చిన్ని పీనుగారి అభ్యుత్తరక్రింద తిరిగి సభ సమావేశమయ్యెను.

వైద్యగారి ప్రశ్నకు సమాధానము ఇచ్చుచు సత్తాజూదమువలన ఒకడు ఆత్మహత్యచేసికొనెననియు నొకడు తన భార్య నమ్మిననియు తెలిపెను.

ఉపాహారసమయమునకు 1991560 రూపాయల నామోదించి భూమిశిస్తులో 951140 రూపాయల తగ్గించిరి.

ఎక్సైజు నుండి 1559950 రూపాయలగోరెను. అంత దానిలో 13200 రూపాయల తగ్గింపునకు ఉపపాదనచేసిరి. పతకుగారు మంత్రుని విధానమును చెల్లడింపుమనిరి. నెల్లు మగారు మాటాడిన తరువాత సభ ఆపివేయబడెను. (శ్రీ ప్రెసు.)

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయసభ

ఒడంబడికకు అనుకూలాభిప్రాయ ముండవచ్చును

కలకత్తా, మార్చి 10 — జొహాన్నెస్బురునుండి ఆంధ్రాసుగారు వైట్స్ కౌన్సిలుపత్రము యిట్లుతీసినది. — దక్షిణాఫ్రికా భారతీయ సమాసభ శనివారము జరుగును. ఒడంబడికనుగూర్చి చర్చించి భారతీయుల అభిప్రాయము విశేషముగ ప్రకటింతురు. ట్రాన్సువాలు రాష్ట్రపు ప్రతికూల తగ్గింపున్నది. నేటానుకేటపునుండి ప్రతినిధులు పూర్తిసంఖ్య వత్తురు కాంగ్రెసు అభిప్రాయము అనుకూలముగనే యుండను. విశేషముల ప్రాకూల్యత తగ్గిపోవుచున్నది.

స్వాంగుపా పరిస్థితులు

జాతీయవాదులకు సహాయముచేయు ప్రయత్నములు రుక్మిణి, మార్చి 7 — స్వాంగుపా పరిస్థితులందు క్రొత్త మార్పులు లేవు. ఒక్కజపాను నాకాదళము కొంతసంఖ్య మాత్రమునచ్చి జపాను ప్రతియంత్రాలమనులను గాపాడుచున్నది. చుట్టుప్రక్కల పోరాటము తక్కువే. కాని చీనా ప్రతిపక్షము యుద్ధప్రయత్నములను విస్తారముగనే జేయుచున్నది. సూచో ముగముగ దక్షిణదేశము ఏగురుచ్చి. వీరు స్వాంగుపా స్వాంగింగు కైల్వేను బట్టుకొను తలంపుతోనే పోవుచున్నారట. దినుసుంగునదేనలు కెతిలోనున్నది సూచో పట్టణము.

ఆందోళకుల ఏర్పాటులు

స్వాంగుపా, మార్చి 7:— కార్మికసంఘములు ఎగరమును జాతీయవాదులు వశపరచుకొనుటకు సహాయము చేయుచున్నది.

విదేశీయులను పోల ఎత్తైన ఇండ్ల నిర్మణములనుండి

ఆందోళకులు కరపత్రములను ఎగరవేసిరి. నాటిని జాతీయవాదుల విమానములనుండి వేసిరి. స్వాంగుపాకు దగ్గరలోనే జాతీయపైద్యములనువని చీనావారికి తోచునటుల ఇట్లు ప్రచారము పలుకుచున్నారు.

500 మంది జపానుప్రతిమిల్లును గావలిగాయుచున్నారు. అందులో ఒకమిల్లుయధికారి మిల్లుపనివానిచే తుడిగా త్రుడాయెను. ఇంకొక మిల్లులో యజమానుని జంపెదమని భయపెట్టుటచే 2000 పనివాండ్లను పనిలోనికి రానియ్యలేదట.

నావికుల ప్రయత్నములు

హంకాంగు, మార్చి 6:— క్యాంగులోనున్న నావికసంఘమువారు కమ్యూనిస్టుసంఘముగ ఏర్పడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. హంకాంగుతో సర్దుకముచేయు ప్రతి సాగయోడలోను కమ్యూనిస్టు రంగము నేర్పాటుచేయ ప్రయత్నించుచున్నారు. హంకాంగులో సమ్మెగట్టుటకు ఈ ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. నదిలోపోవు సాగయోడనావికులు సమ్మెగట్టుటచే జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

రైల్వే సమ్మె

స్వాంగుపా, మార్చి 7:— సాయుధులకు పట్టు కొంతవర సమ్మెగట్టుటచే భయపెట్టుటచే స్వాంగుపా స్వాంగింగు రైల్వేపనివాండ్లను సమ్మెగట్టిరి. ఇంతవరకు ఒక్క-వూచంగు శాసిత ప్రతిబంధక మేర్పడినది.

నింగ్లోలో ప్రతికూల బ్రిటిష్ ప్రచారము

జాతీయవాదులు ఎగరము నాక్రమించుకొన్నప్పటినుండి ప్రతికూల విదేశీద్యమభావములు పెచ్చుపెరిగిపోవుచున్నవి. అతిభయంకరముగ నున్నది. ఆకారముండేసి కెట్టెను పొగయోడ నింగ్లోకేగెను. నింగ్లోలో గావ ప్రకటనములు అంటింబడెను. బ్రిటిషుమతితోగలవై ముఖ్యముగ దాకి వెలిసిరి.

చిలికగట్టుట

హ్యూంకో, మార్చి 7:— కోమింటాంగు చర్చములో చిలికగట్టెనటులకు సాక్ష్యమున్నది.

హ్యూంంగులో సార్వజనికసభలో చియంగుకేషేకు శ్రేష్ఠుని చేరిపెను. కమ్యూనిజమునకు ఒకటి ఆధికలాభమున్నది. కొన్ని దేశపరిస్థితులకు దానిని అనుసరింపజేయవచ్చును. కాని చీనాకు మాత్రము అది హానికరమనిరి.

విదేశీయులను చేపట్టవలెననియు దానిచే కే.శము గట్టననియు చియంగుకేషేకునేనని చేరిపెను.

ఉత్తరదేశీయసేనాని క్యాంటునులతో జేరుట

స్వాంగుపా, మార్చి 7:— ఆనిశ్యోరాప్తు వైసికగవత్తురు క్యాంటును పక్షములో జేరెను. ఆతనిపేరు చక్రావర్తయాగోగారు. పూహూకు నేనలను గొంపోవుటకు బ్రిటిషు పొగ

యోడను స్వాధీనము జేసికొనుటకు చేసుకేనలు ప్రయత్నించెను.

కాని బ్రిటిషు యుద్ధసౌక అడ్డుకొనెను

భారత సేనలు

భారత సామ్రాజ్యసభతో

ఆలోచించి స్వాంగుపాకు పంపవలెను

లండన్, మార్చి 7:— భారతసామ్రాజ్యశాసనసభతో ఆలోచించుకొనే భారతసేనలను స్వాంగుపాకు బంపిరిని కామన్వెల్త్లో వింబుటకు ప్రభువు క్వీన్ గారికి తోచుకేకెను.

సోవియటుల ఆక్షేపణ

సికింగు, మార్చి 7:— చాంగు సంపంగుసేవలోనున్న క్షేత్రరక్షియములు సోవియటుల గయోడను బట్టుకొని, తమ చీనా సేనను మందుకుందునానుకూల గొంపోవుటకు బట్టుకొని దనియు ఆసాగయోడలోనున్న సికింగుని ప్రకాశికలను రాజ్యాంగవ్యాపకముల ఆపుజేసిరినియు ఇంగ్లంతి ఏమైనచో తోయననియు కోరవందరిని తక్షణము విడిచిపెట్టవలెననియు ఆసాగయోడను గమ్యస్థానమును జేరునటుల తక్షణము జనలను లెననియు, ఇందులోనున్నవారి ప్రాముఖ్యము, క్రింది చీనా ప్రభుత్వమువారే ఉత్తరవాదులనియు అవసరమున పరిహారమును గోరవనునియు సోవియటులు చీనావిదేశాంగకార్యాలయమునకు ఆక్షేపకతలు నంపిరి. కాని అసమ్మతిని జేలుపుచు.

బ్రిటిషువారి క్రింగును బ్రిటిషును నావిక్కుచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

బల్గేరియాదురంతము

దానిను అధికారిని చంపుట

ఇంగ్లండ్ ప్రవేశించుచుండగ బాంబుతో గాల్చుట

సోఫియా, మార్చి 7 — రాజకీయ పోలీసుకాఫ్లాన్యములకు ఇకనొకమోపుగారిని ఇంగ్లండ్ ప్రవేశించుచుండగా బాంబుతో గాల్చి చంపిరి. కాన్ఫెస్షన్ నీవకోతెలియలేదు. వారి పోయినాదు.

జపానులో భూకంపము

కొకియా, మార్చి 7:— నాగాయ, కోటా, సాకా, కోమ పట్టణములందు మూడు నిమిషములు ఆగ్రామిం భూకంపము గల్గెను నట్టవం గాతేడట.

రషియా విప్లవములకు

తయారయినది

కెరెక్ స్కీగారి చుట్టినాయము

లండన్, మార్చి 6:— క్రాంతి రషియానుకూల కెరెక్ స్కీగారు న్యూయార్కు పత్రికా ప్రచారకందము నుద్దేశించుచు ఇట్లు దానిని — మార్చి 29 వంద రషియనులు విప్లవమునకు సిద్ధముగ నున్నారు. బోలిషివిజమును ఎల్లప్పుడు నెత్తుకొని పనిచేయుచున్నారు. అందుచే రషియా ప్రభుత్వము కష్టస్థితి కలుగొనుచున్నది.

ప్రభుత్వముగారి పక్షితులన్నియు అసంవృత్తము నందుచుచే వెబ్బుంతయు చచ్చి అయిపోయినది కమ్యూనిస్టు పరిపాలనను ఆర్థికశిష్టలతో కూడట తప్పదు.

నేకు కన్యాయ రషియా కన్యాయ మంతయు అయిదవమే వైపులు, పనివాండ్లు ఇప్పుడు కెరెక్ స్కీగారి విప్లవముచేరు లక్షలకొలది ఎంతకే యున్నారు 15,000,000 రైతులు విప్లవసాయముతో బ్రతుకజాలచున్నారు. ఎగరములకు జేరుకొనుచున్నారు. జాబిపాలనకు క్రింద నున్న వానికంటె తక్కువ పనిగో పరిశ్రమ లున్నవినుకొనుచున్నారు. ప్రజలు మోసమాతిమని గ్రహించిరి. ఇప్పుడున్న రాంతి రానున్న తుపాసుకు నూనన. విప్లవమునకు వ్రాసము ఏపరిస్థితులున్నాయో యిప్పుడును అపరిస్థితులే యున్నవి.

జపాను చక్రవర్తికి కొడుకు గలుగవచ్చును

లండన్, మార్చి 6 — జపానుచక్రవర్తికి కొడుకు గట్టుననుకొనుచున్నారు. ఇప్పుడు ఆక్సుఫర్డులో జరుపుచున్న చినిజా రాకొమరుని పని త్రోసిరాజు అవుతుంది. ఆతనికి సింహాసన ముచ్చ ఆత అంబిరించెను. ఆగష్టులో పురుషునచ్చునట.

నికరగ్యా పోరు

సంధిప్రయత్నములు చెడుట

న్యూయార్కు, మార్చి 7:— నికరగ్యా పోరాటమును మాన్పి సంధి కుదుర్చుటకేగిన రాయబారప్రయత్నములు విఫలమైనవి. వారు తిరిగి వచ్చిరి.

యూరప్రభువంశములు ఆదివారము స్విట్జర్లందో ఆగిరి. ఆపంపతులకు సత్కారములు ఏర్పాటు చేయబడినవి. కేపు ఎల్లంకి అగు ఆగెదరు.

కన్యాయని ఉరుగ్వేమహానికులు జేమముగ నేనున్నారు

న్యూఢిడ్, మార్చి 8:— ఉరుగ్వే మహానికులు ముగ్గురును సురక్షితముగ నే నున్నారనియు అన్ని తెగలవారు తిన్నగనే ఆపరించుచున్నారనియు తెలియచున్నది.

కేంబ్రిడ్జ్ విశ్వవిద్యాలయముకు ఆత్మహత్య జేసికొనుట

లండన్, మార్చి 6:— కేంబ్రిడ్జ్ కాలేజ్ కళాశాలయింగున్న తన గదిలో మర్దన చేసి అసు 21 సంవత్సరముల యువకుడు ఉరివేసికొని ప్రేమామందెను. ప్రాణము పోయినది.

మహాగన్ధుల ఉపైస

జేబాకేపు నాకాశయము పూర్తిగ పూర్తైనది. ఈనా న్యభాగమందున్న పంటలు నాశనమైనవి. టూచేపు కేపులో గాని, పట్టణములోగాని ఏమియులేదు. సర్వనాశనమైనది.

బ్రిటిషు కన్యాయలు

రుక్మిణి, మార్చి 7:— 1920: కన్యాయలచే పూర్తి అప్పుడే నేడుజేరుచున్నవి, పరిశ్రమలు ఇప్పుడేపుడే పూర్తికొనుచున్నవి. అందుచే మరింత పన్నులను కేంద్రముజేయరానిది జెప్పుటకు బ్రిటిషు పరిశ్రమసంఘమువారు ముందము చిచ్చిలుగారిని గవిసికొని జెప్పెనట.

బ్రిటిషు యుద్ధశిలించుటకు తగ్గించుట

రుక్మిణి, మార్చి 2:— రాజోపు సంవత్సరమునకు యుద్ధశిలించుటకు ప్రవేశకట్టెరి. చాల పద్ధతులు దిగ్గించిరి. 2384000 పానులు తగ్గినవి. వచ్చే సంవత్సరము యుద్ధశిలించుట 61000000 పానులగును.

బెల్జియము ప్రదర్శనము

రుక్మిణి, మార్చి 7:— బెల్జియం స్టేమిన్ ప్రదర్శనమునకు 150,000 చుండికి పైగా చచ్చిరి ప్రేక్షకులు. ప్రదర్శనము చాల జయప్రథముగ జరిగెను.

భారతసాకాదళ చట్టము

భారతసామ్రాజ్యసభ అంగీకరించెనా?

చట్టము నాపుజేయవలెననుట

లండన్, మార్చి 7:— భారతసామ్రాజ్యశాసనసభ భారతసాకాదళచట్టము అంగీకరించెనాయని ల్యాన్సుబరీగారు అనుగ కమిటీనివేదికమును ప్రకటించుచే వారిని ఇప్పుడు వో అంతకు చర్చించుటకు భారతసామ్రాజ్యసభకు అవకాశము గల్గెననియు, కాని తనకు అంగీకరింపవలెనను వారు ఆఅవకాశమును వినియోగించుకొనలేననియు చెలిపిరి వింబుటకు ప్రభువుగారు. దానికి ఫలయు శాసనములను జేయవలెనని కాలప్రమున శాసనసభవారిని గోరెవరు.

భారతసామ్రాజ్యసభవారు అంగీకరించుననుట దీనిని నాపుజేయరాదాయని ల్యాన్సుబరీ గారకుగ విలులేదని వింబుట ప్రభువనెను.

అసలు ఆట్ట అమలుజరుగుటకు ముందుగనే శాసనములను జేయవలసియున్నదనిరి. అంతే, ప్రభుత్వమువారు కోరినట్లు శాసనసభవారు చేయకున్నచో వారిమాటను రాజప్రతినిధి ఉల్లంఘించుటకు అధికారముందునాయని ల్యాన్సుబరీ గారు దుగ, వక్త వారింజెను. అంతటితో ఆగిపోయింది కథ.

సామాజ్య వికృత

“భారత దేశము మృత్యువును గానలే ననుట”

ప్రొ. జాన్స్ కౌగారు

లండన్, మార్చి 7:— ఇండియాను తెంగాలు గవర్నరు ఈ ప్రయత్నము జ్యోత్స్నాగారికి వింవోను సంస్కరమున అభ్యుదయము ఇట్లు చేపెట్టెను. జ్యోత్స్నాగారికి గొప్పద మంటి యున్నప్పుడు సమగ్రముగ నిర్వహించగలినట్లులే తెంగాలు గవర్నరు పదవినిగూడ జయప్రథముగ స్వీకరించి కార్య వాగమును నిర్వహించుచును.

తెంగాలు గవర్నరు క్రిము ఆటలో అభిమానమును ప్రకటింపజేసినందున చక్కనిగాదనిరి. జ్యోత్స్నా ప్రభువు భారత ప్రతిభలు జ్యోత్స్నాగారు క్రిముగాని గోల్సుగాని ఆటలో ఆటనిని నూపించునందునగాక యనిరి.

జ్యోత్స్నాగారు తమరచన విశ్వాసముతోడను ఆశీర్వాదములతోడను తెంగాలు కేసునున్నారనిరి, సర్ జాన్స్ కౌగారు. రాజకీయజీవితమును క్రిము ఆడినచో ఆహా, తీవ్రమైన నొందలి ఎక్కువ హాయిగ నుండునో గదా యనిరి. కాను మృత్యువు చేసి గోల్సు ఆటగాడులేక చిచ్చిబోవును.

సర్ జ్యోత్స్నాగారి క్రిము తీర్పు

ఇండియాలో క్రిము ఆటపట్టిగాను తెంతయు సంక్షోభ ప్రదేశము. నేను ఇండియాకు 30 సంవత్సరముల క్రితము ఈ ప్రభుత్వ క్రిమునకుతో జోతినీ, ఆవర్తముచేరగా చేరకే ఇండియాలో క్రిము ఆట ఏర్పడియుండును. క్రిము సామాజ్య సంపద, కేసుము విస్తారము సామాజ్య వికృతమైనను, సామాజ్యభాగ్యము లందరి సహకారముమీదను ఆధారపడియున్నది. ఎవరయ్యెను బలము. అదయే విశ్వరము. కౌగారు. అంతరించునట్లే అంతరికిని వివాదము. సామాజ్యమున గొప్పకేసినది, వారి రాజకీయభారతయంత్రాంగిక ఇంక నున్నయో సాధనములున్నవి. సామాజ్యమును ప్రజలందఱును పరిశీలించి యుండుటచేరనే సంఘభావమేర్పడినది. క్రిము ఆట నుంపు తెంతయో ఇందులకు తోడ్పడినది.

భారతసమస్యలు విస్తారముగ నున్నవి. కష్టమైనవి. ఉభయప్రభాగ్రతగ సమంజసముగ మహాదాహమున్న, ఆర్థికము లేకుండ కష్టసమస్యలను పరిష్కరించుటకు మూనుకొన్న ఆయ్యిని, సహజబోవును. అని జ్యోత్స్నాగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

నైనిక వ్యయము-మద్దింపులు

యంత్రములనే ఎక్కువగ యుపయోగించుట

మనుష్యులను తగ్గించుట

లండన్, మార్చి 7:— ఆర్థికవిక్రమములను నైన్యమును వ్యయమును తగ్గించబడినవిచ్చినను సామర్థ్యమునకు లోటులేకుండ ఎక్కువ శత్రువులను ఏర్పాటుచేసితిమనిరి, సర్ జ్యోత్స్నాగారు కామన్సుభలో.

ఆర్థికదళమును తగ్గించుట

మార్చి ప్రస్తావించుచు 1800 వందల తగ్గించితిమనియు అందుచే ఈసంవత్సరము 93000 పౌనులు మిగిలెననియు నుడువుచు మిగిలిన సొమ్ముతో ఆర్థికదళమునకు 8 మరసరంబులను సప్లయ చేసెదమనిరి. ఈనన్నగారు కేసుములను సప్లయ చేసెదరు. ఆధునికపక్షములన్నిటిని ప్రవేశపెట్టెదమనిరి. వచ్చే సంవత్సరము కేసుములను 238000 పౌనులను పరిశోధనకు 125000 పౌనులను ఖర్చుచేసెదరు. సాయుధశక్తులములు, యంత్ర సంబంధము సాధనములచే శత్రువులను త్రుటిలో మారణ హోమము చేయవచ్చునట.

శత్రువులను పరగూడ యంత్రములను సప్లయజేయవలెననిరి.

కన్యలను నైన్యములో 400 వందల తగ్గించవలెననిరి. మంపు చేయబడిన సంఖ్యలో 7100 వందల ఎక్కువగ గన్నించుచున్నారు. దీనికి కారణము స్వాంగుపేషు బంపినసేనయే.

ఏదేమిటో నన్న సామాజ్యపటాలమునకు కొంతబలుమును కూర్చుట ఇంకొక కారణమనిరి.

భూనైన్యములను తగ్గించుట

లండన్, మార్చి 8:— కాంతి మితవ్యముల కొనుగడు జాతీయవిశ్వాసము గలుగుటకు స్థాయిగనుచు నైన్యములతో

సంబంధములేకుండ భూనైన్యములను తగ్గించుటకు జనీవాలో జరుగు ప్రారంభ ఆయుధ విస్తరణసభలో అంతర్జాతీయ ఒడంబడికను ప్రవేశపెట్టవలెనని కామన్సుభలో కార్యక సభ్యుడు, ఆర్థిక శ్రేణ్యుగారు తీర్మానము నుపపాదించిరి.

భూనైన్యములను అంతర్జాతీయ ఒడంబడికచేతనే గాని ఇతర సాధనములచే తగ్గించుటకు వీలులేదనిరి. యుక్తార్థకాలము ఆర్థికమంత్రి జనీవాసభలో లేని అన్నిజాతులుగూడ తేరవలెననిరి. అంతర్జాతీయ ఒడంబడికలో గ్రీన్విడుగారి తీర్మానము విసిగొయెను.

నైనికబలమును నిర్ణయించుటలో భిన్నాభిప్రాయము లేకుండెను.

స్వాంత్యక్ష కమిటీ నివేదిక

సామాజ్య ప్రభుత్వ నిశ్చయము

లండన్, మార్చి 7:— స్వాంత్యక్ష కమిటీ నివేదికమును బర్మిక్లెండ్ ప్రభువు జూచెననియు, కాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమేదో ఇంకను ఆరెనికి తేరలేదనియు వింటర్వన్ ప్రభువు చెల్చెను.

సామాజ్య గతకసంఘమునకు ముందు నివేదికమును జూచెదరాయని యడుగు ప్రభుత్వమునా కేమిజేయునిశ్చయించిలో ఎప్పుడు రెండు నిశ్చయమును ప్రకటించెదరో ప్రస్తుతము కేప్టబాలమనిరి వింటర్వన్ ప్రభువు.

పారిశ్రామికసహకారము

లండన్, మార్చి 7:— పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిపన్నులు, సుంకము విషయమై ఆలోచించి పనిజేయుటకు ఆంగ్లోప్రెంచి పారిశ్రామికనాయకులు సహకారము సేర్పాటుచేయుటకు ఆలోచించుచున్నారు లండన్లో రహస్యముగ. మేలో జరుగు కార్యక్రమమును బోలీయున్నట్లు చర్చ.

జాతీయ రక్షణ చట్టము

ప్రెంచిపార్లమెంటు అంగీకరించుట

పారిస్, మార్చి 8:— యుద్ధసమయమున ప్రెంచివారందరను శ్రీపురము వివక్షతలేకుండ ప్రాంసుభౌతికవైతక జీవనమును గాపాడుటకు కత్తికట్టి పోరుటగాని, ఉరకవైకుండి కృషిపల్లుటగాని జరుగవలెనని ప్రవేశపెట్టిన బిల్లును ప్రెంచి పార్లమెంటు అంగీకరింకెను. 40 ఏండ్ల వరకు నయముగల ప్రతి మానవుడు రంగరంగమునం దుండవలెనదే. లాభములను దీసికొనకుండచేయు యధికారము ప్రభుత్వమునకే గలదు. దేశములో నున్న మానవ, నైస్థిక సాధనసంపద లన్నిటిని ప్రభుత్వము వారు వశపరుచుకొను అధికారముగలదు.

బ్రిటిషు పారిశ్రామికప్రదర్శనము

నకు నిరుడుకుంటే కొనువారును, ప్రేక్షకులును లండన్, బర్మింగ్హాములకు ఎక్కువగ వచ్చిరనియు అందగును తృప్తులైరనియు కామన్సుభలో ప్రకటించిరి.

సార్వభౌముని బిరుదము

మార్పు చట్టము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 9:— మూడవ తేదీని జేప్పబడిన సార్వభౌముని బిరుదమును పార్లమెంటు చేరును మార్పుచట్టమును కామన్సుభవారు నేడు రెండవపర్యాయము ఆమోదించిరి.

భారత నాకాదళ చట్టము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 9:— రోయల్ భారత నాకాదళమును సార్వభౌముని ఇష్టానుసారము జేసికొనుటకును పూర్తిగ భారత దేశ రక్షణమునకేగాక ఇతరపనులకు వినియోగించుకొనుటకును చట్టమున ఏర్పాటులు జేయబడెనని కామన్సుభలో అమ్యుక్తగారికి బిడ్డమొకగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. భారతనాకాదళమును ఇండియానుండి బంపుటకు ముందుగ భారత సామాజ్య శాసనసభవారితో సలహా చేసెదరాయని బెకటుగా రడుగ చట్టములో ఎన్నియో కట్టుదిట్టములున్నవనిరి బిడ్డమొకగారు.

నాకాదళ నిర్ణయసభ

జపాను కూలిజ్జిగారియాహ్వానము సంగీకరించుట

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

టోక్యో, మార్చి 9:— కూలిజ్జిగారు నాకాదళనిర్ణయ సభకు రమ్మరి బంపిన ఆహ్వానమును జపాను అంగీకరించు యుద్దేశ్యమును చెబుచున్నది.

స్వాంగుపేష పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

స్వాంగుపేష, మార్చి 9:— కోమింటాంగు యొక్క స్వాంగుపేష శాసనము రాయబారములచే తమపట్టాముఖను తీసికొనడలంపిరి. పశుబలము నుపయోగించిరట. దక్షిణ చీనావారి ప్రచారము పలించుచున్నది. స్థానిక నైత్యేపథ్యత కట్టుడుచున్నది. ట్రాన్సుపోర్టుకు ఇబ్బంది గలుగుచున్నది. అందుచే టీవ్విన్ పక్షాంతిలమీద ప్రయాణికులు పోవుటలేదు. నేనలు విస్తారముగ కదలిపోవుటచే ఉత్తరమునున్న సాగయోడలు క్రిక్కిరిసియున్నవి. ఓహలేగారు పికింగు తేర ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని ఈవారముతా ఇక్కడనే ఆగవలసి వచ్చునను కొనుచున్నారు.

అటవీశాఖాస్తి దొంగలందబడుట

డిబుగర్, మార్చి 9:— ముకుం జంక్షన్ వద్ద జనవరి 28వ తేదీన అటవీశాఖాస్తి సుమారు 1368 రూపాయలు దానుబి. ఏ. సి. గారింటివద్ద తేనవును పోయెను. పోలీసుదారిరువురను పట్టి ఇచ్చిరి. ఎనికనందిగారిని విచారించి 15 డెబ్బలు విధించిరి. వార్తలు వానిని గొట్టక రెండవముద్దాయిని కొట్టెను. రెండవముద్దాయిపై కేసు విచారించబడలేదు. 8 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. (క్రీ.పె.సు.)

దెంగరూరు, మార్చి 8:— ప్రైవేట్లు, ఎడ్వర్డు లియన్సు, గార్లను వైటవేయిగ్లాలో దొంగతనముగావించినందులకు జిల్లా న్యాయాధికారికడకుంపిరి. (అ. ప్రె.)

పెన్నునతనుకొనిన డిప్రీకమిషనరు ఆత్మహత్య

ఆకోలా, మార్చి 8:— ఖాను బహదరు సయదు అబ్దుల్ రహమానుగారు పెన్నునతనుకొనిన డిప్రీకమిషనరు ఉదయమున ఆత్మహత్యగావించుకొనిరి జిల్లాన్యాయమూర్తి అయనవద్దనున్న సొమ్ములో 30 వేలు డిపాజిటు చేయమనుటయే ఈఆత్మహత్యకు కారణమని పలువురు తెలుపుచున్నారు. (క్రీ.పె.సు.)

శివరాత్రి జాతీయోత్సవదినము

అజ్మీరు, మార్చి 8:— శివరాత్రి బిజ్ లిగాలు జాతీయోత్సవదినముగ పరిగణింపబడెను. సుమారు రిశేలమంది హాజరైరి. పత్తికు మణిక్లాలు నాయకత్వమందలి తమ సమృద్ధిమును వెలిబుచ్చిరి. రావుజీగారి వాగ్దానముపై నాధారపడుడనిపాన్పు రించిరి. చాలమంది ప్రదర్శనమును చూడవచ్చిరి (క్రీ.పె.సు.)

బందిపోటుల ఘాతుకము

ఇరువురు వర్తకల హత్య
భాగల్పూరు, మార్చి 8:— సహర్నాప్రేషనులో ఇరువురు దెంగలీల వర్తకులదంపి ముగ్గురి గాయపంచి 30 వేల రూపాయల బందిపోటు పారించిరి. (క్రీ.పె.సు.)

రు 1800 రైల్వే సొమ్ముహరింపబడుట

రంగూను, మార్చి 8:— రైల్వే కేసు 1800 రూపాయలు పోయినదని పోలీసువారికి తెలియవచ్చెను. రెండు సంఘాలు మాత్రము పోయినవి. (క్రీ.పె.సు.)

ఆలినను కేసు

బొంబాయి, మార్చి 8:— ప్యాగుపోర్టు పోర్టరిజేసి దానిని దగ్గరనుంచుకొని సరియైనదిగా తెలియచెప్పి భారతదేశములో నడుగిడుటయను నేరములక్రింద విచారించిరి, కొంతవిచారణ జరిగిన తరువాత పోర్టరిజేరము ఉపసంహరింపబడెను. రేపటికి వాయిదా వేయబడెను అ. ప్రె.

హావిగంజి, మార్చి 8:— 11 గురు హిందూప్రముఖులకు ను 14 మహమ్మదీయ ప్రముఖులకు జామీనుగోరుచు న్యాయాధికారి నోటీసునంపెను. (క్రీ.పె.సు.)

వృత్తాంతలేఖలు

కావలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

తొమ్మిది

మార్చి 6:—ఈతాలూకాలోని పరిశ్రమ బొందుపోయి పది, బొందుకోయాయనూరు. శిస్తు ముజరా యిచ్చుట తటస్థించుండే ప్రయత్నములు రివిన్యూ అధికారులు జరుపుచున్నారు. ట్రామవిచారణ నిమిత్తము వచ్చిన బోర్డుమెంబరు గారు పికారుగా డెబ్బతాలూకాలుమాని సంతసించిరట.

గాంధీమహాత్ముడు

మహాత్ముడు మేనెలలో యీగ్రామమునకు రాగలరని యాశయమున వారికి రు. 1116-లు ఖాదీనిధికి విరాళమొసగవలెనని ప్రయత్నములు సాగుచున్నవి. బ్రాహ్మణ క్రాక ద్దగనేత స్వంతముగా చూడవలయునని మహాత్ముని కోరుకుచున్నారు.

జిల్లాబోర్డు

ట్రామనివారణ నిమిత్తమున కొంతకొద్దపని సాగించిన బాగుండును. ఘనరు. 10 లక్షలు రైలు పెనును రోడ్లకుగాను వినియోగింపవలెనని అభిప్రాయము వెలుబిచ్చియుండిరి గాని సుమారురము కుదురలేదు.

శార్దూలగ్రాంట్లు నవంబరులో సాంక్షికచేసి మార్చి ఆఖరు లోపుగా ఖర్చుచేయలేదని లాభ్యుచేయించుట మామూలు పద్ధతి అయినది. యేటేట అదే ఆట. ప్రస్తుతవిషయస్థితిని వారించుటకైన రోడ్లపనులు సకాలముతో ప్రారంభించుదురని నమ్ముచున్నాము.

బల్లారి వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

పోయిన మంగళవారమునాడు (1-3-27 తేదీన), ఈ మండలపు కలెక్టరుగారు, బల్లారిపుర ఆరోగ్యవాసర ప్రదర్శనము ప్రారంభించిరి. ఈయారి పురపాలకసంఘమువారు చాలశ్రద్ధ పుచ్చుకొని, ఆరోగ్యశుభాసరప్రదర్శనమును కొనసాగించుచున్నారు. శ్రీయుత కోలాచలం వెంకట్రావుగారి భవనమును ఈప్రదర్శనము జరుపబడుచున్నది.

పోయిన సంతర్పరమున ఆరోగ్యశుభాసర ప్రదర్శనము, ఈపురపాలకసంఘమువారు, మద్రాసురాజధానియందుండు, మండలము లన్నిటికన్నను ఉత్కృష్టముగా కొనసాగించిరిని నిర్ణయింపబడి, అందుకుగాను అజ్ఞామలచెట్టిగారు బహుమతిగా మంచిన డాలును, ఈయారి పురపాలకసంఘమువారికే యివ్వబడినది.

ఈకూర్కూడ బహుమతిని సంపాదించుటకు బల్లారి పురపాలకఆరోగ్యశుభాసర చాలప్రయాసపడుచున్నాడు. ఈప్రదర్శనమున ఇంకొక విశేషము యేమనగా, కొలం బోసుండియు, బొంబాయినుండియు, పాటలు ఉపన్యాసములు ఇచ్చుట విసంపాదించుటగాను రేడియో యంత్రసహాయముచే, యేర్పాటుచేసియున్నారు.

2-3-27 తేదీన (బుధవారమునాడు), సర్ బి. నరసింహేశ్వరశర్మగారు ఈయారికి వచ్చిరి. సాయంకాలము 4-గం శ్రీయుత కోలాచలం వెంకట్రావుగారి భవనమున సర్ శర్మగారి ఆధిపత్యముక్రింద, గోపాలకృష్ణగోఖలేగారి జీవిత ప్రాశస్త్యమును గురించి తేహారు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఉపన్యసించిరి.

నతైన పల్లి

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు జిల్లాలోని టోలుగేట్లు

1927-28 సంవత్సరపుపాటల రద్దుకై తీర్మానము

ది 12-3-27 న (శనివారము) గుంటూరులో జరుగనున్న

జిల్లాబోర్డు సభయందు మాతాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులగు మ.రా.

రా. సి. హెచ్. రోశయ్య చాచిగా రీషివ తీర్మానము నుపపాదించునూరని అబండాపట్టిసలన తెలియవచ్చుచున్నది. “జిల్లాబోర్డు తరపున యేర్పరచబడిన టోలుగేట్లు జిల్లా ప్రజలను నష్టదాయకముగా నున్నందున 1927-28 సంవత్సరము లకు పాటలేకుండా టోలుగేట్లను యెత్తివేయుటకును యాసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.”

గుంటూరు మండలములోని వివిధప్రాంతములు ట్రామము చే బాధపడు యాదోజాలలో గయకును మున్నగు వారికినుగ్గు రముగానున్న యాటోలుగేట్లు తీసివేయబడిన యెడల, ఇయ్యది ప్రజలకు వరప్రసాదముగా భావింపవగియున్నది. కావున యాదోజాలపట్టణం పెక్కు-యంది ప్రజాసౌకర్యమైన యాలాటి తీర్మానమును బహుమతిగాక! రయితులు ప్రజానాయకులు పలువురు వాతీసభకు విచ్చేసి సవరుగేట్ల విషయకరర్పణ పాల్గొందురుగాక!

* * *

నతైన పల్లి రైలుస్టేషన్ స్థలనిర్ణయము

పౌరుల తీవ్రమగు ఆందోళనము

మార్చి 4-3-27: ఇటీవల గుంటూరు మాచర్ల ఇనుపదారి వేయు సందర్భమున రైల్వేఇంజనీరుగారు నతైన పల్లి స్టేషన్ ఏర్పాటుచేయు సందర్భమున స్థలనిర్ణయముచేయుటకు ఇచ్చుటకు విచ్చేసి యిదివరలో నామోదించబడినటువంటిస్థితి, గ్రామము నకు 1, 2 స్థాంతుల దూరములోనున్న స్థలమును మార్చి స్వల్ప కారణములచే యూరికి సంబంధములేక సుమారు 2 మైళ్లదూర మున స్టేషన్ గాను, ఏర్పాటుచేయుటకు ఉద్దేశించినట్లు జనలకు తెలియవచ్చినది. ఈపట్టణవాస్తవ్యులకు చాల ఆశాభంగము గలుగుటయేగాక పౌరులకు ప్రయాణీకులకు చాల అసౌఖ్యము, ఇబ్బందులు, కలుగుననుటకు సందియములేదు. వైమడహరింపబడిన కొత్తతావును సదరుగ్రామమునకు మధ్య ఒక పెద్దతూకము వారులుగలవు. అవి వర్షాకాలమందేగాక యితరకాలములందు గూడ రాకపోకలకు మిక్కిలి ప్రతిబంధకములుగా నుండును. స్టేషను కడువత్సన నుండేయెడల అన్నటనుండి యూరిలోనికి వచ్చు ప్రయాణీకులకు ఎడారియగుటచే చోరభయము అధికక నని భీతివోడుచుచున్నది. ఇనుపదారి రాకతో యీగ్రామము సర్వవిధముల విస్తరించి వృద్ధియగునని కొండంతయాసతో నండిన యాపట్టణవాసులకు నిరుత్సాహముగానున్నది. ఊరుపెరుగుటకు వీలు లేనే లేదు సరేగదా రైలుస్టేషనువలని సంపూర్ణ లాభమును సాంబజాలకుండుట సంభవించునని భీతికెందుచున్నారు. ఈవిషయమై మరల పర్యాయోచనముచేయుటకై రైల్వే ఇంజనీరుగారికి ప్రభుత్వాధికారులకు మహజర్ పూర్వకముగ విన్నపములు పంపబడినవి. రైల్వే అధికారులు పూర్వము నిర్ణయింపబడిన స్థలమున. దేగ్రామసమీపముననే రైలుస్టేషను ఏర్పాటు చేయుదురని విన్నవించుచున్నాము.

చిత్తూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గార్డెన్ పార్ట్

మార్చి 5:—శ్రీయుత సి. డి. తులసిరామ ముదల్యారు బి. ఏ. బి. యల్. మునిసిపల్ చెర్క్వేగారు మేలువరం డిస్ట్రిక్టు మున్సిలరుగా నియమింపబడుటకు పురస్కరింపబడిన మునిసిపలు కౌన్సిలర్లును, పురస్కరింపబడిన చెర్క్వే గార్డెన్ పార్ట్ గావించిరి. శ్రీముదల్యారుగారి శక్తి సామర్థ్యములను గురించి యువనస్థితిని పిదప గ్రూపుసాటో తీసికొనబడినది. అల్పహారపుందుగూడ జరిగెను. శ్రీముదల్యారు గారిని పుష్పమాలాలంకృతుల గావించి వాద్యనినదములతో నూరేగించిరి.

మునిసిపలుఆఫీసు

శ్రీ తులసిరామముదల్యారుగారిచే ఖాళీచేయబడిన పురపాలక సంఘాధ్యక్షపదవికి శ్రీయుత మునస్వామి నాయకరు గారెమ్మకొనబడిరి.

కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ

చిత్తూరు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ కార్యక్షులు గానుండిన తులసిరామముదల్యారుగారు గవర్నమెంటు పనికి వొప్పుకొని నందుచే నాపవనికి శ్రీయుతులు పోలవరం యం. చెంగారెడ్డి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారెమ్మకొనబడిరి. శ్రీచెడ్డగారు యువకులైనను శక్తిసానుధ్యులును, శేర్షరులు నైనందుచే సొసైటీ నభివృద్ధికి తేగలరని నమ్ముచున్నాము.

బ్రాంచిపోస్టాఫీసు

చిత్తూరునకు సుమారు పదమూడు మైళ్ల దూరముననున్న వడియంగాడు, అనుగ్రామమున శ్రీయుత టి. దొరసామిరెడ్డి గారి నిరంతరకృషిచే నొక బ్రాంచిపోస్టాఫీసు నెలకొల్పబడినది. తపాలు రాకపోకలు చిత్తూరుమూలముగ జరుగుచున్నవి.

శ్రీకోదండరామ పుస్తకభాండాగారము.

అత్తిహంకేరి కనతిమారముననున్న కొత్తకుప్పం అను గ్రామమున నూతనముగ నొక పుస్తకభాండాగారము నెలకొల్పబడినది. తద్దామనానులగు శ్రీయుత పైనేని రామానాయుడుగారు వ్యయప్రయాసలతో జనోపకారముగ నాలైబ్రరీ నెలకొల్పిరి.

ఉద్యోగులమార్పు

శ్రీయుతులు వెంకన్న పంతులుగారికి బదులు మ. రా. రా. శ్రీ. వెంకన్న నాయుడుగారు చిత్తూరుజిల్లాకు జనరలు డ్యూటీమీద వచ్చెనని తెలియుచున్నది.

పబ్లిక్ కులైబ్రరీ.

ఈ మండల మండలమండలముగలయేగాక పురజనులను విశేషమందియంగ్రులుగా నున్నారు. పై కులైబ్రరీ యందు ఆంగ్లపత్రికలు పాత్రములు విశేషముగానున్నవి గాని యాంగ్ల పాత్రములు పత్రికలు బహుస్వల్పముగానున్నవి. తత్సంపాద్యక్షునింకనైనను తగిన శ్రద్ధపుచ్చుకొని పై కులైబ్రరీకి ఆంగ్లపత్రికలు పాత్రములు గూడలిచ్చి దేశభూమియమునకు లోభ్యుడుదురని ప్రజలు కోరుచున్నారు.

బందరు

(ఒక విలేఖరి)

వీడ్కోలునభ

మ.రా.రా.శ్రీ. వల్లారి నరసింహారాయుడు, డి.ఇ.బి. గారు పకారవేతనమును బొంది విశ్రాంతిదీసికొను సందర్భమున బందరు గవర్నమెంటు ట్రైనింగునూలులో ఘనముగ వీడ్కోలు విందుచేయబడినది. కృష్ణామండలముయొక్క వివిధప్రాంతములనుండి డిప్యూటీ యిన్స్ పెక్టర్లు, ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ మేనేజర్లు విచ్చేసిరి. పట్టామండలి లాయర్లు, కాలేజీ ప్రధానాధికారి అనేకమంది శరీరకౌశలప్రదులు సభ సలకరించిరి. శ్రీనరసింహారాయుడుగారి సోనే ఏతెంచిన శ్రీచావలి మార్కెట్ కమిటీ రావుగారికి స్వాగతం విచ్చుటకును ఏర్పాటు గావించబడినది. గొప్పబీహార్ జరిగెను. భాయాపటము గైకొనబడినది. తదుపరి సభ జరుపబడినది. బందరు గవర్నమెంటు ట్రైనింగు నూలు హెడ్ క్వార్టర్లుగారగు జె. సర్వధర్మం బి.ఏ.యల్.టి. గారు గీర్వాణభాషయందు శ్రీనరసింహారాయుడుగారికి వీడ్కోలుపత్రమొసంగి, శ్రీవారి మాదర్సుములకు సుగంధముల, గూర్చియు, బోధనాకాళమును గూర్చియు, గంభీరోపన్యాస మొసంగుదు, తెనుగుభాషయందు నిర్ణయమైన విద్యావిధానములుగాని, ఉపాధ్యాయవృత్తి కనునకు మానసికతాత్త్వము లందుపయోగించి ఉపయోగించి, విపర్ణించిన విద్యావిధానములనే మనదేశీయులు శిశుసాహించి న్యాయతత్త్వప్రవృత్తిలోల్వొచ్చు, వాటినే అనుకరించుచున్నారనియు, నిట్టి అంధతృప్తిప్రాయమున ననుకరింపుము మాన్పించి, మనదేశీ కాల, పాత్రలను ననుసరించియును విద్యావిధానములను దేశీయుల కందతేయుట ఆంధ్రోపాధ్యాయ శిశుసాహించిన దగిన శ్రీనరసింహారాయుల నంటి విద్యావిధానలభాధ్యతయనియు, ఉపకారవేతనమును చాంకుకాలమునందు వారట్టి ఘనకార్యమును గావించి బూతు కొనవలెనని యాంధ్రరాష్ట్రవిద్యాభివృద్ధిసంఘమువారి తరపున తాము ప్రార్థించుచున్నామనియు తెప్పిరి. తదుపరి బెజవాడ మ్యూనిసిపల్ హాస్కూల్ హెడ్ క్వార్టర్లుగారగు గురుమూర్తిపంతులుగారు శ్రీవారిని గూర్చి ఆంగ్లమున గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. పిమ్మట కృష్ణాజిల్లా వాక్ మిషన్ ఎయిడెడ్ మేనేజర్ల సంఘము తరపున తమచే రచించబడిన పద్యములకు వేంపాటి సీతారామయ్య పంతులుగారు చదివెరి. ఇంకా కొందరును పద్యమునుముల నర్పించిరి. అంతట ట్రైనింగు విద్యార్థులచే ఒక చిన్న పాటక మాటబడినది. పిమ్మట శ్రీఅధికారుల నిరువురు మేళ, తాళములతో తాచేదారిసమాహమంతయు వెంట నడవనగృహములకు దోడ్కొనిపోయిరి. ఇతర కృష్ణాజిల్లా వాక్ మిషన్ ఎయిడెడ్ మేనేజర్ల సంఘమువారిచే జరుపబడినపద్యములలో నీదిగువవాటినిమాత్రమునుగ దింపనునా ను.

నీ, దూకించె నెవ్వడు దీసికొనిభద్రవృక్షానక్రమం క్రమా నవ్య విధులు, ప్రేమించె నెవ్వడు, నీయమిత్రతవ్వంబు, గురి పించి మనసార నతనిగుణము, జడిపించె నెవ్వడు వశికం బును జూపి, విధిమారులగువారి వివిధగతుల, మఱిపించె నెవ్వడు మహిమపాధ్యాయల గతితేనియాధిక్యతని గొంత, అట్టి నిష్కల్మషాత్మకజైవజీవులను, ననుభవలూరి నరసింహ రాయవరుని, తేమస్యగజైక చింతనారామప్రభుని, నరు లానచ్చెద మాకృతజ్ఞతను దెలుప.

నీ, కాసులబంగారు వాసికలదేగాని, నన్నెత్తన నీదున్న మనకు, ముత్యంపు సరమెన్న ముద్దులొల్కుమగాని, సరిరాదు నీదు పల్వరుసమ్రోల, కవిరంపు నెత్తని గౌరవంబేకాని, క్రిం దను జూపినది కీర్తికన్న, పండువెన్నెల కాంతి నిండు హాయియేకాని, నానిదే నీమందహాసములకు,

నీ, పరగ కారీర విద్యాప్రభావపటిమ
తెల్లజూపగ దృష్టంత మెలనీనె
అహహ! మాభాగ్యమేమని యనగదనను
ఘన సుగుణగేయ! నూర్యప్రకాశరాయ.

తరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

మార్చి 6:—ఈ యూరియంతరి ముఖ్యములగు నీధుల లోని బావులలో చాలామట్టుకు నీరులేక వట్టిపోయినవి. ఈ సంవత్సరముతయము వర్షములేకుండుటయు, దానికి తోడుగ ఎండ లనుదినము తీవ్రరూపము దాల్చి కాయుటయు, కారణమై యున్నది. ఇట్టివిషమవాతలను గమనించి మాయూరియూనియన్ బోర్డువారు ప్రయత్నించి చేసి నిలిపియుండు నీటిపక్షియాల పద్ధతిని, త్వరగా ఆచరణమునకు గొనితెచ్చినగాని ప్రజలకు గత్యంతరముండదు.

బ్రాహ్మణేతరయువజన సంఘస్థాపనము

ఈయూరిలోని ప్రముఖులగు పెద్దవారును యువజను లును గలసి శ్రీయుతులు మోదుగురు మునిరత్నముశ్రేష్ఠిగారి అధ్యక్షతక్రింద కీడింగ్ రూము హాలులో 5-3-27 వ తారీఖు సాయంత్రము సమావేశమైరి. ఆ సభలో, బ్రాహ్మణేతర నాయకులగు శ్రీయుత సురేంద్రనాథ ఆర్యగారు “బ్రాహ్మణేత రులభర్తృము” అను విషయముపై మహావన్యాసముగావించి, బ్రాహ్మణేతరయువజన సంఘావళ్యకతనుగూర్చి వెల్లడించిరి. తదుపరిసంఘస్థాపనము జరిగి సభలోనివారు కొందరువ్యంగులగు నెన్నుకొనెరిరి. శ్రీ ఆర్యగారు చిత్తూరు మదనపల్లెమున్నగు ప్రదేశములకు వెళ్లియుండినయ్యాకవచ్చి యిందుండి చెన్న పురమునకు 6 వ తారీఖు ఉదయము నైలుకువెళ్లిపోయిరి.

పంచాయతీ కోర్టు ఎన్నికలు

ఈయూరియందుగల పంచాయతీ కోర్టునకు టరం పూర్తిగాబడి నూతనముగా సభ్యుల నెన్నుకొనబడి విచ్చినందున గతవారమున తిరు త్తనీవిజ్జె సబ్ మాజిస్ట్రేట్ వారిచే ప్రజల నుండి ఎన్నికలు జరుపబడెను. ఊరిలోని ప్రజలంద రత్వత్వ పాముతో ఎన్నికలయందు పాల్గొనియుండిరి. శ్రీయుతులు మోదుగురు మునిరత్నముచెట్టిగారు, కంచి, నాగస్వామిచెట్టి గారు, కశెట్టి, చెంగల్యరాయచెట్టిగారు, ఆర్. రామస్వామి చెట్టిగారు, యస్. మణ్నిగముదలియారగారు, యం. నారా యణస్వామిమొదలియారగారు, డి. శరవణముగారు, కె. సుం దరరాజుపిల్లగారు, మహమ్మద్ అబ్దుల్లాసాహెబ్ గారు, యా తొమ్మండ్రుగురిని ఏకగ్రీవముగా పోటీలేక సభ్యులుగా నెన్ను కొనిరి.

తాలూకాబోర్డునకు నామినేషన్ సభ్యులు

ఈయూరియందుగల కార్పెంటింగరం తాలూకాబోర్డునకు శ్రీయుతులు రాజా బొప్పరాజు, రామకృష్ణరాజులు గారు, బి.ఎ, బి.ఎల్, సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి, శేషదాస్, సుబ్బన్న ఆసేయన్, జార్జి. మహమ్మద్ ఉద్దాక్ ఆలీసాహెబ్ బహదూరుగార్లు, బోర్డునకుగల ఐదు నామినేషన్ సభ్యత్వపు స్థానములకు సభ్యులు నియమింపబడినట్లు నిన్ననే ఆర్డరువచ్చి నవి. బోర్డునకుగల తొమ్మిది 15 ఎన్నికసభ్యుల స్థానములకు రాగల జూర్ మాసమున జనరల్ ఎన్నికలు జరుగుననియు, ఆవృద్ధి బోర్డునకు అధ్యక్షులను ఉపాధ్యక్షులను ఎన్నుకొందు ధనియు తెలియించున్నది. ఎన్నికలవరకు నామినేషన్ బోర్డు లో పరిపాలనము సాగింపబడుదును.

సాహసముగు దొంగతనము

ఈయూరిలోగల శ్రీసుబ్రహ్మణ్యస్వామివారి తేప్పో త్వనపు కొలనియందు గతనాల్గు రోజులనాడు నెల్లూరు యిలా కానుండి వచ్చిన యాత్రికులు శ్రీపురుగుఘట కొందరు తమ యాభరణములను వస్త్రములను దీసి గుంట మెట్టపైనుంచి పరా మతో స్నానమొనర్చుచుండగా, దొంగలవరోగాని తటాలున నొక బంగారు కాసుమాలను మరికొన్ని విలువగలనగలను వస్త్ర ములను యెత్తుకొనిపోయిరి. పాపమా యాత్రికుల గండ్ర గోళమును విని పోలీసువారు పరుగెత్తుకొనివచ్చి విచారించి అనుమానముపై దాసరిపాతికి జేరిన యిరువురిని బట్టి జైలు నం గుంచియున్నారు. దొంగిన యిద్దరు మనుష్యులలో ఒకడు పిల్ల చాడై యున్నాడు. సాత్తులు యంతవరకు దొరకలేదుగాని పోలీసువారు బాగ్రతగా ఆలోచింపియుచున్నారు.

హిరాలాలు హత్య

రాజకుమారి సాత్వము

కలకత్తా, మార్చి :— అగర్వాలాహత్యయందు రాజ కుమారి సాత్వముచెప్పెను. ఈమె గౌరవమును గాపాడుటకే ఖర్చు బహదరు హిరాలాలును హత్యగావించెను. కొంతసాత్వము తీసికొనిన చెమక 502 సె క్స్ ను క్రింద ముద్దా యి పై నే ర ము మో పి రి. ముద్దా యి తా ను దో పి గా దని వాదింపగా నెమస్సుర కంపిరి. రాజకుమారి సాత్వముచ్చు మ నిట్లు చెప్పెను. నన్ను మా గ్రామమునుండి ఇనువురు లేవ నెత్తుకవచ్చిరి. పెండ్లిచేయుదుమని మోసపుచ్చిరి. కాశీలో రెం డు నెలుంచి హిరాలాలునకు 1500 రూపాయలకమ్మిరి. హిరా లాలుతో ఒకనెలరోజు లుంటిని. తరువాత మన్మథాదరు సింగు గారితో నుంటిని. పోలీసువారికి హిరాలాలుబాధనండి తొల గించకలసినదిగ రెండు అట్టలపెట్టితిని. ఖర్చు బహదరు నాకు దూర పు చుట్టెను. నాకు జబ్బుచేసినపుడు దగ్గరనుండి మందు లెచ్చు వాడు. ఆతనితో నాకత్తములన్నియు తెలిపితిని. నేను రాజా వారి కుటుంబములోని దాని నగుటచే నన్ను రాజకుమారియం దురు. ముద్దాయి ఏమియు చెప్పక 4, 5 రోజులు విక్రాంతి నీయమని కోరెను. (ప్రేమ.)

బెంగాలు నాగపుర రైల్వేసమై

ముగియుట

ఉపసంఘ విచారణకు ఉభయపక్షములు బద్ధులు ఖర్చుపరము, మార్చి 8:—వి. వి. గిరి ఈదినవరేతిని రైల్వేసంఘతీర్థానముల ప్రకటించిరి. అధ్యక్షుడు చెప్పినపుడు సమ్మెయూపవకును అధ్యక్షుడును ఉపాధ్యక్షుడును డిల్లీపోయి ప్రభుత్వమునకు సమ్మెదారుల కత్తముల విచారించుటకు ఒకఉ పసంఘము నేర్పాటుచేయవలసినదని కోరవలెను. (ఆ. ప్రే.) ఏజెంటు దగ్గరకుపోయిన రాయబారము సమ్మెనాపు టకు తీర్మానించినది గిరిగారు తంతిసంపిరి. చక్రధరపురమందలి గుమాస్తాలందరును ఉదయము 10 గంటలునుండి సమ్మెప్రారంభించిరి. సమ్మెచేయనివారగురు. చాల కాంతియులేమగున్నది. నిన్ను జరిగిన కార్మికసమావేశమున తిరిగి పనిప్రారంభం చుటకు తీర్మానించిరి. అధికారపక్షమువారును ప్రభుత్వమువారు ను కార్మికుల కత్త సుఖముల విచారిం చుటకు ఉపసంఘనిర్మాణము గావించునని తెలిపిరి. విశాఖపట్టణం, మార్చి 9:—700 సమ్మెదారులు నిన్ను యూరేగి వెంకటపతిరాజుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశ మైరి. (ఆ. ప్రే.) ఏజెంటుగారు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు. “10 వ లేదీ లోగా అందరును పనిలో చేరెదరు. రానివారి బదులు క్రొత్త వారిని నియమింతురు.” (ఆ. ప్రే.)

గవర్నమెంటు ఉత్తరవునకు అపార్థము

కొలదిసంవత్సరములక్రిందట కృష్ణాగోదావరిజిల్లాలలో శిస్తులను చెల్లించుటకు నిరాకరించిన కాలములో సదరుశిస్తు నిరాకరణచేసిన రైతుల భూములకు నీటిసరఫరా చేయవద్దని యు అట్టివారు ప్రతిసంవత్సరమును నీటిదరఖాస్తు చేసికో వలెననియు, ఉత్తరువు చేయబడియుండెను. ఆజిల్లాలలో ఇప్ప టికిని గూడ ఆప్రకారమే నీరు సరఫరా చేయబడుచుండెను ఇది కేవలము సదరు ఉత్తరువును అపార్థముచేయుటవల్లనే సం భవించుచున్నది. ఎందువల్లనగా ఆఉత్తరువు తాత్కాలికముగా అమలులో నుంచబడుటకే జోరీచేయబడినది, (హిందూపత్రిక)

యథార్థ భారతి

వ్రతీకాధిపతి శ్రీమళయాళస్వామివారు

ఇదియొక ఆధ్యాత్మ విషయక మాసపత్రిక. సంపాదకులు టంగుటూరి రామస్వామయ్యగారు. ప్రధానకార్యదర్శి కాశీ భట్టకృష్ణరాయశాస్త్రిగారు. వ్రతీకాధిపతులు శ్రీమళయాళ స్వామిలవార. కార్యాయము 5, కొండల న్యాయా వీధి, మింటు ప్రిన్సిపాల్స్, ముంబై. సంచికా సాము 5-2-4-0 నందాను పంపగోరువారు మెంతి సుబ్బయ్యగారు ఏర్పేడు, ఏర్పేడు, పోస్టు చిత్తూరుజిల్లా అను విలాసమునకు పంపవలెను.

అత్యు సంతోష ముఖకుద్ధి పార్వమినాడు వెలు చడిన ప్రథమసంచికను మేము కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి.

ఏర్పేడు కాశీబుగ్గ తీర్థతీరమందుండి శ్రీ హ్యసాశ్రమ ము తరపున నీ మాసపత్రిక ప్రకటింపబడుచున్నది. శేదాంత చై రాగ్య యోగకర్మ అనుసాన స్త్రోత్రాదులును మహాత్ముల చిత్ర పటములును శ్రీమలయాళస్వామిల వారి వ్యాస ఉపదేశ రహ స్వాదులును శ్రీరమణ మహర్షులవారి స్వామిభవములును కావ్య కంఠ గణపతిశాస్త్రుగారి మహాశయములును ఇతరులగు మహా త్ముల అనుభవములును గూడ నిందు ప్రకటింపబడును. ఇది డెవ్వి ఎనిమిది పేజీల నైజాన 40 పుటలుగలిగి ప్రతిమాసము నను పాల్గొమినాడు వెలువడుచుండును.

ఈ మొదటిసంచికయందు గురుపరంపరా స్తోత్రము ద ష్టీకామూర్తి స్తోత్రము మున్నగుస్తోత్రములును, మళయాళ స్వా ముల వారి వ్యాసములు, భానానంద స్వాముల వారి యనుభవ ములు, ప్రమాణనిర్ణయము, సుబ్రహ్మణ్యతత్వము, ధ్యానము, సదాశివబ్రహ్మాండ సరస్వతీ స్వాములచరిత్ర సంగ్రహము ననువిషయములు గలవు. సదాశివబ్రహ్మాండసరస్వతీస్వాముల వారిపటమును శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమూర్తి పటమునుగూడ నిందు గలవు. భాషాతెలి చక్కగా నున్నది.

రంగూను, మార్చి 8:—ముఖ్యోద్యమ భారీప్రభు రైలు క్రిందబడి చనిపోయెను. (ఆ. ప్రే.)

బొంబాయి, మార్చి 9:—నిన్న సాయంకాలము బరూ చాగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సమావేశము బిర్లాగారి 16 పెన్నీల ఉపపాదనమునే ఆమోదింపుచు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రే.)

మహావీరకారముగు

గొప్ప లాటరీ యుద్యమము

కాంచీపురము-ప్రసిద్ధమైన హిందూబాలికాపాఠశాల ధర్మచరిపాలనముకొరకు జరుపబడుచున్నది.

ప్రభుత్వాంగీకారము బడసినది

చీటి 1-కి వెల రూపాయ ఒకటి (1-0-0)
(1927 సం॥ మేసెల 30-వ తారీఖున చీట్లు ఎత్తబడును)
5 రూపాయలు మొదలు 10,000 రూపాయల వరకు తరతరముగ నిర్ణయింపబడ 557 ప్రేజ్ లొంగబడును

చందాలు ప్రోగ్రెసువువారికి ప్రేజ్లును భారాళముగా కమీషనులును ఇవ్వబడును. శేకమందంతటను పెక్కురుపజంట్లు కావలయును.

ఈవిద్యాప్రతిష్ఠాపనము మహారాజులచేతను గవర్నరుల చేతను, విద్యాభాషా పరీక్షాధికారులచేతను, విశ్వవిద్యాలయధ్యక్షులచేతను, శేకనాయకులచేతను, పలు విద్వాంసులచేతను, శేకా భివృద్ధికి వలయు జాతీయపాఠశాలలో మిక్కిలి మేలయినదని పా గడబడినది. దీనిపోషణకున్న దీనికై నిర్దిష్టపవలసియున్న సర స్వతీ మందిరముకొరకును విశేషధనము కావలయును. శ్రీమతీ శ్రీమతులందరును ముందువచ్చి తెలూటరీచీట్లను మెండుగాకొని ఈమేలై నధర్మము నాదరింపవలయును. ఈధర్మము నాదరించు వారికి విశేషపూజ్యము గలదు. ప్రతిష్ఠగలదు. మఱి ద్రవ్యలాభ ము గలదు.

అగత్యముగు వివరములు క్రింద సంతకముచేసినవారికి వ్రాసి తెలుసుకోదగును.

A. RAMASWAMI SASTRI

(Rtd. Sub-Judge)

PRESIDENT "HINDU GIRLS' SCHOOL UNION,"

CONJEEVARAM

హిందూమాసముదీయసఖ్యత

ఆదిత్యులలో శ్రీనివాసయ్యంగారి ఉపన్యాసము

విశ్వవిద్యాలయమువారు సన్మానించుట

ఆదిత్యులు, మార్చి 7:—భారతజాతీయమహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీమారు ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నిన్నుభూమియందు ఆదిత్యులవిశ్వవిద్యాలయము సందర్శించిరి. విశ్వవిద్యాలయము ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు వారిని సన్మానించి విశ్వవిద్యాలయసభయందు యొక్క గౌరవసభ్యునిగ చేర్చుకొనిరి. ఆయ్యంగారు విద్యార్థులకు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. హిందూమాసముదీయసఖ్యతగూర్చి చెప్పిరి. భారతదేశరాజకీయ చరిత్రసంతయు పూర్వ గ్రంథముల నుండి లభింపజేయుటకు ప్రస్తుతము ఉత్తర హిందూస్థానమున ప్రబలియున్న మతజ్ఞానములను హిందువులను మహమ్మదీయులగుడ నిందార్జునులనిరి. వారు గాని యుద్ధము కలుగునరంగమునందు గెలువబడినదన్నియు యీసమస్య పరిష్కరించి భారతదేశ జాతీయవిద్యాభివృద్ధి కలుగజేయుటయందు ఆదిత్యుల ప్రాముఖ్యత వహించును. భారతదేశమునకు ముక్తి జాతీయాదర్శములపై నాధారపడియున్నదిగాని మతజ్ఞానములపైగాదు. ఆదిత్యుల విశ్వవిద్యాలయము నిజమగు విద్యగరభువునైతి. మహారు 300 మంది హిందూవిద్యార్థులందు చదువుచున్నార. కావున యిదిజాతీయవిద్యాలయమేయగును. ప్రభువరులు, విద్యార్థులు జాతీయాదర్శముల ననుసరించుచున్నార.

భారతదేశమంతట చలయకార్యమును ఆదిత్యులొక్కటిని ర్యహించ జాలదు. ఇట్టి విద్యా సంస్థలను సావించుటలేదు. వ్యవసాయకీశమునందలి రెండు భాగములులే భారతదేశములో హిందూ మహమ్మదీయజాతులు రెండును ఒండొరులపై నాధారపడియున్నవి. స్వరాజ్యసమరముయీవిద్యా సంస్థలయందే జరుగును. స్వరాజ్యమును నిరముగ నుంచుకొనుట గూడ యీ జాతీయ విద్యాసంస్థలందు గరభు విద్యనుబట్టియే ఆధారపడియున్నది. భారతీయ విద్యార్థులు భారతవిజ్ఞానమునకు కామందులగు నుండవలెను. మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము నందు అందరు కలసి భోజనము చేయుపద్ధతి బాగుగనే యున్నది. కాని భోజనములు జేసినంతమాత్రమున యీసమస్య పరష్కరింపబడదు. మనము యితర భేదములను గూడ మరచిపోవలెను. మనము స్వరాజ్యమునకు సిద్ధముగ నుండవలెను. వ్యవసాయ రీత్యానుండి గట్టిపట్టుదల కలిగియుండవలెను. మర్యాదకొరకు అసలుమరచిపోయి సన్యాసమువలన అసత్యములపలుకరాదు. దైర్యముగనుండి విశాలచిత్తితో సర్వవిషయముల పరికించవలెను. అప్పుడుగాని భావిసవిముక్తి బడయజాలము ఉత్తరహిందూస్థానమునందు అపోహలవలననే విషమ పరిస్థితు లేర్పడినవి.

ప్రభువరు పూరిగారు ఆయ్యంగారికి వందనములర్పించిరి సాయంకాలము ప్రభువరు సాలీముగారు ఆయ్యంగారి గౌరవాదుల అల్పాహారముల విందుజేసిరి. డా॥ జయినాథ్విగారు కాఫీహారముల విందు గావించిరి. ఆయ్యంగారు మోటారుపై డిల్లీబోయిరి. (ఆ. (పె))

చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహకవి షష్టిపూర్తి

ప్రభవ సంవత్సరభాద్రపదములో (24-9-1927) జరుగును. వారిగ్రంథములన్నియు 10 సంపుటములు, అచ్చునున్నవి. 10 సంపుటముల నెల 25 రూపాయలు. వందాధనము ఆద్యాంకుగా పంపవలెను. ఒకేమారుగో పంపలేని వారు దరఖాస్తుతో రు 10 లున్న, మిగిలిన రు 15 లు నెల 15 రు 5 చొప్పున మూడువారుదాటగానున్న చెల్లింపువచ్చును. మనియార్డరు 500 లు చందాదారులచేతికివలెను. మొదటి రీత్యాగ చేసుకునే 500 మంది చందాదారులకు పోస్టుఖర్చులకేమీ భరించి 10 సంపుటములు పంపబడును. కొద్దిప్రతులే అచ్చునవున్న గనుక చందాదారులు త్వరపడవలెను. లక్ష్మీనృసింహంగారి మౌతన గ్రంథములు:—

- (1) ప్రహ్లాద నాటకము.
  - (2) కర్పూరమంజరి (రెండవ భాగము)
  - (3) భాగవత కథామంజరి.
- దరఖాస్తులు, మనియార్డర్లు వగయిరాలు. పా॥ గురుమూర్తి, ఇన్నికుపేట, రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

ప్రైవేటు విద్యార్థులు.

కాలేజి విద్యార్థులతోపాటు ప్రైవేటువిద్యార్థులను కూడ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపుపరీక్షలకు చదునడానికి వీలు కలుగజేయించిరి ఎన్నిసార్లు ప్రార్థించినా ఏమి ఉపయోగంకన బడడంలేదు. ఏసెనెటుసభ్యునికి వీలు కట్టవచ్చుగాలేదు.

ఇదివరకే నిరుద్యోగుల సంఖ్య ఎక్కువైతే ప్రైవేటు విద్యార్థులనుకూడా ఈ అవకాశమిస్తే మరి ఎక్కువ అవుతారేమోయని కొంతమందికి సందేహం.

ఈవర్ష మనకళాశాలలున్న కర్నూలుగారలూగ మరి పోయినవి. జాయంటుప్రెజ్డెంట్లను లేని కొరతతీర్చినవి. ఏవో ఉన్నవాళ్ళు ఉన్నట్టుగా పెట్టుబడి పెట్టడం, తర్వాత ఉద్యోగాల ద్వారా రాబట్టడం. కొన్నాళ్ళ దాకా ఈవ్యాపారం నిర్వహించుగానే పోగింది. కాని ఉద్యోగాలమార్కెటులో కాస్త ఒత్తిడి సాగగానే, కళాశాలల్లో-కాదుకర్నూలుగారలలో-గతరసాగింది. నిరుద్యోగనివారణ కొరకు కాలేజి చదువు కయ్యే ఖర్చును ఎక్కువ చేయవలెనన్నారని కొంతమంది. దీనివల్ల కాలేజి చదువు చదివేవాళ్ళ సంఖ్య తగ్గుతుంది. నిరుద్యోగనివారణల జరుగుతుంది. దీని సంగతి ఎలా ఉన్నా భాగ్యవంతులకు ఉద్యోగప్రాప్తి, బీదలకు విద్యావినాశం మాత్రం నిశ్చయంగా జరుగుతుంది. కాలేజి విద్యను ప్రేమించేస్తే, ఉద్యోగాల లేకపోతే మానె, సైనా పసలేని వాళ్ళకి చదువే ఉండదు. వీరుల కోసం ఇల్లుతగుల తెట్టడం! ఉద్యోగాల నన్నిటిని బహిరంగ మేల్కంటే విక్రయించి, సరకు పాటలో ఎక్కువపొందాల్లకు ఉద్యోగాలిచ్చి చదువుమాత్రం అందరినీ చదువుకోనిస్తే బాగుంటుందేమో?

ప్రైవేటు విద్యార్థులను పరీక్షలకు రానిస్తే కాలేజి విద్యార్థులసంఖ్య తగ్గుతుందేమోయని కొంతమంది భయం. కాలేజిల కొరకు విద్యార్థులలో, విద్యార్థుల కొరకు కాలేజీలో కొంతెం ఆలోచిస్తే ఈభయంకీ అవకాశమేలేదు. కాలేజివిద్యార్థులు నేర్చినంత చదువు ప్రైవేటు విద్యార్థులు నేరువగలరా అనేది మరొక గొప్ప సందేహం. పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రము, రసాయన శాస్త్రము మొదలగువిషయములకుకాలేజీలో ఎక్కువ అవకాశముండు ననునది నిజమే కాని తక్కిన విషయములలో, ఉదా॥ ప్రపంచంలో ఉగులూడే కాలేజివిద్యార్థికింటే ప్రత్యక్షంగా ప్రపంచ సమస్యలను ఎదుర్కొను ప్రైవేటు విద్యార్థి మెరుగు. పుస్తకాలు బట్టి పెట్టడం-స్వయంగా అనుభవజ్ఞానం సంపాదించడం-ఇందులో ఏది మంచిది? దానిని గ్రహించడానికి, పై ఇద్దరి విద్యార్థులలో ఎవరికి ఎక్కువ అవకాశమున్నది? విద్యార్థులను విద్యాపారంగతులుగా జేయుటకు మారుగా, దుష్ప్రవర్తనా పరులుగా చేయడానికి ఎక్కువ అవకాశాలున్న బస్టీలకంటే పల్లెటూళ్ళు మెరుగు.

రానున్న ఎక్సెన్షన్లను విధానసహాయంతో విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలకు చదువాలని చాలమంది బీదవిద్యార్థులు ఉత్సాహపడుచున్నారు. వీరికేమైనా అవకాశమిస్తారా? డబ్బులేని వాళ్ళకు చదువు మాత్రము ఎందుకంటారా?

“విద్యాభిమాని”

కమలాక్షి (విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:—నల్లూరు వెంకటగిరి మహా కాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ. రాయసం వెంకటేశ్వరుగారు యం. ఏ., యల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేళ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంస్థలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాపచార్యవహారములు, గుణశీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. షెడ్యూలుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0 మనీజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, మదరాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-వ సం॥ మార్చి 10 తేది గురువారము

- 1. ధాన్యములు.**
దనియాలు బా 1-కి రు 85 0 0 మొదలు 112 8 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు
కుసుమ తెనాలి ,, వ 42 గలది రు 12 4 0 14 12 0
నల్లారివి ,, డిటో ,, 15 8 0 16 0 0
డిల్లీ ,, డిటో ,, 16 4 0 17 0 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 9 10 0 10 0 0
నవ్వులు ,, ,, 22 0 0 25 0 0
- 2. ధాన్యము పప్పులు.**
కందులు బస్తా1-కి ర 205 ,, 15 0 0 16 0 0
నెనగలు ,, డిటో ,, 15 0 0 16 0 0
పెసలు ,, డిటో ,, 16 0 0 17 0 0
మినుములు ,, డిటో ,, 17 0 0 19 0 0
ఉలపలు ,, ర 195 ,, 18 12 0 14 0 0
- 3. నూనెపప్పులు.**
నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 158 0 0 156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0
కొండాపురంపేరు నెనగపప్పుబా1-కి ,, 54 0 0 56 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 50 0 0 52 0 0
శేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 185 మిమకానూనె 182 0 0
అముదము బా1-కి ,, 124 0 0 125 0 0
- 4. చిల్లరపప్పులు.**
చాయపసుపు బా 1-కి ,, 68 0 0 70 0 0
కురపసుపు ,, 85 0 0 50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి 122 0 0 140-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఘు 1-కి రు 40,45
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50,55
తెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0
చింతిపండు బా 1-కి ,, 21 0 0 55 0 0
- 5. ఇనుము.**
పల్లవరకం బా 1-కి ,, 81 0 0 82 8 0
చూరం ,, 81 0 0 82 0 0
రత్నం ,, 27 0 0 18 0 0
- 6. నూలు.**
నెం 20 తెన్ని సింహం యా ,, 7 2 0
నెం 6 తెన్ని ధర ,, 4 6 0
నెం 24 ,, సింహం ,, 7 4 0
నెం 24 ,, లాకి ,, 6 4 0
నెం 60 ,, కారం తెన్ని ,, 9 2 0
నెం 40 ,, ,, 10 0 0
నెం 41 ,, ,, 5 8 0
నెం 20 1/2 మ్యాకాలిక్ ,, 6 10 0
నెం 14 1/2 ,, ,, 5 14 0
నెం 12 1/2 చూర ,, 5 10 0
నెం 18 1/2 ,, ,, 6 0 0
- 7. కూడి.**
సోదగానెప్పు బారం 1-కి రు 200 0 0
తల్పానుమాది ,, 145 0 0
- 8. లోహములు.**
జెంకి 100 గులలికు ,, 60 0 0
జుగార, చులు 1-కి ,, 21 0 0 21 2 0
బెరరన 1-కి ,, 18 7 8
ఇక్కి బా 1-కి ,, 228 0 0 228 0 0
బెరరన ,, 258 0 0

వగుళ్లకు తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. వి. తో 0-11-0
ఆరికాళ్ళు, అజుచేరులు, చర్మము కారకమువలన, కితగా
లివలన పగిలి నీరుకారుటయు, వెలపుట్టుటయు సంభవించును
ఈ తెలమును రాచిన వగుళ్ళు మాని జల పోయి మంచినరమ
రాగలదు. వగుళ్లనొప్పియు కయమగును. స్వల్పక్రయము.
అమ్మ తాంజగం డిపో. మదరాసు - బొగగానా.

SALEM DYE-WORKS SYNDICATE Ltd, SALEM.

చాయనూలును తయారు చేయు శాల.

తక్కువవార్జి!

యంత్రపుపని!

గట్టిచాయము!

తమిళనాడులో యిదియే శ్రేష్ఠమైనది.

మాచాయకంపెనీలో అన్ని రకముల (నెంబరుల) తెల్లనూలును క్రిందికనబరచిన చాయను నీటియావిరి సహాయము తోను, యంత్రసహాయముతోను నీటిలో చాయవేయవలసినది మేమును చాయవేయియ్యగలము చాయమిక్కిలి గట్టిగ నుండును ఇండా స్క్రీక్ సల్ఫర్ చాయ క్రోంచాయ నాఫ్తాల్ చాయ

బ్లూ వయోలెట్

పచ్చ బ్రౌన్

పాతికపసుపు

పాక్ లెట్

నలుపు

అరపసుపు

ఎరుపు

పైకనిన చాయవేయబడిన అన్ని రకముల నూలు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. అలిజర్వే చాయలో టాక్ ఎరుపునూలును, తయారయివున్నవి. మిగిలిన చాయనూలు కావలసినవారు మాదిరి చాయ నూలు పంపిన దాని ప్రకారమే చాయనూలు తయారుచేసి పంపుదుము.

ఏజెంట్లు కావలయును.

వివరములకు క్రిందివిలుపమునకు వ్రాయవలెను.

మేనేజరు, నేలండ్లవర్క్సు సిండికేట్ లిమిటెడ్, నేలము.

Manager, Salem DYE WORKS SYNDICATE Ltd, Salem

ఆటంకపరచుటకుదురుట

ఒకసారి దీనిని

ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి

దీని నిజమును

జెప్పయోగించి

లోకమయహరకస్తూతిమాత్రలు

గ్రహింపుడు.

Regd TradeMark

అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి పంపనపువ్వు మొదలగునవిచేర్చి కాస్తూతి ముగా తయారుచేయబడినవి. తంబూలముతోగాని, విడిగాగాని ఉపయోగింపవచ్చును.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలవడికము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అజీర్ణ భేది, క్షేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము, అజీర్ణచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటికి వజ్రాయుధము వంటిది అనుపాన పత్రముకూడ పంపబడును. కాలిజిరే, లింగ నయస్సు భేదము లేక అనేక సెల్ రమలనుండి వాడబడి, ప్రశంసింపబడుచున్నది పసిడివలెను, జాలింపులకు అమృతమువంటిది 250-300 మాద్రలగుల బాడి 1 కి ధర 0 4 0, పోస్టుఖర్చు 0 4 0, పోస్టుఖర్చుతో సహా 6 కి ధర 1 8 0, 12 కి 2 18 0, 25 కి ధర 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు: మా కస్తూరికాస్తూతివలన గలుగుచున్న అమోఘమైన సుగుణమును చూచి బజారునందు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది మోసపోవకుండుటకై మా వర్తక గుఱుతునుచూచి తీయుదు ప్రతివ్యక్తిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును. బిషగ్గర్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫైటరు, శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, వైజనూరు.

గంధర్వపత్రిక

3395

బయస్కోపు, నాటకము, మేళములు, హాస్యము, సంగీతము, కథలు, చతుష్పత్తికళలు, శ్లాఘలు మున్నగు నాగర సమస్యలకు సచిత్రమోస పత్రిక - సంవత్సరచందా ఒకరూపాయిమాత్రమే! వాయివారు:—గంధర్వమహల్-విజయనగరం.

ప్రాచీనార్యకథావళి గ్రంథమండలి

పూర్వమైందవవిజ్ఞానమువైపుగొప్పసింహవలోకము అష్టదశపురాణములలోనున్న యుద్ధకథలు ముప్పాడు సుబోధముగ వచనములో ప్రకటించుచున్నాము 3395

భారతకథావళి ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భారతములో లేనివికూడ మాలిమనుండి తీసి 28 కథలను సులభతైలిని వ్రాసితిమి సమస్తనీతులను, యుద్ధములును, ధర్మములును గలవు వెల చందాదారులకు 0-8-0 యితరులకు 0-10-0 చందాదారులకు ప్రవేశరుసము 0-2-0 రాబోవుగ్రంథరాజముభాగవతకథావళిచయారనున్నది వలయువారు. కం పీ బసవరాజుగారు, ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాయము-కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరి అసిప్రాయవలయునుజిల్లా

ఉచితము ఖిలాఫతు చరిత్ర

ఇదియొక యపూర్వగ్రంథము ఇందు మహమ్మదీయ మతనిర్మాత యగు మహమ్మదువారి గూర్చియు, ఇతీఫాలగూర్చియు, ఖిలాఫతు ఆందోళనముగూర్చియు వ్రాయబడినది దీనికి జనార్డు ఉభయ అతిమోకవిగారు చక్కనిపీరికను వ్రాసియున్నారు దేశభక్తులగుతెల్లరును దీనిని జదివి తీవ్రతలను ఆజ్ఞాపించువలె యాపుస్తకమును బ్రస్తుతచేశపరిసితులబట్టి యుచితముగ నియ్యదీక్షయింపబడినది. ఈక్రింద సుదాహరింపబడిన చిరునామాకు రెండణా లాభపెసల విలువగల పోస్టుబిళ్లలను బంపువారికి వైనుదాహరింపబడిన గ్రంథము బుక్కుపోస్టుద్వారా పంపబడును.

సన్నివీను సత్యకేళవరావు, (ప్ర.డి.) 8409 మొయికోడ్డు, విశాఖపట్టణము.

మహాసూర్యావర్తి

ప్రశస్తమైన యోగము ప్రతివారికి అవసరమయినది. తలతిరుగుట, నోటనిరూరుట, కాళ్ళుచేతులు మంటుట, నోటి పూత, గుండెలోమంట, మొదలగు ప్రత్యేకకారమునకు వజ్రాయుధము శ్రీ ముక్త్యాలరాజువారి సంసానమున తయారయినది-వెల తు 1-కి రు 5/- ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

మదనకామేశ్వరి లేహ్యము

ఒకసారిపాటి కల్పవృక్షము—మేహశయ, నిక్కాశ వివర్ధన, కుక్షనష్టము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి యంచి బియ్యము, సిర్గన్ననీటి, పండ్లగోరక్షి, సంతోక రుగ్గించును. 2 పిన్నులు చాలును 20 తులముల పెట్టి 1-4-0 పాలన గంధిలేహ్యము—రక్తక్షణ్డి శ్రేష్ఠముడది 1హామేహము, మేహసాదలు, మగ్గులు, యితరవిద్యమోహగుణ క్షీణకృష్ణులు, మొదలగు వాటిని హరించును 4 పిన్నులుచాలును 20 కి 1 పెట్టి రు. 1-4-0 ని పి ఖర్చులు చేరు 75 కి 5 పి ఆండుకో, ఆయుర్వేదసహజం, పెరిదేహి, (నెల్లూరుజిల్లా)

ఆంధ్రభాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యశారాయాశాస్త్రిగారు రచించినది దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రాశ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యమ్ పీ గారు ప్రశస్తమైన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు ఇందు ప్రాచీనసూర్యాచీన శాస్త్రప్రదాయములు రెండును చక్కగా వివరింపబడినవి మూడు 160 మంది పూర్వకవుల ప్రదానము లుదాహరింపబడినవి. శైలి మిక్కిలి సులభము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభివృద్ధినిగూడ జరుపవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మింతకుమున్ను తెలుగులో లేదు రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. 360 పుటలు. రెండు సంపుటములు పోస్తేకాక రు. 1-4 0 రెండు కలసిన రెండు 1-8 0 ఆంధ్రదేశహాసకము, నాటకాదుల లక్షణము 0-8 0 కావలసినవా రిట్లు వ్రాయవలెను. తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, 8170 ఇన్నీసుపేట, రాజమండ్రి.

AMRUTANJAN BEST INDIAN PAIN BALM.

Price Annas 10 only. AMRUTANJAN DEPOT. BOMBAY & MADRAS.

ప్రశస్త 2598 భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు రు. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 పి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. వానుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరము చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 (2046) ద్వారా శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

కావలెను

మా 'ప్యాఫ్' కట్టు మిషనుల విక్రయించుటకు చెన్నరాజధానియందు దంతటను ఏజంట్లు. కావలెను. ప్రస్తుత మమ్ముచేడువానికన్నిటికంటెను చాలా మేలైనవి, దృఢమైనవి. వివరములకు వ్రాయుడు. బెల్ అండు కో (లిమిటెడ్) 1/186 మాంటుకోడ్డు, మద్రాసు.

గురుప్రసాదము

లభకజ్ఞేందు శేఖర వ్యాఖ్యానము, మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి వ్రాసినది. శేఖర సిద్ధాంతమును సావనచేయు గ్రంథము. పుష్కలభాండారముల నిమిత్తము మేలుప్రతి. రు. 8-0-0 సాదాప్రతి రు. 5-0-0 పండితులచే సిరపరుపబడిన విద్యార్థులకు సాదాప్రతి రు. 4-0-0. పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకం. మూడుప్రతు లొకసారి తీయవారికి పోస్టు ఖర్చులు లేవు చిరునామా:—మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి, విజయనగరము.

జిన్నింగు ప్యాకర్

అమృతమునకు సిద్ధముగ నున్నది 25 గుర్రముల ఫీల్డింగు కెమిడికల్లు క్రూడాయిగుల యింజను, 7 స్టాటు బ్రుర్రు డబ్బుల్ కోల్లరు కాలిస్ డిన్నులు, అందుకు కావలసిన సాఫ్టింగులు బెరింగులు పుల్లెలు బెల్లింగులు సహాయించి అన్నియు రమారమి కొత్తవాటివలె నున్నవి కావలసినవారు యిక్రింద యడ్రస్సును వ్రాయకోరెదము. 8408

డి. యల్. శాస్త్రి ఆండుకో 12, తంబుకెట్టిపిడి, యింజనీయర్లు-మదరాసు.